

Brüssel, 1.6.2018
COM(2018) 392 final

2018/0216 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa
Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika
strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa
Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013**

{SEC(2018) 305 final} - {SWD(2018) 301 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Mitmeaastast finantsraamistikku 2021–2027 (edaspidi „mitmeaastane finantsraamistik“) käsitlevas komisjoni ettepanekus¹ on sätestatud ühise põllumajanduspoliitika (edaspidi „ÜPP“) eelarveraamistik ja põhisuunad. Selle alusel esitab komisjon määruste paketi, milles sätestatakse ÜPP õiguslik raamistik aastateks 2021–2027, ning mõjuhinna, milles kaalutakse alternatiivseid võimalusi poliitika kujundamiseks. Ettepanekutes on aktide kohaldamise alguskuupäevana ette nähtud 1. jaanuar 2021 ja need on koostatud 27 liikmesriigist koosneva liidu jaoks, mis on kooskõlas Ühendkuningriigi teatega tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist, tuginedes Euroopa Liidu lepingu artiklile 50, mille Ülemkogu sai 29. märtsil 2017.

Kõige hiljutisema ÜPP reformi üle langetati otsus 2013. aastal ning see viidi ellu 2015. aastal. Sellest alates on tingimused, milles reformi väljatöötamine toimus, oluliselt muutunud. Eelkõige:

põllumajandustoodete hinnad on märkimisväärselt langenud – survestajaks on olnud makromajanduslikud tegurid, geopoliitilised pinged ning muud jõud.

Kaubanduslääbirääkimiste rõhuasetus on nähtavamalt liikunud mitmepoolsetelt tehingutelt kahepoolsetele ning EL on maailmaturgude jaoks rohkem avatud.

EL on pühendunud uutele rahvusvahelistele kohustustele, mis puudutavad näiteks kliimamuutuste leevendamist (COP 21 kaudu) ja rahvusvahelise arengu laialdasi aspekte (ÜRO kestliku arengu eesmärkide kaudu), ning paremini reageerida geopoliitilistele arengusuundumustele, sealhulgas suuremahuline ränne.

Need nihked on käivitanud avaliku arutelu selle üle, kas 2013. aasta reform läheb piisavalt kaugele, et ÜPP suudaks asjakohaselt hakkama saada praeguste probleemidega, mis on seotud põllumajandusettevõtete sektori majandusliku toimivuse, keskkonnahoiu, kliimamuutustega tegelemise ning tugeva majandusliku ja ühiskondliku struktuuri tagamisega ELi põllumajanduspiirkondades – arvestades eelkõige ilmnevate võimalustega võtta meetmeid kaubanduse, biomajanduse, taastuvenergia, ringmajanduse ja digimajanduse valdkonnas.

ÜPPd tuleb kaasajastada, et nende lahendamist vajavate probleemidega toime tulla, lihtsustades teostamist läbi võimalikult väikese halduskoormuse ning ühtlustades ELi muu poliitikaga, et maksimeerida panust komisjoni kümnesse prioriteeti ning kestliku arengu eesmärkidesse. Oma hiljuti avaldatud teatises mitmeaastase finantsraamistiku kohta tuletas komisjon meelde, et uuendatud ühine põllumajanduspoliitika peab toetama üleminekut täielikult kestlikule põllumajandussektorile ja aitama arendada elujõulisi maapiirkondi, mis pakuvad ohutut ja kvaliteetset toitu enam kui 500 miljonile tarbijale. Euroopa vajab arukat, kestlikku ja konkurentsivõimelist põllumajandussektorit, et tagada ohutu, kvaliteetse, taskukohase, toitva ja mitmekesise toidu tootmine oma kodanikele ning tugev sotsiaal-majanduslik struktuur maapiirkondades. Uuendatud ühine põllumajanduspoliitika peab keskkonna ja kliimaga seotud kaugeleulatuvamate püüdluste kajastamise kaudu suurendama ELi tasandi lisandväärtust ning täitma kodanike ootusi seoses tervise, keskkonna ja kliimaga.

¹ COM(2018)322 final – mitmeaastase finantsraamistiku määrus.

Vastavalt 2017. aasta tööprogrammis ette nähtule konsulteeris komisjon laialdaselt ÜPP lihtsustamise ja kaasajastamise teemal, maksimeerimaks poliitika panust komisjoni kümnesse prioriteeti ning kestliku arengu eesmärkidesse. Selle keskmes olid konkreetsed poliitilised prioriteedid tulevikuks, ilma et see piiraks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ÜPP-le ettenähtud rahaeraldisi. Protsess hõlmas ulatuslikku konsulteerimist ning ÜPP tulemuslikkust käsitlevate kättesaadavate tõendite analüüsi, sealhulgas asjaomaseid õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) platvormiga seotud arvamusi.

Tulemused esitati 29. novembri 2017. aasta teatises pealkirjaga „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“. Teatis võimaldab pidada tulevase ÜPP teemalist struktureeritud dialoogi ELi institutsioonides ning samuti sidusrühmadega. Asjaomasel poliitikadokumendis esitati tulevikukindla ÜPP ülesanded, eesmärgid ja võimalused, et see oleks lihtsam, arukam ja kaasaegsem ning juhiks üleminekut säästvamale põllumajandusele.

Komisjon tõi 2020. aasta järgse ÜPP peamiste prioriteetidenä eelkõige esile suurema ambitsioonikuse seoses keskkonna- ja kliimameetmetega, parema toetuse suunamise ning kindlama tuginemise mõjusale uuringute, innovatsiooni ja nõustamise vahelisele seosele. Samuti nägi komisjon ÜPP tulemuslikkuse parandamiseks ette uue ühise põllumajanduspoliitika rakendamise mudeli, et viia poliitika kese nõuetele vastavuselt tulemuslikkusele ning suurema subsidiaarsuse abil tasakaalustada ELi ja liikmesriikide tasandi vahelist vastutust. Uue mudeli abil soovitakse edukamalt saavutada ELi eesmärgid, mis põhinevad strateegilisel kavandamisel, laialdastel poliitilistel sekkumistel ning ühtsetel tulemusnäitajatel, parandades seeläbi poliitikavaldkondade sidusust kogu tulevase ÜPP ulatuses ning teiste ELi eesmärkidega.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

ELi toimimise lepingu artiklis 39 on sätestatud ÜPP eesmärgid:

- tõsta põllumajanduse tootlikkust tehnilise progressi edendamise ning põllumajandusliku tootmise ratsionaalse arengu tagamise ja tootmistegurite, eelkõige tööjõu optimaalse kasutamise teel;
- selle kaudu kindlustada põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase, eelkõige põllumajandusega tegelevate inimeste isikutulu suurendamise teel;
- stabiliseerida turud;
- tagada varude kättesaadavus;
- tagada tarnete jõudmine tarbijani mõistliku hinna eest.

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas ELi toimimise lepingu kohaste ühise põllumajanduspoliitika eesmärkidega. Ettepanekuga kaasajastatakse ja lihtsustatakse nimetatud lepingu sätete kohaldamist.

- **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Põllumajanduse ja metsandusega tegeletakse 84 % ELi territooriumist. Mõlemad sektorid sõltuvad keskkonnast ja mõjutavad seda. Seetõttu käivitatakse mitme kavandatud ÜPP kohase eesmärgi saavutamiseks keskkonna- ja kliimameetmed kooskõlas ELi vastava poliitikaga.

On üldteada, et tarbimismudelid mõjutavad rahvatervist. Põllumajanduspoliitika on tänu seosele toiduga ning mõnikord ka toidu tootmise viisidega omakorda seotud

tervishoiupoliitikaga. Ettepanekute kaudu tugevdatakse seoseid tervisepoliitikaga eelkõige selles osas, mis puudutab tervislikku toitumist ning antibiootikumide kasutamise vähendamist.

EL on väärtuslike põllumajandustoodete ja toiduainete peamine importija ja eksportija ning seega mõjutab toidusüsteeme väljaspool ELi. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 208 võetakse ettepanekus arvesse ELi arengukoostöö eesmärgi, milles käsitletakse vaesuse kaotamist ja kestlikku arengut arengumaades, eelkõige tagades, et ELi toetusel põllumajandustootjatele ei ole mõju kaubandusele või see mõju on minimaalne.

Lõpuks, nagu ka teistes sektorites, saavad põllumajandus ja maapiirkonnad paremini ära kasutada uusi tehnoloogiaid ja teadmisi, eriti digitaalset tehnoloogiat. Ettepanekute kaudu tugevdatakse seoseid teaduspoliitikaga, tõstes teadmishetke korraldamise poliitika rakendamismudelid esikohale. Sarnaselt võimaldab rõhuasetus digitaliseerimisele siduda selle ELi digitaalse tegevuskavaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikkel 42 ja artikli 43 lõige 2, mis puudutab ühise põllumajanduspoliitika kava määrust.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa Liidu toimimise lepingus on sätestatud, et liit ja liikmesriigid jagavad põllumajandusega seotud pädevust, kehtestades ühise põllumajanduspoliitika, millel on ühised eesmärgid ning mida viiakse ellu ühiselt. Praegune ÜPP rakendamise süsteem tugineb üksikasjalikele nõuetele ELi tasandil ning hõlmab ranget kontrolli, trahvimist ja auditeerimiskorda. Need eeskirjad on tihti kuni põllumajandustootja tasandini väga ettekirjutavad, kuid liidu väga varieeruvates põllumajandus- ja kliimatingimustes ei sobi soovitud tulemuse ja ELi tasandi lisandväärtuse saavutamiseks ülalt alla lähenemisviis ega kõikjal sama lahenduse pakkumine.

Käesoleva ettepaneku rakendamismudeli kohaselt kehtestab liit poliitilised alusparameetrid (ÜPP eesmärgid, üldised sekkumisviisid, põhinõuded), liikmesriigid aga kannavad suuremat vastutust ja annavad põhjalikumalt aru, kuidas nad täidavad eesmärgi ja saavutavad kokkulepitud sihid.

Suurem subsidiaarsus võimaldab võtta sellistest eesmärkidest ja sihtidest lähtuvalt paremini arvesse kohalikke tingimusi ja vajadusi. Liikmesriigid vastutavad ÜPP sekkumiste kohandamise eest, et anda võimalikult suur panus ELi eesmärkide saavutamisse. Praeguste juhtimisstruktuuride – mille kasutamist tuleb jätkata, et tagada kõikide poliitiliste eesmärkide nimel tegutsemise tõhus seire ja nende eesmärkide täitmine – säilitamise kõrval saavad liikmesriigid rääkida rohkem kaasa toetusesaajate suhtes kohaldatava nõuete täitmiseks ja selle kontrollimiseks vajaliku raamistiku (sealhulgas kontrollide ja trahvide) väljatöötamises.

• Proportsionaalsus

Majanduslikud, keskkonnavalused ja sotsiaalsed probleemid, millega ELi põllumajandussektor ja maapiirkonnad peavad silmitsi seisma, vajavad ulatuslikku reageerimist, mis on vastavuses asjaomaste probleemide ELi mõõtmega. Liikmesriikidele antav suurem vabadus eesmärkide saavutamiseks olemasolevate poliitikavahendite valimisel ja kohandamisel ÜPP raames tulemustele suunatuna mudeli kaudu peaks veelgi vähendada tõenäosust, et ÜPP ületab meetmete proportsionaalse taseme.

- **Õigusakti valik**

Kuna algsed õigusaktid on kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused, tuleb ka muudatused kehtestada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

ÜPP on tugevalt juurdunud Euroopa Liidu (EL) ülesehitusse ja arengusse. Asjaomane poliitika töötati välja kuuekümnendate alguses ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ümber ning sellest ajast alates on see läbinud mitu reformilainet, et parandada põllumajandussektori konkurentsivõimet, edendada maapiirkondade arengut, tegeleda uute probleemidega ning paremini vastata ühiskonna nõudmistele. Viimane ulatuslik reform võeti vastu 2013. aastal. **2013. aasta reformis** ühtlustati **ÜPP üldeesmärgid** vastavalt kolmele põhivaldkonnale:

- i. elujõuline toiduainetööstus
- ii. loodusvarade säästev majandamine ja kliimameetmed
- iii. tasakaalustatud territoriaalne areng

Selleks et hinnata liikumist eespool osutatud eesmärkide saavutamise suunas ning tuvastada võimalikke eesseisvaid probleeme, soodustati laiaulatusliku konsulteerimisprotsessiga struktureeritud arutelu kõigi sidusrühmade, sh mittepõllumajanduslike osalejatega. Lisaks koguti ühise põllumajanduspoliitika tulemuslikkuse kohta tõendeid suure hulga selle kohta kättesaadava teabe põhjal (lühidalt kokku võetud lahtris 1 allpool), mis pakkus taustteavet ÜPP varasemate aastate saavutuste ja puuduste hindamisel, kuid eriti seoses kõige hiljutisema reformiga. See puudutab eelkõige järgmist:

- ühise seire- ja hindamisraamistiku kaudu kogutud teave, millega mõõdetakse ÜPP tulemuslikkust²;
- kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) jooksul teostatavad hindamisuuringud, et hinnata ÜPP praegusi eesmärke, mille kohta avaldatakse esimesed järeldused 2017. ja 2018. aasta jooksul³.

Tulemused, mis puudutavad edenemist eesmärkide saavutamise suunas, ning vastavad kättesaadavad toetussummad, mis on esitatud maaelu arengu programmide rakendamise aastaaruannetes;

- mõjuhinnanguga seotud täiendavad taustadokumendid, andmed, faktid ja arvud on avaldatud põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi veebilehel⁴.

² Kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused ([EMÜ nr 352/78](#), ([EÜ nr 165/94](#), ([EÜ nr 2799/98](#), ([EÜ nr 814/2000](#), ([EÜ nr 1290/2005](#) ja ([EÜ nr 485/2008](#) artikliga 110 ning ka komisjoni 22. juuli 2014. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 834/2014, milles sätestatakse ühise põllumajanduspoliitika ühise seire- ja hindamisraamistiku kohaldamise eeskirjad.

³ Euroopa Komisjoni (2017) hindamise ja uuringute kava 2017–2021, põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Toimus avalik arutelu rohkem kui 322 000 osalejaga, mis hõlmas struktureeritud dialoogi sidusrühmadega, viit ekspertide seminari, REFITi platvormi arvamusi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee ning liikmesriikide parlamentide panust. Konsulteerimisel võeti arvesse ka põllumajandusturgude rakkerühma⁵ ja Corkis toimunud maaelu arengu konverentsi (2016)⁶ soovitusi.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ekspertidelt ÜPPga seotud küsimustes tõendite/teadmiste kogumiseks korraldati ajavahemikus märtsist 2017 kuni veebruarini 2018 eriseminaride tsükkel. Nendel seminaridel said eksperdid ja komisjoni ametnikud vahetada arvamusi ning sõnastada peamisi järeldusi / küsimusi, mida võetakse arvesse kaasajastamisel ja lihtsustamisel.

Seminaridel leidsid käsitlemist viis küsimust, mis hõlmasid kõige olulisemaid valdkondi, kus esines puudujääke teadmistes ning lahkarmumusi poliitikavahendite osas. Seminarid olid kavandatud sarnase metoodika kohaselt, mis põhines järgmisel:

- (1) värskemate kättesaadavate tõendite kogumine ekspertide, teadustöötajate, praktikute ja rahvusvaheliste institutsioonide tasandil;
- (2) keskendumine kohaliku tasandi praktilistele kogemustele;
- (3) uute tehnoloogiate/lähenemisviiside potentsiaali hindamine, et parandada konkreetse hõlmatud valdkonna tulevase poliitika kujundamist.

Seminaride ja esitluste kokkuvõtted on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-have-your-say/workshops_en

1. seminar. Keskkonna- ja kliimaprobleemide lahendamise parimad tavad (23.–24. märts 2017)

Sellel kahepäevasel seminaril osales arvukalt keskkonna- ja kliimaalaste probleemidega tegelevaid eksperte. Seminaril käsitleti järgmist:

- keskkonnavalaste vajaduste hindamiseks kättesaadavad vahendid;
- meetmete kasutuselevõtu parandamise meetodid (keskendudes käitumuslike lähenemisviiside rollile).

⁴ Vt https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_en
https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/eco_background_final_en.pdf
https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/env_background_final_en.pdf
https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/soc_background_final_en.pdf

⁵ Põllumajandusturgude rakkerühma aruanne (2016) „Turutulemuste parandamine: põllumajandustootjate positsiooni parandamine tarneahelas“.

⁶ Euroopa Komisjon (2016), „Cork 2.0: maaelu arengu Euroopa konverentsi veebisait <https://ec.europa.eu/agriculture/events/rural-development-2016en>.

2. seminar. Riskijuhtimine (18.–19. mai 2017)

Kahepäevasel seminaril püüti põllumajanduskogukonda toetavaid vahendeid käsitlevates aruteludes koguda rohkem tõendeid, et paremini toime tulla tootmise, hinna ja sissetulekutega seotud riskidega. Seminaril käsitleti järgmist:

- ELi turu turvaabinõudega seotud probleemid ning Ameerika Ühendriikides kehtiva riskijuhtimissüsteemi hiljutine areng;
- ELi tulevaste turgude küsimus, ELi põllumajanduskindlustuse ja edasikindlustuse sektor, avaliku ja erasektori partnerluse küsimus ning saagikindlustuse kava;
- riskijuhtimise käitumuslikud aspektid.

3. seminar. Toit ja seotud küsimused (31. mai 2017)

Toitu ja seotud küsimusi käsitleval seminaril vaadeldi ÜPP vastavust tervishoiupoliitikale ning selle suutlikkust lihtsustada põllumajandustootjate kohanemist tarbimismudelite muutustega. Suuremat tähelepanu vajab eelkõige antimikroobikumiresistentsuse küsimus.

4. seminar. Sotsiaal-majanduslikud küsimused (9. juuni 2017)

Sotsiaal-majanduslikke küsimusi käsitleval seminaril keskenduti majanduskasvu dünaamika analüüsile ning töökohtadele ELi põllumajanduslikus toidutööstussektoris. Vaadeldi ülemaailmse põllumajanduse ja toiduainetööstuse väärtusahela vahelisi seoseid ELis nii kontseptuaalsest kui ka praktilisest vaatenurgast, võttes aluseks juhtumiuuringud.

5. seminar. ÜPP keskkonna- ja kliimamõju mõõtmine (26. veebruar 2018)

Seminaril vaadeldi, milliseid peamisi poliitikaeesmärke saab seada ELi tasandil, kuidas neid saab rakendada liikmesriigi tasandil ning kuidas neid seirata, kontrollida ja hinnata.

• Mõjuhindang

Seadusandlike ettepanekuid toetav mõjuhindang ja õiguskontrollikomitee arvamused on kättesaadavad saidil:

[Õiguskontrollikomitee mõju hindamise aruannete ja nendega seotud arvamuste loetelu](#)

Õiguskontrollikomitee esitas algul negatiivse arvamuse. Hinnanud ÜPP uuendamise ja lihtsustamise eesmärki ja eri stsenaariumide põhjalikke analüüse, milles kasulikult rõhutatakse kompromissivõimalusi eri poliitikaeesmärkide vahel, leidis õiguskontrollikomitee, et aruandes tuleks paremini selgitada kavandatud uue rakendamismudeli otstarbekust, teostatavust ja toimimist. Nõutud täiendused lisati mõjuhindangu aruandesse, sealhulgas uut rakendamismudelit käsitlevasse erilisse. Selle alusel esitas õiguskontrollikomitee reservatsioonidega positiivse arvamuse. Tunnustades aruandesse tehtud parandusi, nõudis õiguskontrollikomitee täiendavaid täpsustusi konkreetsete kaitsemeetmete kohta, et kindlakstehtud riske leevendada. Mõjuhindangu aruande 1. lisas (komisjoni talituste töödokument) on esitatud kohandused, mida tehti õiguskaitsekomisjoni nõuete täitmiseks.

Mõjuhindangu aruandes esitatakse ja arutatakse erinevaid poliitikavariante. Mõjuhindangu aruandes puudub eelistatud variant. Selle asemel katsetati ettepaneku erinevate elementide kombinatsioone, et saada teada, milline võiks olla optimaalne kombinatsioon.

Variantides katsetatakse peamiselt vastuolulisi lähenemisviise, et saavutada kindlaksmääratud eesmärgid:

1. keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide erinevad tasemed, keskendudes eesmärkide saavutamise kohustuslike ja vabatahtlike süsteemide võimalikele mõjudele;
2. erinevad võimalused põllumajandusettevõtete sissetuleku toetamiseks ning eelkõige asjaomase toetuse jaotamine erinevate põllumajandustootjate vahel, keskendudes võimalikule mõjule, mida see avaldab väikese ja keskmise suurusega põllumajandustootjatele;
3. ulatuslikumad sotsiaalmajanduslikud sekkumised, eelkõige maaelu arengu poliitika ning ajakohastamist käsitlevate valdkondadevaheliste lähenemisviiside alusel.

Esimese variandiga uuritakse vabatahtliku keskkonnakava potentsiaali, et suurendada keskkonna- ja kliimaalaste püüdlusi. Samuti vaadeldakse riskijuhtimisvahendite võimalikku rolli põllumajandustootjate sissetulekute toetamisel väiksemate otsetoetustega. Kaks allvarianti peegeldavad erinevaid liikmesriikide keskkonnavalaste püüdlusi ning otsetoetustega seotud lähenemisviise uue rakendamismudeli raames.

Teise variandi puhul on otsetoetused sihipärasemad ning tingimuste rakendamine on edasipüüdlikum, et parandada ÜPP ühist majanduslikku ja keskkonnavalast tulemuslikkust ning tegeleda kliimaprobleemide lahendamisega. Allvariantide väljatöötamisega soovitakse näitlikustada liikmesriikide püüdluste võimalikke erinevusi seoses keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkidega.

Viimane variant rõhutab eelkõige keskkonnahooldust ja tööhõivet – ning suunab tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega põllumajandustootjatele, et võimaldada töökohtade säilimist maapiirkondades. Liikmesriigid on kohustatud eraldama 30 % I samba maksetest, et anda lisatoetusi nelja kava jaoks, mis oleksid põllumajandustootjatele vabatahtlikud, seoses orgaanilise põllumajanduse, püsirohumaalade, looduslikust eripärast tingitud piirangutega alade ning lineaarsete maastikuelementidega, et edendada kliimameetmete võtmist ning loodusvarade säästvat majandamist.

Mõjuhinnaangus juhitakse tähelepanu keerulistele kompromissidele, mis on omased poliitikale, mille kaudu soovitakse saavutada nii mitu erinevat eesmärki, kui põhinäitajaid on märkimisväärselt muudetud.

Oluline põhinäitaja on ÜPP toetuste tase. Komisjoni 2018. aasta mais avaldatud finantsraamistikku 2021–2027 käsitlevas teatises on kavandatud toetuste vähendamine 5 %, mis jääb mõjuhinnaangus käsitletud vahemikku.

Põllumajandusettevõtete sissetulekute puhul on olulised nii toetuste tase kui ka selle jaotamine. Piisava toetuse taseme ning seega ka põllumajandusettevõtte sissetulekute tagamine on peamine tulevikuprioriteet, et tagada toiduainetega kindlustatus, kliima ja keskkonnaga seotud püüdlused ning maaelu elujõulisus. **Toetuse parem suunamine** väikestele ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele ning looduslikust eripärast tingitud piirangutega aladele võib aidata säilitada põllumajandusettevõtetes rohkem töökohti ning põllumajandustegevust kogu territooriumil ning seega tugevdada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda. Otsetoetuste jaotamist saab parandada piiramise ja lähenemisega. On selge, et igasugune variant, mille alusel jaotatakse olulisel määral otsetoetusi põllumajandusettevõtetele ja väiksema produktiivsusega piirkondadele, toob lühiajaliselt kaasa ELi konkurentsivõime vähenemise, kuid tõhustatakse keskkonnakaitset. Vähem selge on aga see, milline võiks olla meetmete asjakohane kombinatsioon, mis vähendaks negatiivseid mõjusid sissetulekutele, kuid samal ajal suudaks lahendada

põllumajanduse valdkonna selliseid olulisi probleeme nagu keskkond ja kliima, või sotsiaalsed ootused. See nõuab kohandusi, mis aitaksid parandada sektori nii sotsiaalmajanduslikku kui ka keskkonnavalast tulemuslikkust.

Sidusrühmadega peetud konsultatsioonide käigus esitatud tähelepanekutest ja analüüsides selgub, et see on võimalik eeldusel, et vajalikud lisameetmed, mis aitavad paremini saavutada **suuremaid keskkonna- ja kliimameetmete eesmäärke**, võimaldavad kasutada parimaid tavasid (nii traditsioonilise põllumajanduse kui ka selle muude vormide puhul), mis hõlmavad teadmisi, innovatsiooni ning uusimat asjakohast tehnoloogiat.

Analüüsis esitatud eeldusi ja tehtud valikuid arvestades on ÜPP majanduslike, keskkonnavalaste ja ühiskondlike eesmärkide saavutamiseks, samuti poliitika soovitud kaasajastamiseks ja lihtsustamiseks olemas kompromissivõimalused. Kokkuvõttes võib ümberjaotamine kaasa tuua hallatava mõju sissetulekutele ning toetada keskkonna- ja kliimameetmete soovitud kõrgemaid sihte ning teiste **ÜPP koostoimete** saavutamist. Kuid selleks peaksid sektor ja poliitika kasutama innovatsiooni ja tehnoloogiate pakutavaid võimalusi, mis juba võimaldavad kaasajastamist ja lihtsustamist.

Teised eeldused ja valikud küll kindlasti muudaksid täpsustatud tulemusi, kuid mitte põhiideed, mille kohaselt *peaks tulevase ÜPP eelistatud variant ühendama erinevate variantide kõige tulemuslikumaid elemente, kuid vältima nende nõrkusi, võttes võrdsete tingimuste tagamiseks ELis kasutusele vajalikud kaitsemeetmed*. Sellega kaasneb vajadus sissetulekutoetuse taseme ja jaotamise (st piiramine ja/või vähendamine), kliima- ja keskkonnavalaste eesmärkide, tingimuslikkuse, kaasajastamise stiimulite ja piisava subsidiaarsuse/lihtsustamise selgete kriteeriumide järele.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kehtiva poliitika rakendamise keerukus on suuresti seotud rõhuasetusega ELi tasandil kehtestatud üksikasjalike eeskirjade järgimisele. Kavandatud uus rakendamismudel kõrvaldab ELi tasandi toetuskõlblikkuskriteeriumid, mis võimaldab liikmesriikidel määratleda toetuskõlblikkuse tingimused, mis vastavad kõige paremini nende konkreetsetele asjaoludele. Sellega peaks kaasnema oluline lihtsustamine.

Aja jooksul on ÜPP arenenud järjestikuste reformide kaudu eri instrumentideks. Asjaomaste instrumentide koordineerimine on vahel osutunud keeruliseks. Käesoleva ettepaneku kohaselt koondatakse kõik erinevad ÜPP toetuste elemendid ühteainsasse ja sidusasse raamistikku, mis vähendab ÜPP rakendamisega kaasnevat halduskoormust.

- **Põhiõigused**

Ettepanekus võetakse arvesse põhiõigusi ja järgitakse eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjoni ettepanekus, mis käsitleb mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2021–2027 (COM(2018) 322 final), on ette nähtud, et märkimisväärne osa ELi eelarvest peaks jätkuvalt olema suunatud põllumajandusele, mis on ühine strateegilise tähtsusega poliitika. Seega soovitatakse, et ÜPP peaks pöörama rõhku oma põhitegevusele, mille kohaselt eraldatakse praeguste hindade juures 286,2 miljardit eurot Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondile (EAGF) ja 78,8 miljardit eurot Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondile (EAFRD).

Lisaks kõnealustest põllumajandusfondidest saadavatele vahenditele eraldatakse täiendavaid vahendeid „Euroopa horisont“ raames, sest kõnealune programm hõlmab 10 miljardit eurot teadusuuringute ja innovatsiooni toetamiseks toidu, põllumajanduse, maaelu arengu ja biomajanduse valdkonnas. EAGFis luuakse uus reserv põllumajandussektori lisatoetuste rahastamiseks. Reservi ühe aasta kasutamata summad kantakse üle järgmise aasta reservi.

Otsetoetuste jaotamise puhul liikmesriikide vahel nähakse ette, et liikmesriigid, kelle otsetoetused jäävad alla 90 % ELi keskmisest, jätkavad ajavahemikul 2014–2020 alanud protsessi ning vähendavad 50 % olemasolevat erinevust, saavutades 90 %. Kõik liikmesriigid annavad oma rahalise panuse, et ühtlustada liikmesriikidevahelisi otsetoetuste tasemeid. ÜPP strateegiakava määruses sätestatud liikmesriikidele eraldatavate otsetoetuste arvutamine toimub selle alusel.

Maaelu arengu jaoks on kavas tasakaalustada finantseerimist ELi ja liikmesriikide eelarvete vahel. Kooskõlas sellega, mis on ette nähtud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele, saab riikliku kaasrahastamise määrade suurendamisega Euroopa maapiirkondi avalikust sektorist üldjoontes samamoodi edasi toetada. EAFRD toetuse jaotamine põhineb poliitikaeesmärkidega seotud objektiivsetel kriteeriumidel ja võtab arvesse praegust jaotamist. Vähem arenenud piirkondade puhul tuleks jätkuvalt kasutada kõrgemaid kaasrahastamise määrasid, mida kohaldatakse ka teatavate sekkumiste suhtes, nagu LEADER ja juhtimisalaste kohustustega seotud toetused.

Liikmesriikidele võimaldatakse vahendite ümberpaigutamisel teatavat paindlikkust. Kuni 15 % asjaomastest otsetoetustest võib ümber paigutada EAFRD eraldistesse ja vastupidi. Suurema protsendi otsetoetustest võib EAFRD eraldistesse ümber paigutada nende sekkumiste puhul, mis on seotud keskkonna- ja kliimaeesmärkidega ning noore põllumajandustootja tegevuse alustamise toetusega.

Üksikasjad ÜPP ettepaneku mõju kohta eelarvele on esitatud ettepanekuga kaasas olevas finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Liikumine tulemuslikkusele orienteeritud poliitika suunas vajab kindla ja ühistel näitajatel tugineva tulemuslikkuse raamistiku väljatöötamist, mis võimaldab komisjonil hinnata ja seirata poliitika tulemuslikkust. Poliitika tulemuslikkuse seire ja hindamise puhul võetakse aluseks praegune **ühine seire- ja hindamisraamistik** ning otsetoetuste ja maaelu arengu seiresüsteem, kuid neid tuleb lihtsustada ja edasi arendada (sh kahe samba vahelist kooskõla). Asjakohaste näitajate väljatöötamine ning piisavate andmevoogude tagamine vajab lisainvesteeringuid.

Uus **tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistik** hõlmab kõiki tulevase ÜPP instrumente, nii ÜPP strateegiakavasid kui ka neid ÜPP elemente, mis ei ole hõlmatud ÜPP strateegiakavadega (mõned ühise turukorralduse osad, konkreetsete kavad). Tulemuslikkust mõõdetakse seoses poliitika erieesmärkidega, kasutades ühiste näitajate kogumit.

Uus mudel rajaneb järgmistel põhimõtetel:

- taustanäitajad on jätkuvalt asjakohased, sest need peegeldavad majanduse, keskkonna ja ühiskonna üldiste suundumuste olulisi aspekte ning mõjutavad tõenäoliselt tulemuslikkust.

- Piiratud, kuid sihipärasemad näitajad tuleks valida nii, et need peegeldaksid võimalikult täpselt seda, kas toetatud sekkumine aitab saavutada eesmärgi võrreldes kindlaksmääratud lähtetasemega, ning kasutades selgeid määratlusi.
- Poliitika üldist tulemuslikkust hinnatakse mitu korda aastas mõjunäitajate põhjal. Poliitika tulemuslikkuse järelkontrollide puhul võetakse arvesse näitajate tervikloetelu.
- Väljundnäitajad aitavad igal aastal siduda kulusid poliitika rakendamise tulemuslikkusega. Viimase puhul on tegemist iga-aastase aruandlusega, mis tugineb väljundnäitajate loetelule (peamiselt juba kättesaadav).
- Asjaomaste tulemusnäitajate usaldusväärsust saab toetada statistiliste ja haldusandmete koostoime kaudu, kuid selleks on vaja kvaliteedikontrollide süsteemi.

Sisuliselt nähakse ette vastutuste ja võimaluste muudatused ühtses raamistikus, mis on selgelt määratletud ja jõustatud, et saavutada üheaegselt mitu olulist eesmärki, nimelt lihtsustamine, tulemustele (mitte niivõrd kooskõlale) orienteeritus ning poliitika tõhusus ja tulemuslikkus.

Poliitika rakendamise jätkuva seire ja juhtimise põhielemendina nähakse ette iga-aastane tulemuslikkuse analüüs. Et iga-aastane tulemuslikkuse ülevaade oleks operatiivne, tuleb piisavad väljundnäitajad ning tulemusnäitajad esitada ühiselt ÜPP strateegiakava rakendamise aastaaruandes ehk nn *tulemuslikkuse aastaaruandes*. Liikmesriigid esitavad igal aastal aruande saavutatud tulemuste ja kantud kulude kohta, samuti ülevaate selle kohta, kui kaugel ollakse kogu perioodiks seatud eesmärkide saavutamisest, mida väljendatakse tulemusnäitajate väärtustena.

Hindamised toimuvad kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidega 22 ja 23. Selles kokkuleppes kinnitasid institutsioonid, et olemasolevate õigusaktide ja poliitika hindamine peaks olema võimalike edasiste meetmete mõju hindamise aluseks. Hinnatakse programmi mõju kohapeal programmi näitajate ja eesmärkide ning üksikasjaliku analüüsi alusel, mil määral saab programm olla asjakohane, tulemuslik ja tõhus, pakub piisavalt Euroopa lisandväärtust ning on kooskõlas muude ELi poliitikavaldkondadega. Hindamised hõlmavad ka saadud kogemusi kõigi puuduste/probleemide kindlakstegemisel või iga võimalust meetmete või nende tulemuste edasisel parandamisel ning nende kasutamise/mõju maksimaalsel suurendamisel.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei ole asjakohane.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanek puudutab kolme määrust:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (edaspidi: ÜPP strateegiakava määrus);

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (edaspidi: ÜPP horisontaalmäärus);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks (edaspidi: muutmismäärus).

Nende määruste kombineerimisel kohandatakse ÜPPd, joondades selle eesmärgid Junckeri poliitiliste prioriteetide ja kestliku arengu eesmärkidega, lihtsustades samaaegselt poliitika rakendamist. Tänu ELi tasandi toetuskõlblikkuskriteeriumide kõrvalejätmisele on ÜPP rohkem kohandatud kohalikele olukorrale. Liikmesriigid saavad riigi tasandil kindlaks määrata suurema osa toetuskõlblikkuse tingimustest, et need vastaksid konkreetsele olukorrale. Samal ajal vähendatakse kontrollidega seotud halduskoormust, piirates otsest seost ELi tasandi toetuskõlblikkuse tingimuste ning lõplike toetusesaajate vahel.

Eesmärgiga veelgi täiustada põllumajanduse, toiduainete ja maapiirkondade kestlikku arengut, keskendutakse ÜPP üldeesmärkides põllumajandusettevõtete majanduslikule elujõulisusele, vastupanuvõimele ja taastuvusele ning sissetulekule, keskkonna- ja kliimaalase tulemuslikkuse suurendamisele ning maapiirkondade sotsiaal-majandusliku struktuuri tugevdamisele. Lisaks neile on valdkondadevaheline eesmärk maapiirkondades teadmiste jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku edendamine.

ÜPP-l on järgmised konkreetsed eesmärgid:

- toetada põllumajandustootjate elujõulisust tagavat sissetulekut ja vastupanuvõimet kogu ELi territooriumil, et toetada toiduga kindlustatust;
- suurendada konkurentsivõimet ja turule orienteeritust, pöörates erilist tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digiüleminekule;
- parandada põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas;
- panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse ning säästvasse energiasse;
- edendada säästvat arengut ja selliste loodusvarade tõhusat majandamist nagu vesi, muld ja õhk;
- panustada elurikkuse kaitseks, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke;
- olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks ja soodustada ettevõtluse arengut maapiirkondades;
- edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ning kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas biomajandust ning säästvat metsandust;
- parandada ELi põllumajanduse reageerimist ühiskonna nõudlusele toidu ja tervise osas, siia alla kuulub nii ohutu, toitev ja säästev toit kui ka loomade heaolu.

Neid eesmärgi täites peavad liikmesriigid tagama ÜPP toetuste lihtsustamise ja toimivuse. Määruses osutatud sekkumisliikide alusel kehtestavad nad sellised sekkumised, mis on asjakohased nende olude jaoks. Liikmesriigid peavad pöörama erilist tähelepanu keskkonnan- ja kliimaalastele eesmärkidele, põlvkondade vahetusele ning poliitika rakendamise kaasajastamisele, keskendudes teadmiste ja nõuannete paremale kasutamisele ning uutele (digitaalsetele) tehnoloogiatele.

Liikmesriigid esitavad oma kavandatud sekkumised, et saavutada ÜPP strateegiakavas ELi kohased eesmärgid. Õigusaktidega sätestatakse asjaomase ÜPP strateegiakava sisu eeskirjad ja komisjon kontrollib kavasisid ning kinnitab need. ÜPP strateegiakavas on ühitatud suurem osa ÜPP toetusvahendeid, mida rahastatakse EAGFst (sh sektoripõhised programmid, mis on kuni praeguseni loodud ühise turukorralduse määruse alusel) ja EAFRDst. Nii luuakse igas liikmesriigis üksainus ja sidus sekkumisstrateegia. Liikmesriigid seavad ÜPP strateegiakavas eesmärgid, mida nad soovivad saavutada programmiperioodi jooksul, kasutades selleks ühiselt määratletud tulemusnäitajaid.

Pärast ÜPP strateegiakava kehtestamist teavitavad liikmesriigid igal aastal rakendamisel tehtud edusammudest, kasutades ühist näitajate süsteemi. Liikmesriigid ja komisjon jälgivad edusamme ning hindavad sekkumiste tulemuslikkust.

Allpool esitatud jaos antakse teavet kolme määruse eriomase sisu kohta.

ÜPP strateegiakava määrus

I jaotises esitatakse määruse kohaldamisala ja mõisted.

II jaotises esitatakse ÜPP üldeesmärgid ja erieesmärgid, mida liikmesriigid peavad saavutama oma strateegiakavas kavandatud sekkumiste kaudu. III jaotises esitatakse paljud ÜPP strateegiakavade ühised nõuded ning elemendid, mida kohaldatakse mitmete sekkumiste suhtes. Ühised nõuded puudutavad vastavust üldpõhimõtetele ning põhiõigustele, nagu konkurentsimoontonutuste vältimine, siseturu arvesse võtmine ja mittediskrimineerimine ning WTO omamaiseid toetusi käsitlevate eeskirjade järgimine. Need hõlmavad ka nõudeid seoses ÜPP kavades määratletavate selliste erielementidega nagu põllumajandusmaa, põllumajandustegevus, tegelik põllumajandustootja, noor põllumajandustootja. Selles jaos kirjeldatakse tingimuslikke kohustusi (kohustused, mida iga põllumajandustootja peab täitma, mis puudutavad häid põllumajandustavasid, kuid samuti ELi õigusaktidest tulenevaid kohustusi) ning vajadust põllumajandusettevõtetele suunatud hästi toimivate nõustamisteenuste järele.

Lõpuks esitatakse selles jaotises sekkumisliigid, mida liikmesriigid võivad kasutada ÜPP strateegiakava rakendamiseks. Asjaomaste sekkumiste liikide näol on tegemist ulatuslike sekkumiskategooriatega, mida liikmesriigid võivad kasutada oma ÜPP strateegiakavas.

IV jaotises on esitatud finantssätteid. Eelkõige hõlmavad need rahaeraldise liikmesriigi kohta ja fondi kaupa ning nendega määratletakse fondidevaheliste eraldiste ümberpaigutamise paindlikkus. Kõnealuse jaotisega on ette nähtud EAFRDst antava toetuse määrad seoses avaliku sektori kuludega liikmesriikides ning sätestatakse konkreetsete eesmärkide jaoks vähimad ja suurimad rahalised eraldised.

V jaotises sätestatakse ÜPP strateegiakavade eeskirjad. Selles märgitakse, milliseid elemente peavad liikmesriigid ÜPP strateegiakava koostamisel arvesse võtma ning milline peab olema selle vähim sisu, sealhulgas eesmärgid ja finantsplaneerimine. Jaotises selgitatakse ka seda,

milliste eeskirjade alusel kinnitab komisjon ÜPP strateegiakavad ning kuidas on asjaomaseid kavasid võimalik muuta.

VI jaotises sätestatakse vajalikud koordineerimise ja juhtimise elemendid. Selles määratakse kindlaks liikmesriikide asutuste kohustused seoses ÜPP strateegiakavade kohaste konkreetsete ülesannetega. Jaotise sätete kohaselt luuakse seirekomisjon, hõlmamaks kõiki sidusrühmi. Samuti luuakse võrgustikud, mis peavad hõlbustama ÜPP strateegiakavade edukat rakendamist. Asjaomased võrgustikud luuakse nii liikmesriigi kui ka ELi tasandil. Lõpetuseks nähakse selles jaotises ette Euroopa innovatsioonipartnerluse loomine, et julgustada teadmiste ja innovatsiooni vahetust.

VII jaotises kehtestatakse tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistik, milles sätestatakse eeskirjad, mille kohta ja millal peavad liikmesriigid teavitama ÜPP strateegiakava kohaldamisel tehtud edusammudest, ning edusammude seire ja hindamise eeskirjad. Asjaomane jaotis sisaldab eelkõige tulemuspreemiat käsitlevaid eeskirju, mida kohaldatakse heade keskkonna- ja kliimaalaste tulemuste puhul.

Lisaks sisaldavad VIII ja IX jaotis konkurentsieskirju, milles selgitatakse, kuidas tuleb konkreetseid riigiabi eeskirju kohaldada, ning lõppsätteid, kus määratakse kindlaks, millised määrused tunnistatakse kehtetuks ning millal uus määrus jõustub.

ÜPP horisontaalmäärus

Soovitatakse säilitada kehtiv ÜPP kahesambaline struktuur, milles I samba üldiselt kohaldatavaid iga-aastaseid meetmeid täiendavad II samba mitmeaastase programmpõhise lähenemiseviisi kohaseid riiklikke ja piirkondlikke eripärasid peegeldavad meetmed. Kuid uus ÜPP kontseptsioon 2020. aasta järgseks perioodiks näeb ette suuremat subsidiaarsust, mille tõttu saavad liikmesriigid paremini kohandada mõlema samba kohaseid rakendusmeetmeid vastavalt tegelikule olukorrale ning põllumajandustootjate konkreetsetele oludele. Suurem subsidiaarsus tähendab ÜPP juhtimisega seotud vastutuse tasakaalustamist ning Euroopa Liidu, liikmesriikide ja põllumajandustootjate vahelise uue suhte loomist.

Selle alusel kohandatakse praegust ÜPP horisontaalmäärust uuele rakendamismudelile ning sellega antakse liikmesriikidele poliitika rakendamisel suurem paindlikkus (kooskõlas nende kohalike vajadustega), vähendatakse bürokraatiat toetusesaajate jaoks ning minnakse üle tulemuspõhisele poliitikale.

Liikumine ELi tasandil nõuetele vastavuselt tulemuslikkusele nõuab poliitika kaudu saavutatavate eesmärkide selget kindlaksmääramist: asjaomased eesmärgid sätestatakse jällegi ELi tasandil. Tulemuspõhise poliitikamehhanismi suunas liikumiseks minnakse üle tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiselt tulemuslikkuse ja ELi põhinõuete järgimise tagamisele, millele aitavad kaasa näiteks ühtne haldus- ja kontrollisüsteem või juhtorganid (makseasutused, koordineerivad asutused, pädevad asutused ja sertifitseerimisasutused). ÜPP-le iseloomulikud stabiilsed ja usaldusväärsed juhtimisstruktuurid jäävad alles.

Lisaks rahastamissätetele sisaldab ÜPP horisontaalmäärus jätkuvalt sätteid kontrollide ja karistuste, tingimuste täitmise kontrollimise ning ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi üldpõhimõtete kohta. Selle tulemusena sätestatakse määruses rahastamis-, haldus- ja kontrollisüsteemide eeskirjad, kontrollimise ja heakskiitmise menetlused (iga-aastane raamatupidamisarvestuse kontrollimine ja heakskiitmine ning iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine) ning vastavuse kontroll.

Käesolev määrus hõlmab mitmeid lihtsustamise elemente. Esiteks peegeldab uus iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine üleminekut üksiku toetusesaaja nõuetele vastavuselt poliitika tulemuslikkusele liikmesriikides.

Lisaks nähakse määrusega ette makseasutuste arvu vähendamine ning koordineeriva asutuse ja sertifitseerimisasutuse rolli tugevdamine vastavalt uuele rakendamismudelile. See muudab süsteemi läbipaistvamaks ning teeb selle rakendamise nii riigiasutustele kui ka komisjonile vähem koormavaks. Kooskõlas finantsmäärusega kehtestatakse ühtse auditi kontseptsioon ning komisjoni auditite arvu võib vähendada.

Muutmismäärus

Komisjoni teatistes toidutootmise ja põllumajanduse tuleviku kohta kinnitatakse ÜPP põhielemendina turule orienteeritust, kuid rõhutatakse ka keskkonnasäästlikkuse ja kliimamuutusega seotud probleeme. Lisaks asetatakse põllumajandussektor otse toiduainete ja kodanike sellekohase murega seotud arutelu keskmesse, tuletades meelde, et „poliitika kõige tähtsam ülesanne on aidata põllumajandustootjatel ette näha toitumisharjumustega seotud arengusuundumusi ning kohandada tootmist vastavalt turusignaalidele ja tarbijate nõudmistele“. Kuna ELi tasandil on sätestatud üksikasjalikud eeskirjad, mis võivad takistada vajalike kohanduste tegemist, annab reform võimaluse vajalike muudatuste elluviimiseks. ÜPP peaks lisaks tegelema kodanike murega seoses säästva põllumajandustootmisega.

Seetõttu nähakse ette määruse (EL) nr 1308/2013 struktuuri ja põhiomaduste säilitamine, muutes piiratud arvul sätteid, mille puhul võetakse arvesse majanduslikke, keskkonnavalaseid ja ühiskondlikke muutusi, mis on toimunud pärast määruse jõustumist 2014. aastal.

Esiteks nähakse ette varasemalt määruses (EL) nr 1308/2013 kehtestatud sektoripõhiste sekkumiste kohaste sätete kustutamine, sest kõiki tulevase ÜPP sekkumisi reguleeritakse [ÜPP strateegiakava määruse] kohaselt ning need sisalduvad liikmesriikide strateegiakavas, et tagada ÜPP sekkumiste parem sidusus.

Teiseks, kuigi järjestikused 2008. ja 2013. aasta veinipoliitika reformid on üldiselt seatud eesmärgid saavutanud, mille tulemuseks on majanduslikult elujõuline veinisektor, on esile kerkinud uued majanduslikud, keskkonna- ja kliimaprobleemid. Seetõttu nähakse määruses asjaomaste probleemidega tegelemiseks ette mitu konkreetset kehtivate eeskirjade muudatust.

Kolmandaks rõhutati komisjoni teatistes toidutootmise ja põllumajanduse tuleviku kohta, et geograafilised tähised tuleb teha põllumajandustootjatele ja tarbijatele atraktiivsemaks ning muuta süsteem hõlpsamini hallatavaks. Seetõttu tehakse ettepanek muuta praegusi geograafilistele tähistele kehtivaid ning neljas põhiaktis kajastuvaid eeskirju, seades sihiks lihtsama geograafiliste tähiste süsteemi, geograafiliste tähiste kiirema registreerimise ja tõhusama tootekirjelduste muudatuste heakskiitmise. Asjaomaste muudatustega soovitakse luua lihtsustatud geograafiliste tähiste süsteem, mis oleks tarbijatele arusaadavam, hõlpsamini edendatav ning vähendaks süsteemi juhtimise halduskulusid.

Veinide geograafiliste tähistega seotud eeskirjade puhul aitab ELi kontrolli piirdumine taotluste ilmsete vigade kontrollimisega, intellektuaalomandiõiguste eeskirjade eraldamine muudest tootekirjelduses kehtestatud nõuetest ning samuti liikmesriikidele õiguse andmine otsustada muudatuste üle, mis ei avalda mõju ELi tasandil, lihtsustada heakskiitmisprotsessi, lühendada tähtaegu, kasutada ressursse ratsionaalselt kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kaksikpõhimõttega. Samamoodi soovitakse mõne konkreetse menetluse, näiteks vastulausemenetluse lihtsustamisega muuta heakskiitmisprotsess tõhusamaks.

Veinide „kaitstud päritolunimetuse“ määratluse selgitamine aitab tootjarühmadel kasutada uusi sorte, mis on vajalik reageerimiseks kliimamuutustele, ning võimaldab taotlusi asjakohaselt põhjendada kooskõlas viinamarjakasvatuse ja veinivalmistamise olukorraga. Samuti nähakse ette geograafiliste tähiste kaitse tugevdamine geograafiliste tähiste võltsimise vastu kinnipeetud ja transiidikaupade puhul.

Veinide geograafiliste tähiste suhtes ette nähtud lihtsustamist tuleb kohaldada ka põllumajandustoodete ja toiduainete suhtes, et tagada mõistlik kavade vaheline sidusus ning tuua eespool osutatud eelised ka asjaomase sektori geograafilise tähisega toodete tootjateni. Aromatiseeritud veinide geograafiliste tähiste kava, kuhu kuulub 3 350 geograafilisest tähisest vaid viis tähist, ei saa olla operatiivne ning see tuleks liita teise kavaga – põllumajandustoodete ja toiduainete kava on asjakohane, sest see hõlmab juba alkoholseid jooke.

Lisaks nähakse määrusega ette sätted, mille kohaselt võtavad EL ja liikmesriigid siseriiklikesse õigusaktidesse üle kohustused hiljutise Maailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite otsuste kontekstis, eelkõige seoses ekspordisubsiidiumide.

Lõpuks tehakse ettepanek jätta välja mitu aegunud sätet, muu hulgas puudutab see suhkrusektorile kehtiva tootmise reguleerimise süsteemi ja nõudeid, mis aegusid 2016.–2017. turustusaastal.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42 ja artikli 43 lõiget 2, võttes arvesse 1979. aasta ühinemisakti, eriti selle puuvilla käsitleva protokolli nr 4 punkti 6, võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut, olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele, võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷, võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁸, võttes arvesse kontrollikoja arvamust, toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 29. novembri 2017. aasta teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele pealkirjaga „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ on sätestatud tulevase ühise põllumajanduspoliitika („ÜPP“) probleemid, eesmärgid ja suunad pärast 2020. aastat. Kõnealused eesmärgid sisaldavad muu hulgas ÜPP tulemuspõhisemaks muutmise vajaduse täitmist, põllumajanduse, metsanduse ja maapiirkondade kaasajastamise ning majandusliku, sotsiaalse, keskkonna- ja kliimaalase jätkusuutlikkuse edendamist ning toetusesaajate suhtes kohaldatavate liidu õigusaktidega seotud halduskoormuse vähendamisele kaasaaitamist.
- (2) Kuna ÜPP peab tõhusamalt reageerima liidu, rahvusvahelisel, liikmesriikide, piirkondlikul, kohalikul ja põllumajandusettevõtete tasandil ilmnevatele probleemidele ja võimalustele, on oluline ühtlustada ÜPP juhtimist ning parandada selle tulemuslikkust liidu eesmärkide saavutamisel ning vähendada märkimisväärselt halduskoormust. Tulemuslikkusel põhineva ÜPP rakendamismudeli (edaspidi „rakendamismudel“) kohaselt peaks liit kehtestama poliitilised alusparameetrid, näiteks ÜPP eesmärgid ja põhinõuded, ning liikmesriikidel tuleks kanda suuremat

⁷ ELT C , , lk .

⁸ ELT C , , lk .

vastutust eesmärkide täitmisel ja sihtide saavutamisel. Suurem subsidiaarsus võimaldab võtta paremini arvesse kohalikke tingimusi ja vajadusi, kohandades toetust, et anda võimalikult suur panus liidu eesmärkide saavutamisse.

- (3) Täielikult liidu tasandil kehtestatud ühiste määratluste kasutamine on liikmesriikidele kaasa toonud teatavaid raskusi oma eripäradega arvestamisel riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Seetõttu tuleks liikmesriikidele võimaldada paindlikkust ÜPP strateegiakavas teatavate määratluste kindlaks määramisel. Ühtsete võrdsete tingimuste tagamiseks tuleb siiski liidu tasandil kehtestada vajalike oluliste elementidega mõisteid (edaspidi „raammääratlus“) sisaldav raamistik.
- (4) Selleks et liit suudaks järgida oma rahvusvahelisi kohustusi seoses riiklike toetustega, nagu on sätestatud Maailma Kaubandusorganisatsiooni põllumajanduslepingus, ning eelkõige tagamaks, et jätkusuutlikkuse ja sellega seotud sekkumisliikide jaoks määratud sissetulekutoetust käsitletakse jätkuvalt rohelise kategooria toetusena, millel puudub või on väike kaubandust moonutav mõju või mõju tootmisele, peaks põllumajandustegevuse raammääratlus hõlmama nii põllumajandustoodete tootmist kui ka põllumajandusmaa säilitamist. Arvestades kohandamist kohalikele tingimustele, peaksid liikmesriigid kehtestama põllumajandustegevuse tegeliku määratluse oma ÜPP strateegiakavas.
- (5) Et säilitada olulisi, kogu liitu hõlmavaid elemente, millega tagatakse liikmesriikide otsuste vaheline võrreldavus, kuid mitte seada liikmesriikidele piiranguid liidu eesmärkide saavutamisel, tuleks kehtestada „põllumajandusmaa“ raammääratlus. Seotud raammääratlused „põllumaa“, „püsilikultuuride all olev maa“ ja „püsirohumaa“ peaksid olema laiaulatuslikud, et liikmesriigid saaksid määratlusi täpsustada vastavalt kohalikele tingimustele. „Põllumaa“ raammääratlus peaks olema kehtestatud viisil, mis võimaldaks liikmesriikidel hõlmata erinevaid tootmisviise, sealhulgas süsteeme, nagu agrometsandus, ning põõsaste ja puudega põllumaad, ning see nõuab kesade hõlmamist, et tagada tootmiskohustusega sidumata toetustena antava sekkumise liik. „Püsilikultuuride all oleva maa“ raammääratlus peaks hõlmama tegelikult tootmiseks kasutatavaid alasid ja muid kui tootmiseks kasutatavaid alasid, samuti puukoole ja lühikese raieringiga madalmetsi, mille määratlevad liikmesriigid. „Püsirohumaa“ raammääratlus peaks võimaldama liikmesriikidel täpsustada lisakriteeriume ning lubama neil lisada muid karjatamiseks sobivaid liike kui rohi või muud rohttaimed või millest oleks võimalik toota loomasööta, olenemata sellest, kas neid kasutatakse tegelikult tootmiseks või mitte.
- (6) EAFRD ja programmi „Euroopa horisont“ koostoimete mõju peaks julgustama EAFRD-d kõige paremini kasutama teadusuuringute ja innovatsiooni tulemusi, eelkõige selliseid, mis on saadud programmi „Euroopa horisont“ ning põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkusega tegeleva Euroopa innovatsioonipartnerluse kaudu rahastatud projektidest, mis aitavad tuua kaasa uuendusi põllumajandussektoris ja maapiirkondades.
- (7) Sellise õiguskindluse tagamiseks, et toetust makstakse sellise põllumajandusmaa eest, mis on põllumajandustootja kasutuses ning kus toimub põllumajandustegevus, tuleb kehtestada toetuskõlbliku hektari raammääratlus koos oluliste elementidega. Et eelkõige vältida topeltnõudeid, peaksid liikmesriigid kehtestama tingimused, mille alusel oleks võimalik kindlaks taha, kas maa on põllumajandustootja kasutuses. Arvestades tõenäosust, et põllumajandusmaad kasutatakse vahetevahel ja ajutiselt tegevuseks, mis ei ole rangelt põllumajanduslik, ning arvestades teatava mittepõllumajandusliku tegevuse võimalikku panust põllumajanduslike majapidamiste

sissetulekute mitmekesistamisse, peaksid liikmesriigid kehtestama vastavad tingimused, et lisada ka mittepõllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad maa-alad toetuskõlblike hektaritena.

- (8) Mis puudutab kanepi tootmiseks kasutatavaid maa-alasid, peaks rahvatervise säilitamiseks ning teiste õigusorganitega kooskõla tagamiseks nende kanepiseemnesortide kasutamine, mille tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,2 %, kuuluma toetuskõlblike hektarite määratluse alla.
- (9) Et veelgi parandada ÜPP tulemuslikkust, peaks sissetulekutoetus olema suunatud tegelikele põllumajandustootjatele. Et tagada liidu tasandil toetuse suunamise ühtne lähenemisviis, tuleks kehtestada olulisi elemente hõlmav „tegeliku põllumajandustootja“ raammääratlus. Selle raamistiku alusel peaksid liikmesriigid määrama oma ÜPP strateegiakavas kindlaks, milliseid põllumajandustootjaid ei loeta tegelikeks põllumajandustootjateks, võttes aluseks sellised tingimused nagu sissetulekukriteeriumid, töäjõuisendid põllumajandusettevõttes, ettevõtte eesmärk ning kuulumine registritesse. Samuti ei tohiks see välistada toetuse andmist mitmes valdkonnas tegutsevatele põllumajandustootjatele, kes tegelevad aktiivse põllumajandustootmisega, kuid väljaspool oma põllumajandusettevõtet ka mittepõllumajandusliku tegevusega, kuna nende mitmekesine tegevus aitab enamasti tugevdada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda.
- (10) Selleks et tagada põlvkondadevahetuse eesmärgi saavutamisel otsetoetustena makstavate sekkumiste ja maaelu arengu sekkumiste vaheline kooskõla, tuleb ELi tasandil kehtestada „noore põllumajandustootja“ raammääratlus.
- (11) Ühise põllumajanduspoliitika eesmärkidele konkreetse sisu andmiseks, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 39, ning ühtlasi tagamaks, et liit suudab asjakohaselt lahendada kõige hiljutisemad probleemid, on asjakohane näha ette üldeesmärgid, milles kajastatakse teatistes „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ kehtestatud suuniseid. Liidu tasandil tuleb täpsustada erieesmärgid ning neid peavad liikmesriigid kohaldama oma ÜPP strateegiakavas. Hoides tasakaalu kestliku arengu mõõtmete vahel ning kooskõlas mõjuhinnanguga aitavad need erieesmärgid vormida ÜPP üldeesmärgid konkreetsemateks prioriteetideks ning võtta arvesse eelkõige asjakohaseid kliima-, energia- ja keskkonnaalaseid liidu õigusakte.
- (12) Arukam kaasaegne ja jätkusuutlikum ÜPP peab kasutama teadusuuringuid ja innovatsiooni, et edendada liidu põllumajanduse, metsanduse ja toidusüsteemide mitmekülsust, panustada tehnoloogiaarendusse ja digitaliseerimisse ning parandada juurdepääsu erapooletutele, usaldusväärsetele, asjakohastele ja uutele teadmistele.
- (13) Kuna ÜPP rakendamismudeli kohaselt peaks liit kehtestama liidu eesmärgid ja määratlema sekkumisliigid ning liikmesriikide suhtes kohaldatavad liidu alusnõuded, millest viimaste kohaselt kohandatakse liidu raamistik toetusesaajate suhtes kohaldatavaks toetuskorrak. Selles kontekstis peaksid liikmesriigid tegutsema kooskõlas põhiõiguste harta ja liidu õiguse üldpõhimõtetega ning tagama, et toetusesaajatele liidu toetuse andmise õigusraamistik põhineb liikmesriikide ÜPP strateegiakaval ning on kooskõlas käesoleva määruses ja [horisontaalmääruses] sätestatud põhimõtete ja nõuetega.
- (14) Aruka ja vastupidava põllumajandussektori edendamiseks on otsetoetustel jätkuvalt oluline osa põllumajandustootjatele õiglase sissetulekutoetuse tagamisel. Samuti on vaja teha investeeringuid põllumajandusettevõtete ümberkorraldamisse,

kaasajastamisse, innovatsiooni, mitmekesistamisse ning uute tehnoloogiate kasutuselevõttu, et aidata põllumajandustootjatele turul väärilise tasu tagada.

- (15) ÜPP suurema turule orienteerituse tingimustes, nagu on esitatud teatises „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“, võivad tururiskid, kliimamuutused ning nendega kaasnevate äärmuslike ilmastikunähtuste sagedus ja raskusaste, samuti sanitaar- ja fütosanitaarkriisid kaasa tuua hinnavolatiilsuse riski ja avaldada suuremat survet sissetulekutele. Seega, kuigi põllumajandustootjad vastutavad lõppkokkuvõttes põllumajandusettevõtetes kasutatavate strateegiate kujundamise eest, tuleks välja töötada usaldusväärne raamistik, et tagada asjakohane riskijuhtimine. Sel eesmärgil võivad liikmesriigid ja põllumajandustootjad suutlikkuse suurendamiseks toetuda liidu tasandi riskijuhtimise platvormile, et põllumajandustootjatel oleksid asjakohased rahalised vahendid investeringute tegemiseks ning juurdepääs käibekapitalile, koolitusele, teadmiste jagamisele ja nõustamisele.
- (16) Keskkonnahoiu ja kliimameetmete edendamine ning liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse panustamine on tulevikus ELi põllumajanduse ja metsanduse suur prioriteet. Seetõttu peaks ÜPP ülesehitus olema asjaomaseid eesmarke arvestades ambitsioonikam. Rakendamismudeli kohaselt peaksid keskkonnaolude halvenemise ja kliimamuutustega kaasnevate probleemide lahendamiseks võetavad meetmed olema tulemuspõhised ning ELi toimimise lepingu artiklit 11 tuleks käesoleva määruse kohaldamisel tõlgendada tulemuse saavutamise kohustusena.

Kuna paljudes liidu maapiirkondades esineb struktuurilisi probleeme, nagu atraktiivsete töövõimaluste puudumine, oskustööjõu nappus, ühenduvuse, taristute ja oluliste teenuste alarahastatus, samuti noorte väljavool, on oluline tugevdada asjaomaste piirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda kooskõlas Corki deklaratsiooni versiooniga 2.0. Seda tuleb teha eelkõige töökohtade loomise ja põlvkondade vahetuse kaudu, tuues komisjoni kavandatud tööhõive ja majanduskasvu maapiirkondadesse, parandades sotsiaalset kaasatust, põlvkondade vahetust ning edendades arukate külade loomist kõigis Euroopa maapiirkondades. Nagu on märgitud teatises „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“, võivad uued maapiirkondade väärtusahelad, nagu taastuenergia, kasvav biomajandus, ringmajandus ning ökoturism, suurendada maapiirkondade kasvupotentsiaali ja tööhõivet. Sellega seoses võib rahalistel vahenditel ja InvestEU tagatise kasutamisel olla tähtis roll rahastamisele juurdepääsu tagamisel ning põllumajandusettevõtete kasvupotentsiaali edendamisel. Maapiirkondades on riigis seaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike jaoks olemas tööhõivevõimaluste potentsiaal selliselt, et kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiate raames edendatakse nende sotsiaalset ja majanduslikku integratsiooni.

- (17) ÜPP peaks jätkuvalt tagama toiduga kindlustatuse, see tähendab seda, et igal inimesel on igal ajal juurdepääs piisavale, ohutule ja täisväärtuslikule toidule. Lisaks sellele peaks ÜPP aitama liidu põllumajandusel paremini reageerida ühiskonna nõudmistele, mis on seotud toiduainete ja tervise, sealhulgas ka säästva põllumajandustootmise, tervislikumate toitumisharjumuste, toidu raiskamise ja loomade heaoluga. ÜPP peaks jätkuvalt soodustama konkreetsete ja väärtuslike näitajatega tootmist, aidates samal ajal põllumajandustootjatel ennetavalt kohandada tootmist vastavalt turusignaalidele ja tarbijate nõudmistele.
- (18) Võttes arvesse reformi kohaldamisala, ja et saavutada eesmärgid ja reageerida muredele, on asjakohane näha ette uus õigusraamistik ühe määrusena, mis hõlmab Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu

Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavat liidu toetust, ning millega asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1305/2013⁹ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1307/2013¹⁰ sätestatud praegu kehtiv kord.

- (19) Käesolevas määruses tuleks sätestada eeskirjad, mida kohaldatakse EAGFist ja EAFRDst rahastatavale liidu toetusele, mida antakse sekkumisliikidena, mis liikmesriigid on kavandanud oma strateegiakavas, mille komisjon on heaks kiitnud.
- (20) Selleks et liit suudaks järgida oma rahvusvahelisi kohustusi seoses riigi abiga, nagu on sätestatud Maailma Kaubandusorganisatsiooni põllumajanduslepingus, tuleks käesolevas määruses sätestatud teatavaid sekkumisliike jätkuvalt käsitleda rohelise kategooria toetusena, millel puudub või on väike kaubandust moonutav mõju või mõju tootmisele, või millest teatatakse tootmist piiravate programmide kohase sinise kategooria toetusena, ning mis on seega jäetud vähendamiskohustuste hulgast välja. Kuigi käesolevas määruses asjaomaste sekkumiste suhtes kehtestatud sätted on juba kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni põllumajanduslepingu 2. lisas sätestatud nõuetega või selle artiklis 6.5 sätestatud sinise kategooria nõuetega, tuleb tagada, et selliste liikmesriikide ÜPP strateegiakavas kavandatud sekkumisliikide puhul jätkatakse asjaomaste nõuete järgimist.
- (21) Tuginedes varasemale nõuetele vastavuse süsteemile, mida rakendatakse kuni 2020. aastani, seob uus tingimuslikkuse süsteem ÜPP toetuse saamise toetusesaajate vastavusega keskkonna, kliimamuutuste, rahvatervise, loomatervise, taimetervise ja loomade heaoluga seotud põhinõuetele. Põhinõuded hõlmavad ühtlustatud kujul kohustuslikke majandamistingimusi ning maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudeid. Kõnealustes põhinõuetes tuleks paremini arvesse võtta keskkonna- ja kliimaprobleeme ning ÜPP keskkonnaaspekte, seades seega sihikindlamaid keskkonna ja kliimaga seotud eesmärgi kui need, mis komisjon avaldas oma teatistes „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ ja teatistes mitmeaastase finantsraamistiku kohta. Tingimuslikkuse eesmärk on toetada säästva põllumajanduse arengut, suurendades toetusesaajate teadlikkust nimetatud põhinõuete järgimise vajadusest. Samuti on siht see, et ÜPP vastaks paremini ühiskonna ootustele, parandades poliitika sidusust keskkonna, rahvatervise, loomatervise, taimetervise ja loomade heaoluga seotud eesmärkidega. Tingimuslikkus peaks olema ÜPP keskkonnavalase struktuuri lahutamatu osa, moodustades ühtlasi ühe osa ambitsioonikamate keskkonna- ja kliimaalastest põhikohustustest, ning seda tuleks ammendavalt kohaldada kõikjal ELis. Selliste põllumajandustootjate suhtes, kes ei järgi kõnealuseid nõudeid, peaksid liikmesriigid tagama proportsionaalsete, tõhusate ja hoiatavate karistuste kohaldamise kooskõlas [horisontaalmäärusega].
- (22) Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete raamistiku eesmärk on aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele, tegeleda veega seotud probleemidega, pinnase kaitse ja kvaliteediga ning elurikkuse kaitse ja

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608).

kvaliteediga. Raamistikku tuleb täiustada, et võtta eeskätt arvesse kuni 2020. aastani kehtestatud tavadid seoses otsetoetuste keskkonnasäästlikumaks muutmisega, kliimamuutuste leevendamist ning vajadust parandada põllumajandusettevõtete jätkusuutlikkust ning eelkõige toitainete kasutamist. Tunnistatakse, et iga meetmega maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmiseks saab saavutada mitmesuguseid eesmärke. Raamistiku rakendamiseks peaksid liikmesriigid iga liidu tasandil kehtestatud standardi kohta määrama kindlaks riikliku standardi, võttes arvesse asjaomase maa-alade eriomadusi, sealhulgas mulla- ja ilmastikutingimusi, olemasolevaid põllumajandustingimusi, maakasutust, külvikorda, põllumajandustavasid ja põllumajandusstruktuure. Lisaks võivad liikmesriigid määrata kindlaks teised riiklikud standardid, mis on seotud III lisas sätestatud põhieesmärkidega, et parandada maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete raamistiku keskkonna- ja kliimamõju. Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete raamistiku osana kehtestatakse põllumajandusettevõtete põllumajandusliku ja keskkonnavalase tulemuslikkuse toetamiseks toitainete haldamise kavade, kasutades selleks sihtotstarbelist elektroonilist põllumajandusettevõtte säästlikkust soodustavat abivahendit, mille liikmesriigid teevad põllumajandustootjatele kättesaadavaks. Kõnealune abivahend peaks aitama kaasa otsuste tegemisele põllumajandusettevõtetes kohapeal, alustades toitainete minimaalse kasutamise funktsioonidega. Laialdane koostalitlusvõime ja moodulitest komplekteeritavus peaksid samuti võimaldama lisada teisi põllumajandusettevõtetes kohapeal kasutatavaid elektroonilisi ja e-valitsuse rakendusi. Põllumajandustootjatele üle kogu liidu võrdsete tingimuste tagamiseks võib komisjon anda liikmesriikidele toetust abivahendi väljatöötamiseks, samuti vajalike andmete säilitamise ja töötlemise teenuste jaoks.

- (23) Selleks et kohustuslikud majandamisnõuded hakkaksid põllumajandusliku majapidamise tasandil toimima ja oleks tagatud põllumajandustootjate võrdne kohtlemine, peavad liikmesriigid neid täiel määral rakendama. Tingimuslikkuse eeskirjade järjepidevuse tagamiseks seoses poliitika jätkusuutlikkuse parandamisega peaksid kohustuslikud majandamisnõuded hõlmama keskkonda, rahvatervist, loomatervist, taimetervist ja loomade heaolu käsitlevaid peamisi liidu õigusakte, mille kohaldamine riigi tasandil tähendab põllumajandustootjatele täpseid kohustusi, sealhulgas nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ¹¹ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ¹² või nõukogu direktiivi 91/676/EMÜ¹³ kohaseid kohustusi. Selleks et täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013¹⁴ lisas esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu tehtud ühisavaldust, on Euroopa Parlamendi

¹¹ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

¹³ Nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ¹⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ¹⁶ asjakohased sätted kohustuslike majandamisnõuetena lisatud tingimuslikkuse kohaldamisalasse ning maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete loetelu on vastavalt kohandatud.

- (24) Liikmesriigid peaksid kasutusele võtma põllumajandusettevõtete nõustamisteenused, et parandada põllumajanduslike majapidamiste ja põllumajandusettevõtete säästvat majandamist ja üldist tulemuslikkust, hõlmates majanduslikku, keskkonna- ja sotsiaalset mõõdet, ning et määrata kindlaks vajalikud parandused seoses ÜPP strateegiakavades sätestatud põllumajandusettevõtete tasandi kõigi meetmetega. Asjaomased põllumajandusettevõtete nõustamisteenused peaksid aitama põllumajandustootjatel ning teistel ÜPP toetuse saajatel ühelt poolt paremini mõista põllumajandusettevõtte juhtimise ja maa majandamise vahelist seost ning teiselt poolt teatud standardeid, nõudeid ja teavet sealhulgas seoses keskkonna ja kliimaga. Viimaste loetelu hõlmab põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP toetusesaajatele kehtivaid või vajalikke standardeid, mis on sätestatud ÜPP strateegiakavades, ning neid standardeid, mis tulenevad vee ja pestitsiidide säästvat kasutamist käsitlevatest õigusaktidest, ning ka antimikroobikumiresistentsuse vastase võitluse algatustest ja riskijuhtimisest. Nõustamise kvaliteedi ja tõhususe võimendamiseks peaksid liikmesriigid kaasama nõustajaid põllumajandusalaste teadmiste ja innovatsioonisüsteemide (AKIS) raames, et olla võimeline pakkuma teadustegevuse ja innovatsiooni kaudu arendatud ajakohast tehnoloogilist ja teadusteavet.
- (25) Sissetulekutoetuse õiglasema jaotamise tagamiseks tuleks otsetoetuste summasid, mis ületavad teatavat künnist, vähendada ning asjaomasest vähendamisest tekkivat summat tuleks kasutada esmajärjekorras täiendavaks ümberjaotavaks sissetulekutoetuseks jätkusuutlikkuse eesmärgil, või paigutada ümber EAFRD-sse. Tööhõivele avalduva negatiivse mõju vältimiseks tuleks mehhanismi kohaldamisel arvesse võtta tööjõudu.
- (26) Liidu õigusaktides tuleks sätestada, et liikmesriigid peaksid ÜPP strateegiakavas kehtestama nõuded miinimumpindalale, mille puhul saadakse tootmiskohustusega sidumata toetust. Asjaomased nõuded peaksid arvestama vajadusega vältida mitme väikese toetussumma haldamisest tingitud liigset halduskoormust ning tagada toetuse tõhus panus ÜPP eesmärkide saavutamisse, millele aitab kaasa tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste kohaldamine. Põllumajandusliku sissetulekutoetuse minimaalse taseme tagamiseks kõigile tegelikele põllumajandustootjatele ning vastamaks aluslepingu eesmärgile tagada põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase, tuleks kehtestada iga-aastane pindalapõhine tootmiskohustusega sidumata toetus sekkumisliigina „põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks“. Asjaomase toetuse sihipärasemaks muutmiseks võib toetussummasid diferentseerida vastavalt territooriumirühmadele, võttes aluseks sotsiaal-majanduslikud ja/või agronoomilised tingimused. Et vältida häireid põllumajandustootjate sissetulekus, võivad liikmesriigid rakendada jätkusuutlikkuse tagamiseks põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel. Sel juhul peaks toetusõiguste väärtus enne kõiki ühtlustamisi olema proportsionaalne

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

nende väärtusega, mis on kehtestatud vastavalt määruse (EL) nr 1307/2013 kohastele põhitoetuskavale, võttes arvesse ka toetusi, mis on ette nähtud kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade puhul. Liikmesriigid peaksid jõudma täiendava ühtlustamiseni, et liikuda järjekindlalt varasematelt väärtustelt edasi.

- (27) Toetusõiguste süsteemi alusel tootmiskohustusega sidumata otsetoetuse maksmisel peaksid liikmesriigid jätkama riikliku reservi või reserve haldamist territooriumirühma alusel. Asjaomaseid reserve tuleks kasutada eelisjärjekorras noorte põllumajandustootjate ja põllumajandustegevusega alustavate põllumajandustootjate toetamiseks. Süsteemi sujuva toimimise tagamiseks tuleb samuti välja töötada toetusõiguste kasutamise ja ümberpaigutamiste eeskirjad.
- (28) Väikesed põllumajandusettevõtted on jätkuvalt liidu põllumajanduse nurgakiviks, sest neil on oluline roll maapiirkondade tööhõive toetamisel ja territoriaalsele arengule kaasaaitamisel. Toetuse tasakaalustatuma jaotamise edendamiseks ja väikeste toetussummade saajate halduskoormuse vähendamiseks peaks liikmesriikidel olema valik pakkuda väikestele põllumajandustootjatele teiste otsetoetuste asendamise võimalust, makstes väikestele põllumajandusettevõtjatele toetust kindlasummalise maksena.
- (29) Arvestades teadvustatud vajadust edendada toetuste tasakaalustatumat jaotamist väikestele ja/või keskmise suurusega põllumajandustootjatele nähtaval ja mõõdetaval viisil, tuleks liidu tasandil kehtestada toodanguga sidumata toetus hektari kohta – täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuse tagamiseks. Sellise täiendava sissetulekutoetuse parema suunamise võimaldamiseks ning arvestades põllumajandusettevõtete struktuurierinevusi kogu ELis, peaks liikmesriikidel olema võimalus anda erinevatele hektarivahemikele erisummalisi lisatoetusi.
- (30) Uute majandustegevuse liikide loomine ja väljatöötamine põllumajandussektoris tekitab noortele põllumajandustootjatele rahalisi raskusi ning seda tuleks võtta arvesse otsetoetuste jaotamisel ja suunamisel. Niisugune suundumus on oluline liidu põllumajandussektori konkurentsivõime jaoks ning selleks saavad liikmesriigid näha ette noorte põllumajandustootjate täiendava sissetulekutoetuse. Seda liiki sekkumine tuleks kehtestada selleks, et pakkuda noortele põllumajandustootjatele täiendavat sissetulekutoetust pärast tegevuse alustamist.
- (31) ÜPP peaks tagama liikmesriikidele piisava paindlikkuse keskkonnamõju suurendamisel, võttes samas arvesse kohalikke vajadusi ja põllumajandustootjate tegelikke tingimusi. Liikmesriigid peaksid ÜPP strateegiakavas kehtestama põllumajandustootjatele otsetoetuste kohased vabatahtlikud keskkonnakavad, mida tuleb täielikult koordineerida teiste asjakohaste sekkumistega. Liikmesriigid saaksid neid määratleda kui toetusi, mida makstakse avalike hüvede soodustamise ja pakkumise eest sellise põllumajandustegevuse kaudu, mis on kasulik keskkonnale ja kliimale, või hüvitisena selliste tavade kasutuselevõtu eest. Mõlemal juhul peaks olema eesmärgiks ÜPP keskkonna- ja kliimaalase tulemuslikkuse suurendamine ning tuleks minna kaugemale kohustuslikest nõuetest, mis on juba tingimuslikkuse süsteemi kohaselt ette nähtud. Liikmesriigid võivad otsustada kehtestada keskkonnakavad sellistele põllumajandustavadele nagu püsirohumaade ja maastikuelementide tõhusam majandamine ning mahepõllumajandus. Sellised keskkonnakavad võivad sisaldada ka rohujuuretasandi kavasisid, mis võidakse seada tingimuseks ambitsioonikamate maaelu arenguga seotud kohustuste võtmisel.
- (32) Liikmesriikidel tuleks lubada kasutada osa rahalisest ülemmäärast, mis on ette nähtud otsetoetuste maksmiseks tootmiskohustusega seotud toetuse puhul, et suurendada

konkurentsivõimet, jätkusuutlikkust ja/või kvaliteeti teatavate sektorite ja toodangu puhul, mis on eriti olulised sotsiaalsetel, majanduslikel või keskkonnaalastel põhjustel ning mille puhul esineb teatavaid raskusi. Lisaks tuleks lubada liikmesriikidel kasutada täiendavat osa rahalisest ülemmäärast, mis on ette nähtud otsetoetuste maksmiseks tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse puhul, toetamaks konkreetselt valgurikaste kultuuride kasvatamist, et vähendada liidu puudujääki selles valdkonnas.

- (33) Tuleks tagada tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse vastavus liidu rahvusvahelistele kohustustele. Kõnealused kohustused hõlmavad eelkõige GATTi alla kuuluvaid õliseemneid käsitleva Euroopa Majandusühenduse ja Ameerika Ühendriikide vastastikuse mõistmise memorandumis¹⁷ kehtestatud nõudeid, mida pärast ELi koosseisu muutumist kohaldatakse edaspidi õliseemnetega seotud ELi eraldi baaskülvipinna muudatuste suhtes. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu rakendusakte vastavate üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks.
- (34) Vastavalt 1979. aasta ühinemisaktile lisatud puuvilla käsitlevas protokollis nr 4 sätestatud eesmärkidele tuleb jätkata puuvilla eritoetuse maksmist toetuskõlbliku hektari kohta, samuti toetuse maksmist puuvilla tootmise piirkondade tootmisharudevahelistele organisatsioonidele. Kuna eelarveeraldis puuvillale on fikseeritud ja seda ei saa kasutada muudel eesmärkidel ning kuna kõnealuse programmi rakendamine tugineb ELi toimimise lepingule, ei tohiks puuvilla toetus kuuluda ÜPP strateegiakavas heakskiidetud sekkumiste alla. Puuvilla eritoetuse tõhusa rakendamise ja haldamise tagamiseks tuleks komisjonile delegeerida teatud õigusaktide vastuvõtmise volitused.
- (35) Sektoripõhiste sekkumisliikide abil aidatakse kaasa ÜPP eesmärkide saavutamisele ning koostoime loomisele teiste ÜPP instrumentidega. Kooskõlas rakendamismudeliga tuleks liidu tasandil välja töötada asjaomaste sektoripõhiste sekkumisliikide sisu ja eesmärkide miinimumnõuded, et tagada siseturul võrdsed tingimused ning vältida ebavõrdset või ebaausat konkurentsi. Liikmesriigid peaksid põhjendama nende lisamist ÜPP strateegiakavasse ning tagama kooskõla teiste sekkumistega sektori tasandil. Liidu tasandil kehtestatud üldised sekkumised peaksid hõlmama puu- ja köögiviljasektorit, veinisektorit, mesindustoodete sektorit, oliiviõli ja lauaoliivide sektorit, humalasektorit ja teisi määratletavaid tooteid, mille puhul sektoripõhiste programmide kehtestamine avaldab eeldatavalt kasulikku mõju ÜPP mõne või kõigi käesoleva määruse kohaste üld- ja erieesmärkide saavutamisele.
- (36) Vaja on riiklikke finantsraamistikke või muid piiranguid ülempiiridena, et säilitada sekkumise eripära ning hõlbustada veini-, oliiviõli ja lauaoliivide, humala ning muude põllumajandustoodete sektoripõhiste sekkumistega seotud programmitööd, ning mis tuleb määratleda käesolevas määruses. Kuid puu- ja köögivilja sektori ning mesindustoodete sektori puhul tuleks jätkata liidu finantsabi andmist kooskõlas eeskirjadega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määru (EL) nr 1308/2013,¹⁸ et mitte kahjustada asjaomaste sekkumisliikide kohaste lisaeesmärkide

¹⁷ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vaheline vastastikuse mõistmise memorandum GATTi alla kuuluvate õliseemnete kohta (EÜT L 147, 18.6.1993).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks

saavutamist. Kui liikmesriigid soovivad kehtestada ÜPP strateegiakavas muude sektoripõhiste sekkumiste toetuse, tuleb vastav rahaeraldus maha arvata asjaomase liikmesriigi otsetoetustena makstava sekkumisliigi eraldisest, et tagada finantsiline neutraalsus. Kui liikmesriik ei soovi mesindus-, humala- ja oliiviõlisektori põhiseid sekkumisi rakendada, tuleb vastava liikmesriigi vastavad eraldised teha kättesaadavaks lisaeraldistena otsetoetustena makstavateks sekkumisteks.

- (37) Maaelu arengu sekkumiste puhul on põhimõtted määratud kindlaks liidu tasandil, eriti selles osas, mis puudutab liikmesriikidele kehtivaid põhinõudeid valikukriteeriumide kohaldamisel. Kuid liikmesriikidel peaks olema õigus määratleda konkreetsed tingimused vastavalt vajadustele. Maaelu arengu sekkumised sisaldavad toetusi, mis on seotud keskkonna-, kliima- ja muude juhtimisalaste kohustustega, mida liikmesriigid peaksid toetama oma territooriumidel vastavalt riiklikele, piirkondlikele või kohalikele erivajadustele. Liikmesriigid peaksid andma toetust põllumajandustootjatele ja teistele maa valdajatele, kes vabatahtlikkuse alusel võtavad selliseid juhtimisalaseid kohustusi, millega aidatakse kaasa kliimamuutuste tagajärgede leevendamisele ja nendega kohanemisele ning keskkonna kaitsele ja parandamisele (sh veekvaliteet ja -kogus, õhukvaliteet, mullastik, bioloogiline mitmekesisus ja ökosüsteemi teenused), ning samuti vabatahtlikke kohustusi seoses Natura 2000 alade ja geneetilise mitmekesisuse toetusega. Juhtimisalaste kohustuste täitmiseks makstavat toetust võib ette näha ka kohalikul tasandil juhitud, integreeritud või koostööpõhiste lähenemisviiside ning tulemuspõhiste sekkumistena.
- (38) Juhtimisalaste kohustuste täitmiseks makstav toetus võib hõlmata ka mahepõllumajanduse lisatasu mahepõllumaa säilitamiseks ja sellele ülemineku toetamiseks; toetusi teistele sekkumisliikidele, millega toetatakse selliseid keskkonnasõbralikke tootmissüsteeme nagu agroökoloogia, säilitav põllumajandus ja integreeritud tootmine; metsakeskkonna- ja kliimateenuseid ning metsakaitset; lisatasu metsadele ja agrometsandussüsteemide rajamisele; loomade heaolu; geneetiliste ressursside säilitamist, säästvat kasutamist ja arendamist. Liikmesriigid võivad asjaomaste sekkumisliikide raames vastavalt oma vajadustele välja töötada teisi kavasid. Seda liiki toetused peaksid katma täiendavaid kulusid ja saamata jäänud tulu, mis on tingitud üksnes sellistest kohustustest, mis lähevad kaugemale liidu ja riiklikes õigusaktides sätestatud kohustuslikest põhistandarditest ja nõuetest, samuti tingimuslikkusest, nagu on sätestatud ÜPP strateegiakavas. Seda liiki sekkumistega seotud kohustused võidakse võtta varem kindlaks määratud aastaseks või mitmeaastaseks perioodiks ning need võivad ületada seitset aastat, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud.
- (39) Metsandusalased meetmed peaksid aitama kaasa liidu metsandusstrateegia rakendamisele ning põhinema liikmesriikide riikliku või piirkondliku tasandi metsandusprogrammidel või samaväärsetel vahenditel, mis peaksid tuginema kohustustele, mis tulenevad määrusest, milles käsitletakse maakasutusest, maakasutuse

nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 922/72, (EÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

muutusest ja metsandusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumist [*LULUCF määrus*], ning Euroopa metsade kaitse kohustustele, mis on võetud ministrite konverentside käigus. Sekkumised peaksid põhinema metsamajandamiskavadel või samaväärsetel vahenditel ning võivad hõlmata metsaalade arendamist ning säästvat metsandust, sh maa metsastamist ning agrometsandussüsteemide loomist ja taaselustamist; metasaressursside kaitset, taastamist ja täiustamist, võttes arvesse kohandamisvajadusi; metsade säilitamise ja vastupanuvõime tagamiseks ja võimendamiseks, samuti metsade ökosüsteemide ja kliimateenuste osutamiseks tehtavaid investeeringuid; ning taastuenergia ja biomajanduse toetamiseks võetavaid meetmeid ja tehtavaid investeeringuid.

- (40) Õiglase sissetuleku ja vastupanuvõimelise põllumajandussektori tagamiseks kogu ELi territooriumil võivad liikmesriigid anda toetusi põllumajandustootjatele piirkondades, kus kehtivad looduslikust eripärast tingitud ja muud pindalapõhised piirangud. Looduslikust või muust konkreetsest eripärast tingitud piirangutega alade toetuste puhul tuleks jätkuvalt kohaldada maaelu arengu poliitikat 2014–2020. Selleks et ÜPP abil saaks tugevdada keskkonnaküsimustest hoolivat liitu ja tugevdada tema koostoiimet looduse ja elurikkuse heaks tehtavate investeeringute rahastamiseks, on vaja eraldi meetet, mille kaudu hüvitatakse abisaajatele ebasoodsad asjaolud, mis tulenevad Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi rakendamisest. Seepärast tuleks jätkata toetuse andmist põllumajandustootjatele ja metsamaa valdajatele, et aidata toime tulla ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad direktiivi 2009/147/EÜ ja direktiivi 92/43/EMÜ rakendamisest, et aidata kaasa Natura 2000 alade tõhusale majandamisele. Samas tuleks toetus teha kättesaadavaks põllumajandustootjatele, et aidata toime tulla vesikonna piirkondade ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad veepoliitika raamdirektiivi rakendamisest. Toetus peaks olema seotud ÜPP strateegiakavades kirjeldatud erinõuetega, mis on rangemad vastavatest kohustuslikest standarditest ja nõuetest. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et põllumajandustootjatele makstavad toetused ei langeks kokku rahastamisega keskkonnakava alusel. Lisaks sellele peaksid liikmesriigid oma ÜPP strateegiakava koostamisel võtma arvesse Natura 2000 alade erivajadusi.
- (41) ÜPP eesmärkide poole tuleks püüelda ka tootlike ja mittetootlike, põllumajanduslike ja mittepõllumajanduslike investeeringute tegemise toetuste kaudu. Sellised investeeringud võivad muu hulgas puudutada põllumajanduse ja metsanduse arendamise, moderniseerimise või kliimamuutustega kohanemisega seotud taristuid, sealhulgas juurdepääsu põllumajandus- ja metsamaale, maakorraldust ja maaparandust, agrometsandustavasid ning energia- ja veevarustust ning -säästmist. ÜPP strateegiakavade parema kooskõla tagamiseks liidu eesmärkidega ning võrdsete tingimuste kindlustamiseks liikmesriikide vahel on käesolevasse määrusesse lisatud investeerimiseks ebasobivate valdkondade loetelu.
- (42) Arvestades vajadust katta liidu põllumajandussektori investeeringute puudujääk ning parandada finantsvahendite kättesaadavust esmatähtsatele rühmadele, eelkõige noortele põllumajandustootjatele ning kõrgema riskiprofiiliga uutele turuletulijatele, tuleks julgustada InvestEU fondi tagatise kasutamist ning toetuste ja finantsvahendite kombineerimist. Kuna finantsvahendite kasutamine liikmesriikides on väga erinev, mis on tingitud erinevustest rahaliste vahendite kättesaadavuses, pangandussektori arengus, riskikapitali olemasolus, sellest, kuivõrd on haldusasutused ja paljud võimalikud toetusesaajad kursis finantsvahenditega, peaksid liikmesriigid sätestama ÜPP strateegiakavas asjakohased eesmärgid, toetusesaajad, eelistatud tingimused ning muud võimalikud toetuskõlblikkuse eeskirjad.

- (43) Noored põllumajandustootjad ja uued turuletulijad seisavad siiski silmitsi oluliste takistustega seoses maakitsikusega, kõrgete hindadega ning juurdepääsuga krediidile. Nende ettevõtted on enam ohustatud hinna volatiilsusest (nii sisendite kui ka saagi puhul) ning nende vajadus ettevõtlus- ja riskijuhtimisoskuste koolituse järele on suur. Seetõttu on oluline jätkata uute põllumajandusettevõtete loomise toetamist. Liikmesriigid peaksid välja töötama strateegilise raamistiku ning kindlaks tegema selged ja sidusad sekkumised põlvkondade vahetuseks asjaomasele küsimusele pühendatud erieesmärgiga seoses. Selleks võivad liikmesriigid ÜPP strateegiakavas sätestada eelistingimused noorte põllumajandustootjate ja uute turuletulijate finantsvahenditele, ning peaksid oma ÜPP strateegiakavasse lisama abi sihtotstarbelise kasutamise vähemalt summas, mis vastab 2 %-le aasta otsetoetuste eelarvest. Tuleks kehtestada noorte põllumajandustootjate ja maapiirkondade idufirmade toetuse maksimaalse summa suurendamine kuni 100 000 euron, mis oleks kättesaadav ka finantsvahendi vormis toetuse kaudu või sellega kombineerituna.
- (44) Arvestades vajadust tagada asjakohased riskijuhtimise abivahendid, tuleks kehtestada kindlustusmaksed ja luua avatud investeerimisfondid, mida rahastatakse EAFRDst. Avatud investeerimisfondid hõlmavad nii neid, mis on seotud tootmiskadudega, kui ka üldisi ja sektoripõhiseid sissetuleku stabiliseerimise abivahendeid, mis on seotud saamata jäänud tuludega.
- (45) Toetus peaks võimaldama ÜPP eesmärkide saavutamise nimel vähemalt kahe ettevõtte vahelise koostöö loomist ja elluviimist. Toetus võib sisaldada kõiki asjaomase koostöö aspekte, näiteks kvaliteedisüsteemide loomine; ühised keskkonna- ja kliimameetmed; lühikese tarneahela ja kohalike turgude edendamine; katseprojektid; põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkusega tegeleva Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP-AGRI) tööühma projektid, kohalikud arendusprojektid, arukad külad, ostjate klubid ja masinaühistud; põllumajandusettevõtete partnerlused; metsamajandamiskavad; võrgustikud ja klastrid; sotsiaalne põllumajandus; kogukonna toetatud põllumajandus; LEADERi raames võetavad meetmed; ning tootjarühmade ja -organisatsioonide moodustamine, samuti teiste koostöövormide loomine, mis on vajalik ÜPP erieesmärkide saavutamiseks.
- (46) Teatises „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ nimetatakse uue ÜPP läbiva eesmärgina teadmiste vahetust ja keskendumist innovatsioonile. ÜPP peaks jätkama interaktiivse innovatsioonimudeli toetamist, mis võimaldab osalejate vahelist koostööd, et lisateadmisi parimal võimalikul moel ära kasutada, võttes arvesse praktiliste lahenduste levitamise eesmärki. Põllumajandusalaste teadmiste ja innovatsioonisüsteemide raames tuleks tugevdada põllumajandusettevõtete nõustamisteenuseid. ÜPP strateegiakava peaks andma teavet selle kohta, kuidas toimub nõustamisteenuste, teadustegevuse ja maaeluvõrgustike vaheline koostöö. Iga liikmesriik või piirkond saab vastavalt vajadusele rahastada mitut teadmiste vahetamise ja innovatsiooniga seotud meetet, kasutades käesolevas määruses välja töötatud sekkumisliike.
- (47) EAGF peaks jätkama käesolevas määruses kirjeldatud otsetoetustena makstavate sekkumisliikide ja sektoripõhiste sekkumisliikide rahastamist ning EAFRD peaks jätkama maaelu arengu sekkumisliikide rahastamist. ÜPP finantsjuhtimise eeskirjad tuleks sätestada kahe fondi ja kummagi toetatava tegevuse puhul eraldi, võttes arvesse asjaolu, et uus rakendamismudel võimaldab liikmesriikidele eesmärkide saavutamiseks suuremat paindlikkust ja subsidiaarsust. Käesoleva määruse kohased sekkumisliigid peaksid hõlmama ajavahemikku 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

- (48) ÜPP strateegiakavade kohaste otsetoetuste maksmiseks antav toetus tuleks tagada käesoleva määrusega kindlaksmääratud riiklikest eraldistest. Asjaomased riiklikud eraldised peaksid peegeldama jätkuvaid muutusi, mille kohaselt suurendatakse hektari kohta madalaimat toetust saavatele liikmesriikidele antavaid eraldisi järk-järgult, et vähendada 50 % vahet 90 % suunas ELi keskmisest. Selleks et võtta arvesse toetusmehhanismi vähendamist ja võimalust kasutada liikmesriigis toetuse vähendamisest tekkivat summat, tuleks lubada, et liikmesriigi ÜPP strateegiakavas sätestatud rahaeraldiste kogusumma aastas võib ületada riiklikku eraldist.
- (49) EAFRD rahaliste vahendite haldamise hõlbustamiseks tuleks kehtestada EAFRD ühekordse toetuse määr liikmesriikide avaliku sektori kulutustele. Selleks et võtta arvesse teatavat liiki tegevuse erilist tähtsust või laadi, tuleks nende jaoks kehtestada osaluse erimäärad. Arengu, kauguse ja isoleerituse tasemest tingitud eripiirangute leevendamiseks tuleks kehtestada asjakohane EAFRD osaluse määr vähem arenenud piirkondade, ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondade ning Egeuse mere väikesaarte puhul.
- (50) EAFRDst ei tuleks toetada investeringuid, millest tuleneb kahju keskkonnale. Sellest tulenevalt on vaja käesolevas määruses sätestada teatavad välistamiseskirjad ning ka võimalus kõnealuste tagatiste täiustamiseks delegeeritud õigusaktides. EAFRDst ei peaks nimelt rahastatama investeringuid niisutussüsteemidesse, mis ei aita kaasa seotud veekogu või veekogude hea seisundi saavutamisele või säilitamisele, ega investeringuid metsastamisse, mis ei vasta metsade säästva majandamise põhimõtete kohastele kliima- ja keskkonnanäesmärkidele.
- (51) Teatavate prioriteetide asjakohase rahastamise tagamiseks tuleks kõnealuste prioriteetide puhul EAFRDst saadava toetuse jaoks sätestada miinimumeraldisi käsitlevad eeskirjad. Põllumajandustootjate vahel võrdsete tingimuste tagamiseks tuleks kehtestada ka maksimumeraldis tootmiskohustusega seotud toetuseks otsetoetuste raames. Lisaks tuleks lubada liikmesriikidel kasutada täiendavat osa rahalisest ülemmäärast, mis on ette nähtud otsetoetuste maksmiseks tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse puhul, eesmärgiga parandada valgurikaste taimede tootmise konkurentsivõimet, jätkusuutlikkust ja/või kvaliteeti.
- (52) Võttes arvesse, kui oluline on võidelda kliimamuutuse vastu kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, panustab see programm liidu poliitikas esitatud kliimaküsimuste integreerimisse ja üldise eesmärgi – pühendada 25 % ELi eelarve kuludest kliimaeesmärkide toetamisele – saavutamisse. ÜPP kohaste meetmetega saab ÜPP kogu rahastamispaketist eeldatavasti 40 % ulatuses panustada kliimaeesmärkidesse. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (53) Vajaduste hindamise ja eesmärkide saavutamise eest vastutuse üleminek liikmesriikidele toimub koos suurema paindlikkusega otsetoetustena makstavate mõlemat liiki sekkumiste kombinatsiooni, sektoripõhiste sekkumiste ja maaelu arengu sekkumiste kehtestamisel. Seda tuleks toetada mõningase paindlikkusega vahendite asjaomaste riiklike eraldiste kohandamisel. Kui liikmesriik peab eelnevalt eraldatud rahastamispaketti liiga väikeseks, et sellest jaguks kõigile kavandatud meetmetele, on teatav paindlikkus põhjendatud, vältides samal ajal märkimisväärseid kõikumisi iga-aastases otseses sissetulekutoetuses võrreldes iga-aastase EAFRD kohastele mitmeaastastele sekkumistele eraldatavate summadega.

- (54) Liidu lisaväärtuse võimendamiseks ning toimiva põllumajandusliku siseturu säilitamiseks, samuti eespool osutatud üld- ja erieesmärkide saavutamiseks ei tohiks liikmesriigid käesoleva määruse kohaselt võtta otsuseid vastu eraldiseisvalt, vaid struktureeritud protsessi raames, mis peaks materialiseeruma ÜPP strateegiakavas. Liidu ülalt-alla eeskirjades tuleks kehtestada kogu ELi hõlmavad konkreetsed ÜPP eesmärgid, sekkumiste peamised liigid, tulemusraamistik ja juhtimisstruktuur. Asjaomase ülesannete jaotamisega soovitakse tagada investeeritud rahaliste vahendite ja saavutatud tulemuste vaheline täielik vastavus.
- (55) Selleks et tagada kõnealuste ÜPP strateegiakavade strateegiline laad ja lihtsustada seoseid liidu poliitikaga, nimelt kehtestatud pikaajaliste eesmärkidega, mis tulenevad kliimamuutuste, metsade, elurikkuse ja veega seotud liidu õigusaktidest või rahvusvahelistest kokkulepetest, on asjakohane koostada üks ÜPP strateegiakava liikmesriigi kohta.
- (56) Liikmesriigid peaksid oma ÜPP strateegiakava väljatöötamise käigus analüüsima oma konkreetset olukorda ja vajadusi, seadma ÜPP eesmärkide saavutamiseks seotud eesmärgid ja kavandama sekkumised, mis võimaldavad saavutada neid eesmärke, mida on kohandatud riiklikus ja konkreetses piirkondlikus, sh ELi toimimise lepingu artikli 349 kohaste äärepoolseimate piirkondade kontekstis. Sellise väljatöötamisega tuleks edendada suuremat subsidiaarsust ühtses liidu raamistikus, tagades samas vastavuse liidu õiguse üldpõhimõtetele ja ÜPP eesmärkidele. Seepärast on asjakohane kehtestada eeskirjad ÜPP strateegiakavade struktuuri ja sisu kohta.
- (57) Selle tagamiseks, et liikmesriikide eesmärkide seadmine ja sekkumiste kavandamine on asjakohane ja ÜPP eesmärkide saavutamisel maksimaalne, on vaja, et ÜPP strateegiakavade strateegia põhineks kohaliku olustiku eelneval analüüsil ja ÜPP eesmärkidega seotud vajaduste hindamisel.
- (58) ÜPP strateegiakavad peaksid tagama ÜPP paljude abivahendite suurema sidususe, sest see peaks hõlmama nii otsetoetustena makstavate sekkumiste liike, sektoripõhiseid sekkumisliske kui ka maaelu arengu sekkumisi. Kõnealused kavad peaksid tagama ja näitama liikmesriikide tehtud valikute vastavust ja asjakohasust seoses liidu prioriteetide ja eesmärkidega. Seepärast on asjakohane, et need kavad hõlmavad tulemustele orienteeritud sekkumisstrateegiat, mis on struktureeritud lähtuvalt ÜPP erieesmärkidest, sh nende eesmärkidega seotud mõõdetavad ülesanded. Kõnealuste kavade aastapõhise seire võimaldamiseks on vajalik, et kõnealused eesmärgid tuginevad tulemusnäitajatele.
- (59) Strateegias tuleks rõhutada täiendavust nii ÜPP abivahendite kui ka liidu muude poliitikate vahel. Iga ÜPP strateegiakava peaks vajaduse korral tuginema keskkonna- ja kliimaalastele õigusaktidele ning kõnealustest õigusaktidest tulenevaid riiklikke kavasid peaks kirjeldama praeguse olukorra analüüsi (edaspidi „SWOT-analüüs“) osana. Asjakohane on loetleda õigusaktid, millele tuleks konkreetselt osutada ÜPP strateegiakavas.
- (60) Võttes arvesse, et liikmesriikidele tuleb võimaldada paindlikkust ÜPP strateegiakava teatud osa rakendamise delegerimisel riigi tasandil vastavalt riiklikule raamistikule, et hõlbustada piirkondade vahelist koordineerimist riigiüleste probleemidega tegelemisel, on asjakohane, et ÜPP strateegiakavades on esitatud riiklike ja piirkondlike sekkumiste koosmõju kirjeldus.
- (61) Kuna ÜPP strateegiakavad peaksid võimaldama komisjonil võtta vastutuse liidu eelarve täitmise eest ning tagama liikmesriikidele õiguskindluse kava teatavate

elementide osas, on asjakohane, et kavad sisaldavad üksiksekkumiste konkreetset kirjeldust, sh toetuskõlblikkuse tingimusi, eelarveeraldisi, kavandatud väljundeid ja ühikuhindu. Rahastamiskava on vajalik selleks, et anda ülevaade kõigist eelarveaspektidest ja igast sihtkavaga seotud sekkumisest.

- (62) ÜPP strateegiakavade viivitamatu käivitamise ja tõhusa rakendamise tagamiseks peaks EAGFi ja EAFRD toetus põhinema usaldusväärsete haldusraamistikute tingimuste olemasolul. Iga ÜPP strateegiakava peaks seepärast sisaldama ÜPP strateegiakava kõigi juhtimis- ja koordineerimisstruktuuride identifitseerimist, sh kontrollisüsteeme ja karistusi, ning seire- ja aruandlusstruktuure.
- (63) Võttes arvesse põllumajandussektori uuendamise üldeesmärgi olulisust ja sektoriülest laadi, on asjakohane, et liikmesriigid lisavad ÜPP strateegiakavasse põhjaliku kirjelduse selle kohta, kuidas on kõnealuse kava alusel võimalik seda eesmärki saavutada.
- (64) Võttes arvesse probleeme, mis on seotud jagatud juhtimise halduskoormusega, peaks ÜPP strateegiakavas erilist tähelepanu pöörama lihtsustamisele.
- (65) Arvestades, et komisjonil ei ole asjakohane kiita heaks teavet, mida saab käsitada taustteabena või ajaloolise teabena, või mis kuulub liikmesriigi vastutusalasse, tuleks teatav teave esitada ÜPP strateegiakava lisana.
- (66) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 on vaja fonde hinnata konkreetsete seireõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Need nõuded võivad hõlmata mõõdetavaid näitajaid, kui see on vajalik fondide kohapealse mõju mõõtmise alusena.
- (67) ÜPP strateegiakava heakskiitmine komisjoni poolt on oluline samm poliitika rakendamise tagamisel vastavalt ühistele eesmärkidele. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peab komisjon andma liikmesriikidele sidusate ja ambitsioonikate sekkumiste esitamisel asjakohaseid juhiseid.
- (68) ÜPP strateegiakavade kavandamine ja läbivaatamine tuleb ette näha vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele.
- (69) Iga ÜPP strateegiakava juhtimise ja rakendamise eest peaks vastutama korraldusasutus. Sellise asutuse ülesanded tuleks täpsustada käesolevas määruses. Korraldusasutus peaks olema võimeline delegeerima osa oma ülesannetest, jättes ise vastutama tõhusa ja täpse juhtimise eest. Liikmesriigid peaksid tagama, et ÜPP strateegiakavade haldamisel ja rakendamisel oleksid kaitstud liidu finantshuvide kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määrusega (EL, Euratom) X] [*uus finantsmäärus*] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) X [*uus horisontaalmäärus*].
- (70) Vastavalt jagatud juhtimise põhimõttele aitavad liikmesriikide esindajate moodustatud komisjonid Euroopa Komisjoni ÜPP rakendamisel. Süsteemi lihtsustamiseks ja liikmesriikide seisukoha ühtlustamiseks luuakse käesoleva määruse rakendamiseks ainult üks seirekomisjon, liites omavahel maaelu arengu komisjoni ja otsetoetuste komisjoni, mis loodi programmiperioodi 2014–2020 raames. Liikmesriikide abistamise eest ÜPP strateegiakavade rakendamisel jagavad vastutust korraldusasutus ja asjaomane seirekomisjon. Euroopa Komisjoni peaks aitama ka ühise põllumajanduspoliitika komisjon vastavalt käesolevas määruses sätestatule.

- (71) Komisjoni algatusel peaks EAFRD tehnilise abi kaudu toetama tegevusi, mis on seotud [*horisontaalmääruse artiklis 7*] osutatud ülesannete täitmisega. Tehnilist abi võib osutada ka liikmesriigi algatusel ÜPP strateegiakavaga seotud toetuse tõhusaks haldamiseks ja rakendamiseks vajalike ülesannete täitmiseks. Liikmesriigi algatusel antava tehnilise abi suurendamine on võimalik ainult Malta puhul.
- (72) Olukorras, kus liikmesriikidel on palju rohkem paindlikkust ja subsidiaarsust sekkumiste väljatöötamisel, on võrgustikud peamine vahend poliitika juhtimiseks ning piisava tähelepanu ja suutlikkuse tagamiseks liikmesriikides. Ühtne võrgustik peaks tagama parema koordineerituse võrgustikutöö vahel liidu, riigi ja piirkondlikul tasandil. Euroopa ja liikmesriikide ÜPP võrgustik vahetab praeguse Euroopa maaelu arengu võrgustiku, põllumajanduse tootlikkuse ja säästvusega tegeleva Euroopa innovatsioonipartnerlused ja riiklikud maaeluvõrgustikud välja platvormina, kus jagatakse rohkem teadmisi, et saavutada poliitikatulemused ja lisaväärtus Euroopa tasandil, eelkõige seoses programmi „Euroopa Horisont“ poliitikaga. Teadmiste vahetamise ja innovatsiooni edendamise eesmärgil luuakse põllumajanduse tootlikkuse ja säästvusega tegelev Euroopa innovatsioonipartnerlus, mille kaudu rakendatakse interaktiivset innovatsioonimudelit kooskõlas käesolevas määruses sätestatud metoodikaga.
- (73) Iga ÜPP strateegiakava rakendamist ja edenemist ettenähtud eesmärkide saavutamise suunas tuleks järjepidevalt kontrollida. Kehtestada tuleks asjaomane ÜPP tulemuslikkuse, seire- ja hindamisraamistik, mille kaudu saab jälgida edusamme ning hinnata poliitika rakendamise mõju ja selle tõhusust.
- (74) Rakendamismudeli käivitatud tulemustele orienteeritus nõuab tugevat tulemuslikkuse raamistikku, eelkõige seepärast, et ÜPP strateegiakavad aitaksid kaasa teiste jagatud juhtimisega poliitikameetmete ulatuslike üldeesmärkide saavutamisele. Tulemuspõhine poliitika tähendab aastast ja mitmeaastast hindamist valitud väljundite, tulemus- ja mõjunäitajate põhjal, nagu on määratletud tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistikus. Selleks tuleks piiratud ja sihipärasemad näitajad valida nii, et need peegeldaksid võimalikult täpselt seda, kas toetatud sekkumised aitavad saavutada kavandatud eesmarke. Keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud väljundnäitajad võivad hõlmata sekkumisi, mis kuuluvad liidu õigusaktidest tulenevate riiklike keskkonna- ja kliimakavandamisvahendite alla.
- (75) Tulemus-, seire- ja hindamisraamistiku osana peaksid liikmesriigid igal aastal tehtud edusamme kontrollima ja nendest komisjonile aru andma. Komisjon peaks esitama aruande kogu programmitöö perioodil erieesmärkide saavutamisel tehtu kohta liikmesriikide edastatud teavet ja põhinäitajaid kasutades.
- (76) Kehtestada tuleks mehhanismid, mis võimaldaksid võtta meetmeid liidu finantshuvide kaitsmiseks juhul, kui ÜPP strateegiakava rakendamisel ilmneb seatud eesmärkidest olulisi kõrvalekaldeid. Märkimisväärselt ja põhjendamatult viletsate tulemusnäitajate korral võidakse liikmesriikidelt nõuda tegevuskavade esitamist. Kui kavandatud tulemusi ei saavutata, võib see kaasa tuua väljamaksete peatamised ning lõpuks liidu fondide vähendamise. Lisaks sellele kehtestatakse tulemuspreemia jaotamisel põhineva stimuleerimismehhanismi osana selline tulemuspreemia, millega ergutatakse heade keskkonna- ja kliimatulemuste saavutamist.
- (77) Vastavalt jagatud juhtimise põhimõttele peaksid liikmesriigid vastutama oma ÜPP strateegiakavade hindamise eest, samas kui komisjon vastutab liidu tasandil liikmesriikide eel- ja järelhindamiste kokkuvõtivate aruannete koostamise eest.

- (78) Käesoleva määruse kohaldamiseks ning selleks et rahalisi õigusi kontrollida, analüüsida ja hallata, on vaja liikmesriikide teateid. Käesolevas määruses sätestatud eeskirjade nõuetekohase kohaldamise ning selliste teadete kiire edastamise, tõhususe, täpsuse, kulutõhususe ja andmekaitsepõhimõtetega kooskõla tagamiseks tuleks komisjonile delegeerida teatud õigusaktide vastuvõtmise volitused, sh seoses rahvusvaheliste kokkulepete kohaste teatamiskohustuste ning esitatava teabe laadi ja liiki käsitlevate täiendavate eeskirjadega, töödeldavate andmete kategooriate ja maksimaalse andmete säilitamise ajaga, juurdepääsuõigusega teabele või teabesüsteemidele ning teabe avaldamise tingimustega.
- (79) ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 tuleks kohaldada käesoleva määruse kohastele toetustega seotud sekkumisliikidele. Siiski ei peaks põllumajandussektori eripära arvesse võttes kõnealuseid ELi toimimise lepingu sätteid kohaldama selliste otsetoetustena makstavate ja maaelu arengu sekkumisliikide suhtes, mis on seotud ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate toimingutega, mida viiakse ellu käesoleva määruse kohaselt ja sellega kooskõlas, ning liikmesriikide tehtavate maksete suhtes, mis tehakse liidu toetuse saanud ja ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate maaelu arengu sekkumisliikide riiklikuks lisarahastamiseks.
- (80) Põllumajandustootjaid ohustab üha enam sissetulekute kõikumine, mis on osaliselt tingitud tururiskist, osaliselt äärmuslikest ilmastikuoludest ning sagedastest sanitaar- ja fütosanitaarkriisidest, mis mõjutavad liidu põllumajandusloomi ja -saadusi. Julgustades põllumajandustootjaid sissetulekute kõikumise mõju leevendamiseks säästma headel aastatel, et üle elada halvad aastad, tuleks riiklikud maksumeetmed, mille kohaselt põllumajandustootjatele kehtiv tulumaksubaas arvutatakse mitmeaastase perioodi alusel, riigiabi eeskirjade kohaldamisest välja jätta.
- (81) Käesoleva määruse sätete kohaldamise eesmärgil kogutud isikuandmeid tuleks töödelda viisil, mis on kooskõlas asjaomaste eesmärkidega. Samuti peaksid andmed olema anonüümsed, seire või hindamise eesmärgil töötlemiseks koondatud ning kaitstud vastavalt liidu õigusele, milles käsitletakse üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001¹⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679²⁰. Andmesubjekte tuleks teavitada nende isikuandmete töötlemisest ja andmekaitsealastest õigustest.
- (82) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 tuleks komisjonile delegeerida volitused võtta vastu õigusakte, et täiendada käesoleva määruse teatavaid vähem olulisi osi. Eriti tähtis on see, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid peetaks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

²¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning neil ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (83) Selleks et tagada õiguskindlus, kaitsta põllumajandustootjate õigusi ning kindlustada otsetoetustena makstavate sekkumisliikide sujuv, ühetaoline ja tõhus toimimine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad, mille kohaselt on toetuste andmise tingimuseks teatavate sortide sertifitseeritud seemne kasutamine ning milles sätestatakse kanepisortide kindlaksmääramise kord ja nende tetrahüdrokannabinooli sisalduse kontroll; häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi käsitlevad eeskirjad ning teatavad seotud elemendid toetuskõlblikkuse nõuete kohta ning eeskirjad toetusõiguste deklaratsiooni sisu ja aktiveerimise nõuete kohta; keskkonnakavade eeskirjad; meetmed, mille eesmärk on vältida tootmiskohustusega seotud toetuse saajate kahju turgude struktuurilise tasakaalustamatuse tõttu vastavas sektoris, sh otsust, et sellist toetust tohib jätkuvalt maksta kuni 2027. aastani nende tootmisühikute alusel, mille eest anti varasemal võrdlusperioodil asjaomast toetust; eeskirjad ja tingimused puuvilla eritoetuse puhul kohaldatava maa ja sortide heakskiitmise kohta ning sellise toetuse andmise eeskirjad ja tingimused.
- (84) Selle tagamiseks, et sektoripõhiste sekkumistega aidatakse kaasa ÜPP eesmärkide saavutamisele ja koostoime loomisele teiste ÜPP vahenditega ning selleks et tagada siseturul võrdsed tingimused ning et vältida ebavõrdset ja ebaõiglast konkurentsi, tuleks komisjonile delegeerida teatud õigusaktide vastuvõtmise volitused seoses tootmisharudevaheliste organisatsioonide heakskiitmise kriteeriumide ja eeskirjadega, millega reguleeritakse olukordi, kus heakskiidetud tootmisharudevaheline organisatsioon ei vasta kõnealustele kriteeriumidele ega täida tootjate kohustusi; eeskirjad sektoripõhiste sekkumiste nõuetekohaseks toimimiseks liidu finantsabi arvutamise alusel, sh võrdlusperioodid ja turustatud toodangu väärtuse arvutamine ning liidu finantsabi ülemmäär turult kõrvaldamise jaoks; eeskirjad kulude ülemmäära kindlaksmääramiseks seoses viinamarjaistanduste ümberistutamisega ning eeskirjad veinivalmistamise kõrvalsaaduste kõrvaldamise kohta, kõnealusest kohustusest erandite tegemise kohta täiendava halduskoormuse vältimiseks ning destilleerijate vabatahtliku sertifitseerimise kohta. Selleks et tagada liidu vahendite tulemuslik ja tõhus kasutamine sekkumisteks mesindussektoris, tuleks komisjonile delegeerida teatavate õigusaktide vastuvõtmise volitused seoses teatamiskohustust käsitlevate lisanõuetega ja kõnealust liiki sekkumiste rakendamiskulude katmiseks liidu toetuse miinimummäära kehtestamisega.
- (85) Selleks et tagada õiguskindlus ja maaelu arengu sekkumiste eesmärkide saavutamine, tuleks komisjonile delegeerida teatud õigusaktide vastuvõtmise volitused seoses toetusega juhtimisalasteks kohustusteks, investeringuteks ja koostööks.
- (86) Selleks et muuta käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi, tuleks komisjonile kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 delegeerida õigusaktide vastuvõtmise volitused seoses otsetoetustena makstavate sekkumisliikide eraldiste ja ÜPP strateegiakava sisu käsitlevate eeskirjadega.
- (87) Käesoleva määruse rakendamise ühetaoliste tingimuste tagamiseks ning selleks et vältida ebaõiglast konkurentsi ja diskrimineerimist põllumajandustootjate vahel, tuleks komisjonile anda rakendamiskulude volitused, et määrata kindlaks võrdlusalad seoses õliseemnetoetusega, koostada eeskirjad kasvatusmaa heakskiitmiseks ja sortide

kinnitamiseks seoses puuvilla eritoetuse ja seonduvate teadetega, arvutada vähendamine, kui toetuskõlblik puuvillakasvatuse maa ületab põhikasvupinda, anda liidu rahalist toetust veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimiseks, teha maaelu arengu sekkumisliikide toetuseks antava liidu toetuse kogusumma iga-aastane jaotus liikmesriikide kaupa, koostada eeskirjad ÜPP strateegiakavasse lisatavate elementide esitamise kohta, et koostada eeskirjad ÜPP strateegiakavade heakskiitmise korra ja tähtaegade kohta ning kehtestada ühetaolised tingimused ÜPP strateegiakavades pakutavate võimalustega seotud teavitamis- ja avalikustamisnõuete kohaldamise kohta, koostada eeskirjad tegevus-, seire- ja hindamisraamistiku kohta, koostada eeskirjad iga-aastase tulemusaruande esitamise ja sisu kohta, koostada eeskirjad sellise teabe kohta, mida liikmesriigid peavad komisjonile saatma tulemushindamiseks, koostada eeskirjad andmevajaduse ja võimalike andmeallikate vahelise koostoime kohta ning kehtestada kord, mille alusel tagatakse järjekindel lähenemisviis liikmesriikidele tulemuspreemia jaotamise kindlaksmääramiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²².

- (88) Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, et lahendada eriprobleeme, tagades samal ajal otsetoetuste süsteemi järjepidevus eriolukorras, võtab komisjon vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid. Kiireloomuliste probleemide lahendamiseks ühes või mitmes liikmesriigis, tagades samal ajal otsetoetuste süsteemi järjepidevuse, peaks komisjon võtma vastu viivitamata kohaldatavaid rakendusakte, nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil erakorralised asjaolud mõjutavad toetuse andmist ja ohustavad käesolevas määruses sätestatud toetuskavade alusel maksete tegelikku tegemist.
- (89) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 228/2013²³ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 229/2013²⁴ peaksid jääma käesoleva määruse kohaldamisalast välja, v.a juhul, kui mõnda nendest sätetest tuletatakse selgesõnaliselt meelde.
- (90) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärgi täielikult saavutada, arvestades erinevate maapiirkondade vahelisi erinevusi ning liikmesriikide rahaliste vahendite piiratust, mistõttu on neid parem saavutada liidu tasandil mitmeks aastaks tagatud liidu rahastamise ja selgelt määratletud prioriteetidele keskendumise kaudu, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (91) Seetõttu tuleks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 kehtetuks tunnistada.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).

- (92) Selleks et hõlbustada üleminekut määrustega (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 kehtestatud korrald kätsolevas määruces sätestatud korrale, tuleks komisjonile delegeerida teatud õigusaktide vastuvõtmise volitused, et kaitsta toetusesaajate omandatud õigusi ja õiguspäraseid ootusi.
- (93) Õiguskindluse ja järjepidevuse tagamiseks peaksid Horvaatiale kehtivad erisätted, mis puudutavad otsetoetuste ning täiendava riikliku otsetoetuse järkjärgulist kehtestamist järkjärgulise kohaldamise mehhanismi raames, jätkuvalt kehtima kuni 1. jaanuarini 2021.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

REGULEERIMISESE JA KOHALDAMISALA, KOHALDATAVAD SÄTTED JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse:
 - (a) üldised ja erieesmärgid, mida saavutada liidu toetuse abil, mida rahastatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD), lähtudes ühisest põllumajanduspoliitikast (ÜPP) ning sellega seotud näitajatest;
 - (b) sekkumisliigid ja liikmesriikidele esitatud ühised nõuded kõnealuste eesmärkide saavutamiseks ning nendega seotud rahastamiskord;
 - (c) liikmesriikide koostatavad ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavad (edaspidi „ÜPP strateegiakavad“), sihtide seadmine, sekkumiste kindlaksmääramine ja rahaliste vahendite eraldamine, mis on kooskõlas erieesmärkide ja väljaselgitatud vajadustega;
 - (d) koordineerimine ja juhtimine ning järelevalve, aruandlus ja hindamine.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse EAGFist ja EAFRDst rahastatavale liidu toetusele liikmesriikide koostatud ja komisjoni poolt heakskiidetud ÜPP strateegiakava alla kuuluvateks sekkumisteks ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Artikkel 2

Kohaldatavad sätted

1. Käesoleva määruse alusel antava toetuse puhul kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) [HzR]²⁵ ja asjaomase määruse alusel vastu võetud sätteid.
2. Käesoleva määruse alusel EAFRD poolt rahastatava toetuse puhul kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [CPR]²⁶ II jaotise III peatükki, III jaotise II peatükki ning artikleid 41 ja 43.

Artikkel 3

Mõisted

Käesoleva määruse alusel liidu toetuse andmisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „põllumajandustootja“ – füüsiline või juriidiline isik või selliste isikute rühm, olenemata sellest, milline on selle rühma ja rühma liikmete õiguslik seisund siseriikliku õiguse järgi, kelle põllumajanduslik majapidamine asub aluslepingute territoriaalses kohaldamisalas, nagu on määratud kindlaks Euroopa Liidu lepingu

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [kuupäev] määrus (EL) [.../...], [täielik pealkiri] (ELT L).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [kuupäev] määrus (EL) [.../...], [täielik pealkiri] (ELT L).

(ELi leping) artiklis 52 koostoimes Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitega 349 ja 355, ning kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega, mis on määratud kindlaks liikmesriigi poolt;

- (b) „põllumajanduslik majapidamine“ – kõik põllumajandustootja poolt juhitud ja põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad üksused, mis asuvad sama liikmesriigi territooriumil;
- (c) „sekkumine“ – liikmesriikide poolt ÜPP strateegiakavades kindlaks määratud tingimustel kohaldatav toetusvahend, mis põhineb käesoleva määrusega kehtestatud sekkumisliigil;
- (d) „toetusmäär“ – avaliku sektori rahalise osaluse määr tegevuse elluviimiseks. Rahastamisvahendite puhul viitab see toetuse brutotoetusekvivalendile komisjoni määruse (EL) nr 702/2014²⁷ artikli 2 lõikes 20 määratletud tähenduses;
- (e) „ühisfond“ – liikmesriigi poolt tema õiguse kohaselt akrediteeritud skeem, mille kaudu skeemiga ühinenud põllumajandustootjad saavad end kindlustada, nii et majanduslikku kahju kannatanud põllumajandustootjale hüvitatakse tema kahju;
- (f) „tegevus“ –
 - i) projekt, leping, meede või projektide rühm, mis on valitud välja asjaomaste programmide raames;
 - ii) rahastamisvahendite puhul programmi osalus rahastamisvahendis ja seejärel kõnealusest rahastamisvahendist lõppsaajatele antav rahaline toetus;
- (g) „vahendusasutus“ – mis tahes avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, mis tegutseb korraldusasutuse alluvuses või täidab sellise asutuse nimel ülesandeid;
- (h) maaelu arengu sekkumisliikide puhul tähendab „toetusesaaja“ järgmist:
 - i) eraõiguslik või avalik-õiguslik juriidiline isik, üksus, kes on või ei ole juriidiline isik, või füüsiline isik, kes vastutab algatamise või nii algatamise kui ka rakendamise eest;
 - ii) riigiabi kavade puhul asutus, mis saab toetust;
 - iii) rahastamisvahendite puhul haldusfondi rakendav asutus või haldusfondi struktuuri puudumise korral erifondi rakendav asutus või korraldusasutus, kui rahastamisvahendi haldamise eest vastutab korraldusasutus;
- (i) „sihtväärtused“ – erieesmärgiga seotud näitajate eelnevalt kokkulepitud väärtused, mis tuleb saavutada perioodi lõpuks;

²⁷

Komisjoni 25. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 702/2014, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 1.7.2014, lk 1).

- (j) „vahe-eesmärgid“ – vahepealsed sihtväärtused, mis tuleb erieesmärgiga seotud näitaja puhul saavutada kindlaks ajaks ÜPP strateegiakava perioodi jooksul.

Artikkel 4

ÜPP strateegiakavades määratletavad mõisted

1. Liikmesriigid määratlevad oma ÜPP strateegiakavas mõisted „põllumajanduslik tegevus“, „põllumajandusmaa“, „rahastamiskõlblik hektar“, „tegelik põllumajandustootja“ ja „noor põllumajandustootja“:
 - (a) „põllumajanduslik tegevus“ peab olema määratletud nii, et see hõlmaks ELi toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete, sealhulgas puuvilla ja lühikese raieringiga madalmetsa tootmist ja põllumajandusmaa hoidmist karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras ilma tavapärasest erinevaid põllumajandusmeetodeid või -masinaid vajava ettevalmistava tegevuseta;
 - (b) „põllumajandusmaa“ peab olema määratletud nii, et see hõlmab põllumaad, püsiluhtuure ja püsirohumaad. Mõisted „põllumaa“, „püsiluhtuured“ ja „püsirohumaad“ täpsustatakse liikmesriikide poolt vastavalt järgmisele raamistikule:
 - i) „põllumaa“ peab olema põllumajanduskultuuride tootmiseks haritav maa või kesa, mida saab kasutada põllumajanduskultuuride tootmiseks, ja sealhulgas tootmisest kõrvalejätud maa vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999²⁸ artiklitele 22, 23 ja 24, nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005²⁹ artiklile 39, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 28 või käesoleva määruse artiklile 65;
 - ii) „püsiluhtuured“ peavad olema külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohumaad ja püsiharjamaad, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks või kauemaks ja mis annavad korduvat saaki, sealhulgas puukoolid ja lühikese raieringiga madalmets;
 - iii) „püsirohumaad ja püsiharjamaad (koos „püsirohumaad“)“ peavad olema maa, mis ei ole põllumajandusliku majapidamise külvikorraga hõlmatud viis aastat või kauem, ning mida kasutatakse rohu või muude rohhtaime kasvatamiseks kas looduslikul viisil (isekülvil teel) või harimise teel (külvamise teel). See võib hõlmata muid liike, nagu põõsad ja/või puud, mis sobivad karjatamiseks või loomasööda tootmiseks.
 - (c) Otsetoetuste vormis sekkumisliikide puhul peab „rahastamiskõlblik hektar“ olema määratletud nii, et see hõlmab põllumajandusliku majapidamise mis tahes põllumajandusmaad:
 - i) mida aasta jooksul, mille jaoks toetust taotletakse, kasutatakse põllumajanduslikuks tegevuseks või, kui maad kasutatakse ka

²⁸ Nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1257/1999 Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) toetuse kohta maaelu arendamiseks ning teatavate määruste muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 160, 26.6.1999, lk 80).

²⁹ Nõukogu 20. septembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1).

mittepõllumajanduslikuks tegevuseks, siis kasutatakse peamiselt põllumajanduslikuks tegevuseks, ning mis on põllumajandustootja kasutuses. Kui see on keskkonnakaitse seisukohast põhjendatud, võivad rahastamiskõlblikud hektarid hõlmata ka teatavaid selliseid alasid, mida kasutatakse põllumajanduslikuks tegevuseks üksnes iga kahe aasta tagant;

- ii) mille puhul on õigus teha makseid käesoleva määruse III jaotise II peatüki 2. jao 2. alajao või põhitoetuskava või ühtse pindalatoetuse kava raames vastavalt määruse (EL) nr 1307/2013 III jaotisele, ja mis:
 - ei vasta direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2000/147/EÜ või direktiivi 2009/60/EÜ rakendamise tulemusena enam „rahastamiskõlbliku hektari“ määratlusele, mis on esitatud määruse (EL) nr 1307/2013 punktis a;
 - mis individuaalse põllumajandustootja asjaomase kohustuse kestmiseks on metsastatud määruse (EÜ) nr 1257/1999 artikli 31, määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43, määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 22 või siseriikliku kava kohaselt, mille tingimused vastavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 lõigetele 1, 2 ja 3, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 22 või käesoleva määruse artiklitele 65 ja 67;
 - mis individuaalse põllumajandustootja asjaomase kohustuse kestmiseks on jäetud tootmisest kõrvale määruse (EÜ) nr 1257/1999 artiklite 22, 23 ja 24, määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39, määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 28 või käesoleva määruse artikli 65 kohaselt.

Kanepi tootmiseks kasutatavad maa-alad on rahastamiskõlblikud hektarid üksnes siis, kui kasutatavate sortide tetrahydrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,2 %;

- (d) „tegelik põllumajandustootja“ tuleb määratleda tagamaks, et sissetulekutoetust ei eraldata isikutele, kelle põllumajanduslik tegevus moodustab üksnes tühise osa tema üldisest majandustegevusest või kelle peamine äritegevus ei ole põllumajanduslik, välistamata seejuures toetust mitmes valdkonnas tegutsevatele põllumajandustootjatele. Mõiste alusel peab saama määrata kindlaks, milliseid põllumajandustootjaid ei käsitata tegelike põllumajandustootjatena, võttes aluseks sellised tingimused nagu sissetuleku testid, põllumajandusettevõtte tööjõu sisendid, äriühingu eesmärgid ja/või äriühingu registrisse kandmine;
- (e) „noor põllumajandustootja“ peab olema määratletud nii, et see hõlmaks:
 - i) vanusepiiri, mis ei tohi ületada 40 aastat;
 - ii) „põllumajandusliku majapidamise juhiks“ olemise tingimusi;
 - iii) asjakohast koolitust ja/või nõutavaid oskusi.

- 2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust eeskirjadega, mille kohaselt on toetuste andmise tingimuseks teatavate kanepisortide sertifitseeritud seemne kasutamine ning milles sätestatakse kanepisortide kindlaksmääramise kord ja nende

tetrahüdrokannabinooli sisalduse kontroll, millele on osutatud lõike 1 punktis c ja mis on mõeldud rahvatervise kaitsmiseks.

II JAOTIS

EESMÄRGID JA NÄITAJAD

Artikkel 5 *Üldeesmärgid*

EAGFist ja EAFRDst eraldatava toetuse eesmärk on veelgi parandada põllumajandustootmise, toiduainete tootmise ja maapiirkondade säästvat arengut ning see aitab saavutada järgmisi üldeesmärke:

- (a) tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandussektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse;
- (b) edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse;
- (c) parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda.

Neile eesmärkidele lisandub sektoriülese eesmärgina sektori kaasajastamise põllumajanduses ning maapiirkondades teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil ning ergutades nende kasutuselevõttu.

Artikkel 6 *Erieesmärgid*

1. Üldeesmärke püütakse saavutada järgmiste erieemärkide kaudu:
 - (a) toetada põllumajandustootja elujõulisust tagavat sissetulekut ja vastupanuvõimet kogu liidus, et tagada toiduga kindlustatus;
 - (b) suurendada konkurentsivõimet ja turule orienteeritust, pöörates erilist tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digiüleminekule;
 - (c) parandada põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas;
 - (d) panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse ning säästvasse energiasse;
 - (e) edendada säästvat arengut ja selliste loodusvarade tõhusat majandamist nagu vesi, muld ja õhk;
 - (f) panustada elurikkuse kaitseks, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke;
 - (g) olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks ja soodustada ettevõtluse arengut maapiirkondades;
 - (h) edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja maapiirkondade arengut, sealhulgas biomajandust ja säästvat metsamajandust;
 - (i) parandada ELi põllumajanduse reageerimist ühiskonna nõudlusele toidu ja tervise osas, siia alla kuulub nii ohutu, toitev ja säästev toit, toidu raiskamine kui ka loomade heaolu.
2. Erieesmärke täites peavad liikmesriigid tagama ÜPP toetuse lihtsuse ja tulemuslikkuse.

Artikkel 7

Näitajad

1. Artikliga 5 ja artikli 6 lõikega 1 ette nähtud eesmärkide saavutamist hinnatakse väljundit, tulemust ja mõju kajastavate ühiste näitajate põhjal. Ühiste näitajate kogum hõlmab järgmist:
 - (a) väljundnäitajad, mis peegeldavad toetatud sekkumiste tegelikke väljundeid;
 - (b) tulemusnäitajad, mis peegeldavad asjaomaste erieesmärkide kehtestamist ja mille abil hinnatakse kvantifitseeritud vahe-eesmärke ja sihtväärtusi seoses kõnealuste erieesmärkidega ÜPP strateegiakavades, ühtlasi kasutatakse neid sihtväärtuste saavutamiseks tehtud edusammude hindamiseks. Keskkonna- ja kliimaeesmärkidega seotud näitajad võivad hõlmata sekkumisi, mis kuuluvad vastavate riiklike keskkonna- ja kliimakavandamisvahendite alla, mis tulenevad liidu õigusaktidest, mis on loetletud XI lisas;
 - (c) mõjunäitajad, mis on seotud artiklis 5 ja artikli 6 lõikega 1 ette nähtud eesmärkidega ning mida kasutatakse ÜPP strateegiakavade ja ÜPP kontekstis.Ühised väljund-, tulemus- ja mõjunäitajad on esitatud I lisas.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisa, et kohandada ühiseid väljund-, tulemus- ja mõjunäitajaid, et võtta arvesse nende kohaldamisel saadud kogemusi ja vajaduse korral lisada uusi näitajaid.

III JAOTIS

ÜHISED NÕUDED JA SEKKUMISLIIGID

I PEATÜKK

ÜHISED NÕUDED

1. JAGU

ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 8

Sekkumiste valik

Liikmesriigid püüavad saavutada II jaotises seatud eesmärgid, määrares kindlaks sekkumised, mis põhinevad käesoleva jaotise II, III ja IV peatükis kehtestatud sekkumisliikidel, kooskõlas käesolevas peatükis kehtestatud ühiste nõuetega.

Artikkel 9

Üldpõhimõtted

Liikmesriigid töötavad välja oma ÜPP strateegiakava kohased sekkumised kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja liidu õiguse üldpõhimõtetega.

Liikmesriigid tagavad, et sekkumine toimub vastavalt objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, on siseturuga kokkusobiv ega moonuta konkurentsi.

Liikmesriigid kehtestavad õigusraamistikku, millega reguleeritakse liidu toetuse andmist toetusesaajatele ÜPP strateegiakava alusel ja kooskõlas käesolevas määruses ning määruses (EL) [HzR] sätestatud põhimõtete ja nõuetega.

Artikkel 10

WTO siseriiklik toetus

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse II lisas loetletud sekkumisliikidel põhinevad sekkumised, sealhulgas artiklis 3 sätestatud mõisted ja ÜPP strateegiakavades kindlaks määratavad mõisted, mis on esitatud artiklis 4, vastavad WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punktis 1 esitatud sätetele.

Kõnealuste sekkumiste puhul tuleb ühtlasi arvestada WTO põllumajanduslepingu 2. lisa täiendava punkti sätetega, nagu on esitatud käesoleva määruse II lisas. Sekkumised, mis kuuluvad muude sekkumisliikide alla kui põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks, ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks, täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele ning kliima- ja keskkonnakavad, võivad seevastu põhineda WTO põllumajanduslepingu 2. lisa eri punktidel, kui see on ÜPP strateegiakavas põhjendatud.

2. Liikmesriigid tagavad, et sekkumised, mille aluseks on puuvilla eritoetus, mis on ette nähtud käesoleva jaotise II peatüki 3. jao 2. alajaos, vastavad WTO põllumajanduslepingu artikli 6 lõike 5 sätetele.

2. JAGU

TINGIMUSLIKKUS

Artikkel 11

Põhimõtte ja kohaldamisala

1. Liikmesriigid lisavad oma ÜPP strateegiakavasse tingimuslikkuse süsteemi, – mille kohaselt määratakse halduskaristus toetusesaajatele, kes saavad käesoleva jaotise II peatüki kohaselt otsetoetusi või artiklite 65, 66 ja 67 kohaselt iga-aastaseid toetusi ja kes ei vasta liidu õiguses sätestatud kohustuslikele majandamisnõuetele ning maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardile, mis on kehtestatud ÜPP strateegiakavas, nagu on loetletud III lisas, – mida kohaldatakse järgmistes valdkondades:
 - (a) kliima ja keskkond;
 - (b) rahva-, looma- ja taimetervis;
 - (c) loomade heaolu.
2. ÜPP strateegiakavasse lisatavate halduskaristuste eeskirjade puhul tuleb järgida määruse (EL) [HzR] IV jaotise IV peatükis sätestatud nõudeid.
3. Kohustuslikke majandamisnõudeid käsitlevaid III lisas osutatud õigusakte kohaldatakse nende kohaldatavas versioonis, direktiive kohaldatakse liikmesriikide poolt rakendatutena.
4. Käesoleva jao kohaldamisel on „kohustuslik majandamisnõue“ iga üksik kohustuslik majandamisnõue teatud õigusakti raames, mis tuleneb III lisas osutatud liidu õigusest ja erineb sisuliselt sama õigusakti muudest nõuetest.

Artikkel 12

Liikmesriikide kohustused seoses maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundiga

1. Liikmesriigid tagavad, et kogu põllumajandusmaad, sealhulgas maad, mida enam ei kasutata tootmise eesmärgil, hoitakse heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis. Liikmesriigid määratlevad riiklikul või piirkondlikul tasandil toetusesaajate suhtes maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise miinimumstandardid vastavalt III lisas esitatud standardite peamise eesmärgiga, võttes arvesse asjaomaste alade eriomadusi, sh mulla- ja ilmastikutingimusi, olemasolevat põllumajandustootmist, maakasutust, külvikorda, põllumajandustavasid ja põllumajandusettevõtte struktuure.
2. III lisas esitatud peamiste eesmärkide puhul võivad liikmesriigid ette näha täiendavad standardid lisaks neile, mis on kõnealuste peamiste eesmärkide puhul kehtestatud. Liikmesriigid ei või siiski määrata kindlaks miinimumnõudeid muude peamiste eesmärkide kohta kui need, mis on esitatud III lisas.
3. Liikmesriigid kehtestavad süsteemi, et näha ette põllumajandusettevõtte säästlikku toitainekasutust soodustav abivahend, millele on osutatud III lisas, selle sisu ja funktsioonid esitatud vahendit kasutama hakkavate toetusesaajate jaoks.

Komisjon võib toetada liikmesriike kõnealuse vahendi kavandamisel ning andmete talletamise ja töötlemisteenuste nõuete osas.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust eeskirjadega heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste kohta, sealhulgas püsirohuma suhtarvu süsteemi üksikasjade, võrdlusaasta ja maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise 1. standardi (GAEC 1) alla kuuluva ümberarvestuskursi kehtestamine, nagu on osutatud III lisas, ning põllumajandusettevõtte säästlikku toitaineakasutust soodustav abivahend, selle vahendi vorm ja täiendavad miinimumelemendid ning funktsionaalsused.

3. JAGU

PÕLLUMAJANDUSETTEVÕTETE NÕUANDETEENUSED

Artikkel 13

Põllumajandusettevõtete nõuandeteenused

1. Liikmesriigid lisavad ÜPP strateegiakavasse süsteemi, millega pakkuda nõuandeteenust põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP raames toetuse saajatele maa majandamise ja põllumajandusettevõtete juhtimise („põllumajandusettevõtete nõuandeteenused“) kohta.
2. Põllumajandusettevõtete nõuandeteenused hõlmavad majanduslikku, keskkondlikku ja sotsiaalset mõõdet ning nendega pakutakse ajakohast, teadusuuringute ja innovatsiooni alusel välja töötatud tehnilist ja teaduslikku teavet. Need teenused integreeritakse põllumajandusalaste teadmiste ja innovatsiooni süsteemi (AKIS) kuuluvatesse põllumajandusnõustajate, teadlaste, põllumajandusorganisatsioonide ja teiste asjaomaste sidusrühmade pakutavatesse omavahel seotud teenustesse.
3. Liikmesriigid tagavad, et põllumajandusettevõtete nõustamine on erapooletu ja et nõustajate puhul ei esine mingisugust huvide konflikti.
4. Põllumajandusettevõtete nõuandeteenused hõlmavad vähemalt järgmist:
 - (a) kõik nõuded, tingimused ja halduskohustused, mida kohaldatakse põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP raames toetuse saajatele, kes on ÜPP strateegiakavas selleks ette nähtud, sealhulgas tingimuslikkuse nõuded ja standardid ning toetuskavade tingimused, samuti rahastamisvahendid ja äriplaanid, mis on ÜPP strateegiakava alusel koostatud;
 - (b) liikmesriikide poolt kindlaks määratud nõuded, et kohaldada direktiivi 2000/60/EÜ, direktiivi [92/43/EMÜ](#), direktiivi 2009/147/EÜ, direktiivi 2008/50/EÜ, direktiivi (EL) 2016/2284, määrust (EL) 2016/2031, määrust (EL) 2016/429, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009³⁰ artiklit 55 ning direktiivi 2009/128/EÜ;

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

- (c) teatisega „Euroopa terviseühtsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“³¹ ette nähtud põllumajandustavad antimikroobikumiresistentsuse tekkimise vältimiseks;
- (d) riskijuhtimine, nagu on osutatud artiklis 70;
- (e) innovatsioonitoetus, et eelkõige valmistada ette ja rakendada Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projekte põllumajandusliku tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks, nagu on osutatud artiklis 114;
- (f) digitehnoloogia areng põllumajanduses ja maapiirkondades, nagu on osutatud artikli 102 punktis b.

II PEATÜKK

OTSETOETUSTENA MAKSTAVATE SEKKUMISTE LIIGID

1. JAGU

SEKKUMISLIIGID JA VÄHENDAMINE

Artikkel 14

Otsetoetustena makstava sekkumise liigid

1. Käesoleva peatüki alla kuuluvad sekkumisliigid võivad väljenduda tootmiskohustusega sidumata ja tootmiskohustusega seotud otsetoetustena.
2. Tootmiskohustusega sidumata otsetoetused on järgmised:
 - (a) põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks;
 - (b) täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks;
 - (c) täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele;
 - (d) kliima- ja keskkonnakavad.
3. Tootmiskohustusega seotud otsetoetused on järgmised:
 - (a) tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus;
 - (b) puuvilla eritoetus.

Artikkel 15

Toetuste vähendamine

1. Liikmesriigid vähendavad selliste otsetoetuste summasid, mida eraldatakse põllumajandustootjale vastavalt käesolevale peatükile asjaomase kalendriaasta kohta ja mis ületavad 60 000 eurot, tehes seda järgmiselt:
 - (a) vähemalt 25 % vahemikku 60 000–75 000 eurot jääva summa puhul;
 - (b) vähemalt 50 % vahemikku 75 000–90 000 eurot jääva summa puhul;
 - (c) vähemalt 75 % vahemikku 90 000–100 000 eurot jääva summa puhul;

³¹ „Euroopa terviseühtsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“ (COM(2017) 339 final).

- (d) 100 % üle 100 000 euro ulatuva summa puhul.
2. Enne lõike 1 kohaldamist arvavad liikmesriigid põllumajandustootjale käesoleva peatüki alusel asjaomasel kalendriaastal makstavast otsetoetuste summast maha:
- (a) palgad, mis on seotud põllumajandustootja deklareeritud põllumajandusliku tegevusega, sealhulgas tööhõivega seotud maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed; ning
 - (b) samaväärsed kulud korrapärase ja tasustamata tööjõu puhul, mis on seotud nende isikute põllumajandusliku tegevusega, kes töötavad asjaomases põllumajandusettevõttes, kuid ei saa palka või saavad vähem tasu kui osutatud teenuste eest tavaliselt makstav summa, kuid kelle töö hüvitatakse põllumajandusettevõtte majanduslike tulemuste alusel.
- Punktides a ja b osutatud summade arvutamisel kasutavad liikmesriigid põllumajandustegevuse eest riiklikul või piirkondlikul tasandil makstavaid keskmisi standardpalku korrutatuna asjaomase põllumajandustootja poolt deklareeritud aastaste tööühikute arvuga.
3. Maksete vähendamisest tulenevat hinnangulist tulemit kasutatakse eelkõige selleks, et aidata rahastada jätkusuutlikkuseks antavat täiendavat ümberjaotavat sissetulekutoetust ning seejärel muid tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste alla kuuluvaid sekkumisi.
- Ühtlasi võivad liikmesriigid kasutada kogu vastavat tulemit või osa sellest, et rahastada vahendite ümberpaigutamise teel EAFRD raames rahastatavaid sekkumisliike, mis on täpsustatud IV peatükis. Selline vahendite ümberpaigutamine EAFRDsse on osa ÜPP strateegiakava finantstabelitest ja selle võib läbi vaadata 2023. aastal kooskõlas artikliga 90. Sel juhul ei kohaldata EAGFist EAFRDsse vahendite ümberpaigutamisel artikli 90 alusel kehtestatud ülempiire.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust eeskirjadega, millega kehtestatakse lõikes 1 osutatud maksete vähendamiste arvutamise ühtlustatud alus, et oleks tagatud eraldiste nõuetekohane jaotamine toetuse saamise õigustele vastavatele toetusesaajatele.

2. JAGU

TOOTMISKOHUSTUSEGA SIDUMATA OTSETOETUSED

1. ALAJAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 16

Tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste saamise miinimumnõuded

1. Liikmesriigid annavad tootmiskohustusega sidumata otsetoetusi käesolevas jaos sätestatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Liikmesriigid kehtestavad pindalaga seotud künnise ja annavad tootmiskohustusega sidumata otsetoetust üksnes tegelikele põllumajandustootjatele, kelle põllumajandusliku majapidamise rahastamiskõlblik pindala, mille eest tootmiskohustusega sidumata otsetoetusi taotletakse, ületab selle pindala künnise.

Pindalaga seotud künnise kehtestamisel on liikmesriikide eesmärk tagada, et tootmiskohustusega sidumata otsetoetusi võib anda üksnes tegelikele põllumajandustootjatele, kui:

- (a) vastavate maksete haldamine ei tekita ülemäärast halduskoormust ja
 - (b) asjaomased summad on tõhus panus, et saavutada artikli 6 lõikes 1 seatud eesmärged, mille jaoks tootmiskohustusega sidumata otsetoetused on ette nähtud.
3. Asjaomased liikmesriigid võivad otsustada, et lõiget 1 ei kohaldata äärpoolseimate piirkondade ja Egeuse mere väikesaarte suhtes.

2. ALAJAGU

PÕHILINE SISSETULEKUTOETUS JÄTKUSUUTLIKKUSEKS

Artikkel 17 *Üldeeskirjad*

1. Liikmesriigid näevad ette jätkusuutlikkuseks antava põhilise sissetulekutoetuse („põhiline sissetulekutoetus“), mida antakse käesolevas alajaos esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Liikmesriigid näevad ette põhilise sissetulekutoetuse rahastamiskõlbliku hektari kohta tootmiskohustusega sidumata aastase toetuse vormis.
3. Ilma et see piiraks artiklite 19–24 kohaldamist, antakse põhilist sissetulekutoetust iga rahastamiskõlbliku hektari eest, mille tegelik põllumajandustootja on deklareerinud.

Artikkel 18 *Hektari kohta antava toetuse summa*

1. Toetust makstakse ühtse summana hektari kohta, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid otsustavad anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel, nagu on osutatud artiklis 19.
2. Liikmesriigid võivad otsustada diferentseerida põhilise sissetulekutoetuse summa hektari kohta erinevate territooriumirühmade vahel, kus on sarnased sotsiaalmajanduslikud või agronoomilised tingimused.

Artikkel 19 *Toetusõigused*

1. Liikmesriigid, kes on kohaldanud määruse (EL) nr 1307/2013 III jaotise I peatüki 1. jaos kehtestatud põhitoetuskava, võivad otsustada anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel vastavalt käesoleva määruse artiklitele 20–24.
2. Kui liikmesriigid, kes on kohaldanud määruse (EL) nr 1307/2013 III jaotise I peatüki 1. jaos kehtestatud põhitoetuskava, otsustavad mitte anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel, muutuvad määruse (EL) nr 1307/2013 alusel eraldatud toetusõigused 31. detsembril 2020 kehtetuks.

Artikkel 20
Toetusõiguste väärtus ja selle ühtlustamine

1. Liikmesriigid määravad kindlaks toetusõiguste ühikuväärtuse enne käesoleva artikli kohast lähenemist, kohandades toetusõiguste väärtust proportsionaalselt oma väärtusele, mis on kehtestatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1307/2013 toetusaastaks 2020, ning sellega seotud toetusi kõnealuse määruse III jaotise III peatükiga ette nähtud vastavate kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade puhul taotlusaastaks 2020.
 2. Liikmesriigid võivad otsustada diferentseerida toetusõiguste väärtust vastavalt artikli 18 lõikele 2.
 3. Liikmesriigid kehtestavad hiljemalt 2026. taotlusaastaks toetusõiguste väärtuse maksimumtaseme liikmesriigi või iga liikmesriikide rühma kohta, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 18 lõikega 2.
 4. Kui toetusõiguste väärtus, nagu on kindlaks määratud vastavalt lõikele 1, ei ole liikmesriigis või territooriumide rühmas, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 18 lõikega 2 ühtne, tagavad liikmesriigid toetusõiguste väärtuste lähenemise ühesugusele ühikuväärtusele hiljemalt 2026. taotlusaastaks.
 5. Lõike 4 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et hiljemalt 2026. taotlusaastaks moodustab kõigi toetusõiguste väärtus vähemalt 75 % põhilise sissetulekutoetuse keskmisest planeeritud ühikuummast 2026. taotlusaastaks, nagu on sätestatud kooskõlas artikli 106 lõikega 1 edastatud ÜPP strateegiakavas liikmesriigi või territooriumide puhul, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 18 lõikega 2.
 6. Liikmesriigid rahastavad toetusõiguste väärtuse suurendamist, mis peab vastama lõigetele 4 ja 5, kasutades selleks mis tahes võimalikku tulemit, mis saadakse lõike 3 kohaldamisel ning vajaduse korral vähendades erinevust lõike 1 kohaselt kindlaks määratud toetusõiguste väärtuse ja keskmise ühikuumma vahel, mis on kavandatud 2026. taotlusaastaks, nagu on sätestatud kooskõlas artikli 106 lõikega 1 edastatud ÜPP strateegiakavas liikmesriigi või territooriumide puhul, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 18 lõikega 2.
- Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada kõigi või osa toetusõiguste vähendamist väärtuse ulatuses, mis määratakse kindlaks vastavalt lõikele 1 ja mis ületab 2026. taotlusaasta põhilise sissetulekutoetuse keskmist kavandatavat ühikuummat, nagu on sätestatud ÜPP strateegiakavas, mis edastatakse kooskõlas artikli 106 lõikega 1 liikmesriigile või territooriumidele, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 18 lõikega 2.
7. Lõikes 6 osutatud vähendamised peavad põhinema objektiivsetel ja mitte-diskrimineerivatel kriteeriumidel. Ilma et see piiraks kooskõlas lõikega 5 kehtestatud miinimumväärtust, võib sellise kriteeriumi alla kuuluda maksimaalse vähendamise kehtestamine, mis ei tohi olla madalam kui 30 %

Artikkel 21
Toetusõiguste aktiveerimine

1. Liikmesriigid annavad tegelikele põllumajandustootjatele, kellele kuulub põllumajanduslik majapidamine või kes seda rendivad, toetusõigused põhilise sissetulekutoetuse saamiseks kõnealuste toetusõiguste aktiveerimisega. Liikmesriigid

tagavad, et toetusõiguste aktiveerimiseks deklareerib tegelik põllumajandustootja mis tahes toetusõigusega seotud rahastamiskõlblikud hektarid.

2. Liikmesriigid tagavad, et toetusõigusi, sealhulgas tegeliku või eeldatava pärandi korral, võib juhul, kui need olid eraldatud, aktiveerida üksnes liikmesriigis või territooriumide rühmas, mis on kindlaks määratud vastavalt artikli 18 lõikele 2.
3. Liikmesriigid tagavad, et aktiveeritud toetusõigused annavad õiguse neis kindlaksmääratud summal põhinevale toetusele.

Artikkel 22

Toetusõiguste reservid

1. Iga liikmesriik, kes otsustab anda toetusõigustel põhinevat põhilist sissetulekutoetust haldab riiklikku reservi.
2. Erandina lõikest 1, kui liikmesriigid otsustavad diferentseerida põhilist sissetulekutoetust vastavalt artikli 18 lõikele 2, võivad nad otsustada jätta reservi igale kõnealuses artiklis osutatud territooriumide rühmale.
3. Liikmesriigid tagavad, et reservist eraldatavad toetusõigused jaotatakse üksnes tegelikele põllumajandustootjatele.
4. Liikmesriigid kasutavad oma reservi eelkõige selleks, et jaotada toetusõigusi järgmistele põllumajandustootjatele:
 - (a) noored põllumajandustootjad, kes on äsja esmakordselt loonud põllumajandusliku majapidamise;
 - (b) põllumajandustootjad, kes on äsja esmakordselt loonud põllumajandusliku majapidamise selle juhina, ning kellel on asjakohane koolitus või kes on omandanud vajalikud oskused, mis liikmesriigid on noorte põllumajandustootjate puhul kindlaks määranud.
5. Liikmesriigid jaotavad toetusõigusi või suurendavad olemasolevate toetusõiguste väärtust tegelike põllumajandustootjate puhul, kellel on õigus saada toetust lõpliku kohtumääruse või liikmesriigi pädeva asutuse lõpliku haldusakti alusel. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastele tegelikele põllumajandustootjatele eraldatakse sellel hulgal ja väärtuses toetusõigusi, mis on kehtestatud kõnealuse kohtumääruse või haldusaktiga liikmeriigi poolt kindlaks määratud kuupäevaks.
6. Liikmesriigid tagavad, et reservi täiendatakse vastavalt kõigi toetusõiguste väärtuse lineaarsele vähendamisele, kui reservist ei piisa toetusõiguste katmiseks vastavalt lõigetele 4 ja 5.
7. Liikmesriigid võivad kehtestada täiendavad eeskirjad reservi kasutamiseks ja juhtudeks, millega kaasneb reservi täiendamine toetusõiguste väärtuse lineaarse vähendamise puhul.
8. Liikmesriigid määravad reservist eraldatavate uute toetusõiguste väärtuse väljendatuna toetusõiguste riikliku keskmise väärtusena õiguste jaotamise aastal või toetusõiguste keskmise väärtusena õiguste jaotamise aastal iga territooriumide rühma puhul, mis on kindlaks määratud vastavalt artikli 18 lõikele 2.
9. Liikmesriigid võivad otsustada suurendada olemasolevate toetusõiguste väärtust kuni riikliku keskmise väärtuseni toetusõiguste jaotamise aastal või kuni keskmise väärtuseni iga territooriumide rühma puhul vastavalt artikli 18 lõikele 2.

Artikkel 23
Delegeeritud volitused

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, mis täiendavad käesolevat määrust eeskirjadega, mis hõlmavad järgmist:

- (a) reservi loomine;
- (b) juurdepääs reservile;
- (c) toetusõiguste deklaratsiooni sisu ja aktiveerimise nõuded.

Artikkel 24
Toetusõiguste üleandmine

1. Välja arvatud tegeliku või eeldatava pärandi teel üleandmine, antakse toetusõigused üle üksnes tegelikule põllumajandustootjale.
2. Kui liikmesriigid otsustavad diferentseerida põhilist sissetulekutoetust kooskõlas artikli 18 lõikega 2, antakse toetusõigused üle üksnes selle territooriumide rühma siseselt, kus need toetusõigused on antud.

Artikkel 25
Kindlasummaline toetus väikestele põllumajandustootjatele

Liikmesriigid võivad anda liikmesriigi poolt kindlaks määratud väikestele põllumajandustootjatele kindlasummalist toetust, käesolevas jaos ja käesoleva peatüki 3. jaos osutatud otsetoetuste asemel. Liikmesriigid kavandavad vastavad sekkumised ÜPP strateegiakavas põllumajandustootjate jaoks vabatahtlike sekkumistena.

3. ALAJAGU
TÄIENDAV SISSETULEKUTOETUS

Artikkel 26
Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks

1. Liikmesriigid näevad ette jätkusuutlikkuseks antava täiendava ümberjaotava sissetulekutoetuse („täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus“), mida antakse käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Liikmesriigid tagavad toetuse ümberjaotamise suurematelt väiksematele ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele, nähes ümberjaotava sissetulekutoetuse ette igaaastaselt hektari kohta arvestatava tootmiskohustusega sidumata toetuse vormis, mida makstakse põllumajandustootjatele, kellel on õigus saada toetust põhitoetuskava alusel, millele on osutatud artiklis 17.
3. Liikmesriigid kehtestavad hektari kohta makstava summa või erinevad summad eri hektaritüüpide kohta, samuti põllumajandustootja kohta maksimaalse hektarite arvu, mille eest ümberjaotavat sissetulekutoetust makstakse.
4. Vastavaks taotlusaastaks kavandatud summa hektari kohta ei tohi ületada riigi keskmist hektari kohta makstavate otsetoetuste summat kõnealusel taotlusaastal.
5. Riigi keskmine otsetoetuse summa hektari kohta on määratud kindlaks suhtena antud taotlusaasta eest makstavate otsetoetuste riikliku ülemmäära, mis on ette nähtud IV

lisas, ja kõnealuseks taotlusaastaks hektarites väljendatud põhilise sissetulekutoetuse kavandatud väljundite koguarvu vahel.

Artikkel 27

Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele

1. Liikmesriigid võivad ette näha täiendava sissetulekutoetuse noortele põllumajandustootjatele käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Osana nende kohustustest aidata kaasa erieesmärgile „olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks ja soodustada ettevõtluse arendamist maapiirkondades“, mis on kehtestatud artikli 6 lõike 1 punktis g, ning selleks, et suunata vähemalt 2 % oma otsetoetuste eraldistest selle eesmärgi saavutamisele kooskõlas artikli 86 lõikega 4, võivad liikmesriigid sätestada täiendava sissetulekutoetuse noortele põllumajandustootjatele, kes on äsja esmakordselt tegevust alustanud ning kellel on õigus saada toetust põhilise sissetulekutoetuse raames, millele on osutatud artiklis 17.
3. Täiendavat sissetulekutoetust noortele põllumajandustootjatele antakse tootmiskohustusega sidumata iga-aastase toetuse vormis rahastamiskõlbliku hektari kohta.

4. ALAJAGU

KLIIMA- JA KESKKONNAKAVAD

Artikkel 28

Kliima- ja keskkonnakavad

1. Liikmesriigid võivad ette näha vabatahtlikud kliima- ja keskkonnakavad („ökokavad“) käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Käesoleva sekkumisliigi alusel otsustavad liikmesriigid anda toetust tegelikele põllumajandustootjatele, kes võtavad kohustuse kasutada rahastamiskõlblikel hektaritel kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid.
3. Liikmesriigid koostavad kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade loetelu.
4. Kõnealusedavad peavad olema kavandatud nii, et vastaksid ühele või mitmele konkreetsele keskkonna- ja kliimaalasele eesmärgile, mis on esitatud artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f.
5. Käesoleva sekkumisliigi alusel toetavad liikmesriigid üksnes neid kohustusi, mis:
 - (a) on rangemad kui kohustuslike majandamisnõuete ning heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste standardid, mis on kehtestatud käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos;
 - (b) on rangemad kui väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise ning loomade heaolu miinimumnõuded ning muud siseriikliku ja liidu õigusega ette nähtud kohustuslikud nõuded;
 - (c) on rangemad kui põllumajandusmaa säilitamise tingimused vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a;
 - (d) erinevad toetuse eraldamisel võetud kohustustest lähtuvalt artiklist 65.

6. Ökokavadele makstakse toetust iga-aastase maksena rahastamiskõlbliku hektari kohta ja seda antakse kas:
 - (a) täiendava toetusena lisaks põhilisele sissetulekutoetusele, nagu on kehtestatud käesoleva jao 2. alajaos, või
 - (b) toetustena, millega hüvitatakse toetusesaajatele täielikult või osaliselt kohustustega seonduvad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulud, nagu on sätestatud artiklis 65.
7. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli alusel toimuv sekkumine on kooskõlas artikliga 65.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, mis täiendavad käesolevat määrust lisaeeskirjadega ökokavade kohta.

3. JAGU

TOOTMISKOHUSTUSEGA SEOTUD OTSETOETUSED

1. ALAJAGU

TOOTMISKOHUSTUSEGA SEOTUD SISSETULEKUTOETUS

Artikkel 29 Üldeeskirjad

1. Liikmesriigid võivad anda tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust tegelikele põllumajandustootjatele käesolevas alajaos esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Liikmesriikide sekkumine aitab toetada artiklis 30 loetletud sektoreid ning tootmist või konkreetseid põllumajanduslikke tootmisviise, et ületada selle või nendega seotud raskusi, parandades nende konkurentsivõimet, jätkusuutlikkust või kvaliteeti.
3. Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust antakse iga-aastase toetuse vormis hektari või looma kohta.

Artikkel 30 Kohaldamisala

Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust võib anda üksnes järgmistele sektoritele ning toodetele või konkreetsetele põllumajanduslikele tootmisviisidele seal, kus need on olulised majanduslikel, sotsiaalsetel või keskkonnaga seotud põhjustel: teravili, õliseemned, valgurikkad kultuurid, kaunviljad, lina, kanep, riis, pähtlid, kartulitärklis, piim ja piimatooted, seemned, lamba- ja kitseliha, veise- ja vasikaliha, oliiviõli, siidiussid, kuivsoõõ, humal, suhkrupeet, suhkruroog ja sigur, puu- ja kõõgivil, lühikese raieringiga madalmets ning muud kui toiduks kasutatavad põllukultuurid, välja arvatud puud, mida kasutatakse selliste toodete tootmiseks, mis võivad asendada fossiilmaterjale.

Artikkel 31 Rahastamiskõlblikkus

1. Liikmesriigid võivad anda tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust hektari kohta makstava toetuse vormis üksnes sellistes piirkondades, kus nad on rahastamiskõlblike hektarite arvu kindlaks määranud.

2. Kui tootmiskohustusega seotud toetust antakse veiste-, lammaste või kitsede eest, määravad liikmesriigid kindlaks toetuskõlblikkuse tingimused, et toetada loomade identifitseerimist ja registreerimist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1760/2000³² ning nõukogu määrusega (EÜ) nr 21/2004³³. Ilma et see piiraks muude rahastamiskõlblikkuse tingimuste kohaldamist, käsitatakse veiseid, lambaid ja kitsi rahastamiskõlblikena seni, kuni identifitseerimis- ja registreerimisnõuded on liikmesriigi poolt asjaomase taotlusaasta konkreetseks kuupäevaks täidetud.

Artikkel 32

Meetmed, millega vältida tootmiskohustusega seotud toetuse saajate kahju turgude struktuurilise tasakaalustamatuse tõttu vastavas sektoris

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses meetmetega, millega vältida vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuse saajate kahju turgude struktuurilise tasakaalustamatuse tõttu vastavas sektoris. Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega võidakse liikmesriikidel lubada otsustada, et toodanguga seotud sissetulekutoetuse maksmist võib jätkata kuni 2027. aastani nende tootmisühikute alusel, mille eest varasemal võrdlusperioodil toetust anti.

Artikkel 33

Euroopa Majandusühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise õliseemneid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamine

1. Kui tootmiskohustusega seotud toetuse raames toimuv sekkumine hõlmab mõnda või kõiki Euroopa Majandusühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise õliseemneid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi³⁴ lisas osutatud õliseemet, siis rahvusvahelistele nõuetele vastavuse tagamist silmas pidades ei tohi kogu toetatav pindala, mis põhineb asjaomase liikmesriigi ÜPP strateegiakavaga hõlmatud kavandatud väljunditel, ületada toetatavat maksimumpindala kogu liidu kohta kokku.

Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse iga liikmesriigi jaoks soovituslik võrdluspindala, mis on arvutatud lähtuvalt iga liikmesriigi osakaalust liidu keskmises haritavas pindalas käesoleva määruse vastuvõtmisele eelnenud viie aasta jooksul. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Iga liikmesriik, kes kavatseb anda tootmiskohustusega seotud toetust õliseemneid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi lõikega 1 ette nähtud õliseemnetele, märgib oma ÜPP strateegiakava ettepanekus, millele on osutatud artikli 106 lõikes 1, ära vastavad kavandatud väljundid hektarite kohta.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise kohta ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

³³ Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (ELT L 5, 9.1.2004, lk 8).

³⁴ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vaheline vastastikuse mõistmise memorandum GATTi alla kuuluvate õliseemnete kohta (EÜT L 147, 18.6.1993).

Kui pärast seda, kui liikmesriik on kõigist kavandatud väljunditest teavitanud, ületatakse toetatavat maksimumpindala kogu liidu kohta kokku, arvutab komisjon iga liikmesriigi jaoks, kes võrdluspindala ületamisest teatas, vähenduskoeffitsienti, mis on proportsionaalne selle liikmesriigi kavandatud väljundite ületamisega. Selle tulemusena kohandatakse toetatavat maksimumpindala kogu liidu kohta, millele on osutatud lõikes 1. Iga asjaomast liikmesriiki teavitatakse sellest vähenduskoeffitsiendist komisjoni tähelepanekutes ÜPP strateegiakava kohta kooskõlas artikli 106 lõikega 3. Vähenduskoeffitsient määratakse iga liikmesriigi jaoks rakendusaktiga, millega komisjon kiidab heaks oma ÜPP strateegiakava, nagu on osutatud artikli 106 lõikes 6.

Liikmesriigid ei muuda omal algatusel oma toetuspindala pärast artikli 106 lõikes 1 osutatud kuupäeva.

3. Kui liikmesriigid kavatsevad suurendada oma kavandatud väljundeid, millele on osutatud lõikes 1 ja mille komisjoni on nende ÜPP strateegiakavades heaks kiitnud, teatavad nad komisjonile läbivaadatud kavandatavad väljundid ÜPP strateegiakava muutmise taotluses vastavalt artiklile 107 enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. jaanuari.

Et maksimaalset toetuspindala kogu liidus, nagu on osutatud lõike 1 esimeses lõigus, ei ületataks, vaatab komisjon vajaduse korral läbi kõnealuses lõikes osutatud vähenduskoeffitsiendid iga liikmesriigi puhul, kes ÜPP strateegiakavas osutatud võrdluspindala ületasid.

Komisjon teavitab asjaomaseid liikmesriike vähenduskoeffitsiendi läbivaatamisest hiljemalt enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. veebruari.

Iga asjaomane liikmesriik esitab ÜPP strateegiakava vastava muutmistaotluse koos läbivaadatud vähenduskoeffitsiendiga, millele on osutatud teises lõigus, enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. aprilli. Läbivaadatud vähenduskoeffitsient kehtestatakse rakendusaktiga, millega kiidetakse heaks ÜPP strateegiakava muutmine, nagu on osutatud artikli 107 lõikes 8.

4. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud vastastikuse mõistmise memorandumiga hõlmatud õliseemnete puhul teatavad liikmesriigid komisjonile artiklis 121 osutatud igaaastastes tulemusaruannetes nende hektarite kogusumma, mille eest toetust tegelikult maksti.

2. ALAJAGU

PUUVILLA ERITOETUS

Artikkel 34 *Kohaldamisala*

Liikmesriigid annavad puuvilla eritoetust tegelikele põllumajandustootjatele, kes toodavad CN-koodi 5201 00 alla kuuluvat puuvilla käesolevas alajaos sätestatud tingimustel.

Artikkel 35 *Üldeeskirjad*

1. Puuvilla eritoetust antakse toetuskõlbliku puuvillakasvatuse hektari kohta. Maaala on toetuskõlblik üksnes siis, kui see paikneb põllumajandusmaal, millel liikmesriik on puuvillakasvatuse heaks kiitnud, sellele on külvatud liikmesriigi

heakskiidetud sorte ja saagi tegelik koristamine sellelt toimub normaalsel kasvutingimustel.

2. Puuvilla eritoetust makstakse veatu ja standardse turustuskvaliteediga puuvilla eest.
3. Liikmesriigid kiidavad käesoleva artikli lõikega 1 ette nähtud maa ja sordid heaks kooskõlas lõike 4 kohaselt vastu võetavate eeskirjade ja tingimustega.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses eeskirjade ja tingimustega maa ja sortide heakskiitmise kohta puuvilla eritoetuse puhul.
5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad puuvilla eritoetuse puhul kohaldatava maa ja sortide heakskiitmise menetluse ja tootjatele kõnealusest heakskiitmisest teatamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 36

Baaskülvipinnad, kindlad saagikused ja võrdlussummad

1. Kehtestatakse järgmised riiklikud baaskülvipinnad:
 - Bulgaaria: 3 342 ha,
 - Kreeka: 250 000 ha,
 - Hispaania: 48 000 ha,
 - Portugal: 360 ha.
2. Kehtestatakse järgmised kindlad saagikused võrdlusperioodil:
 - Bulgaaria: 1,2 tonni/ha,
 - Kreeka: 3,2 tonni/ha,
 - Hispaania: 3,5 tonni/ha,
 - Portugal: 2,2 tonni/ha.
3. Puuvilla eritoetuse summa iga toetuskõlbliku hektari kohta arvutatakse korrutades lõikes 2 kehtestatud saagikused järgmiste võrdlussummadega:
 - Bulgaaria: 624,11 eurot,
 - Kreeka: 225,04 eurot,
 - Hispaania: 348,03 eurot,
 - Portugal: 219,09 eurot.
4. Kui puuvillakasvatuse rahastamiskõlblik pindala teatavas liikmesriigis ja teataval aastal ületab lõikes 1 kehtestatud baaskülvipinna, vähendatakse lõikes 3 osutatud summat kõnealuse liikmesriigi puhul võrdeliselt baaskülvipinna ületamisega.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse kõnealust määrust seoses eeskirjadega puuvilla eritoetuse andmise tingimuste kohta, rahastamiskõlblikkuse nõuete ja agronoomiatavade kohta.
6. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad lõikes 4 osutatud vähendamise arvutamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 37

Heakskiidetud tootmisharudevahelised organisatsioonid

1. Käesolevas alajaos tähendab „heakskiidetud tootmisharudevaheline organisatsioon“ juriidilist isikut, mis koosneb puuvilla tootvatest põllumajandustootjatest ja vähemalt ühest toorpuuvilla töötlejast ning mille tegevus on järgmine:
 - (a) kaasaaitamine puuvilla turuleviimise paremale koordineerimisele, eelkõige teadus- ja turu-uuringute abil;
 - (b) liidu eeskirjadele vastavate standardsete lepinguvormide koostamine;
 - (c) tootmise orienteerimine toodetele, mis eelkõige kvaliteedi poolest ja tarbijakaitse seisukohalt vastavad paremini turu vajadustele ja tarbijanõudlusele;
 - (d) meetodite ja vahendite ajakohastamine tootekvaliteedi parandamiseks;
 - (e) turustrateegiate väljatöötamine puuvilla müügiesituseks kvaliteedi sertifitseerimissüsteemide kaudu.
2. Liikmesriik, kus toorpuuvilla töötlejad on asutatud, kiidab heaks tootmisharudevahelise organisatsiooni, mis vastab lõikes 3 osutatud kriteeriumidele.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, mis täiendavad käesolevat määrust eeskirjadega, mis hõlmavad järgmist:
 - (a) tootmisharudevaheliste organisatsioonide heakskiitmise kriteeriumid;
 - (b) tootjate kohustused;
 - (c) olukord, kus heakskiidetud tootmisharudevaheline organisatsioon ei vasta punktis a osutatud kriteeriumidele.

Artikkel 38

Toetuse andmine

1. Põllumajandustootjatele antakse puuvilla eritoetust rahastamiskõlbliku hektari kohta vastavalt artiklile 36.
2. Nende põllumajandustootjate puhul, kes on heakskiidetud tootmisharudevaheliste organisatsioonide liikmed, suurendatakse puuvilla eritoetust artikli 36 lõikes 1 sätestatud baaskülvipinna toetuskõlbliku hektari kohta kahe euro võrra.

III PEATÜKK

SEKTORIPÕHISED SEKKUMISLIIGID

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 39

Kohaldamisala

Käesolevas peatükis sätestatakse eeskirjad sekkumisliikide kohta järgimistes sektorites:

- (a) puu- ja köögiviljasektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis i;

- (b) mesindustoodete sektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis v;
- (c) veinisektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis l;
- (d) humalasektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis f;
- (e) oliiviõli ja lauaoliivide sektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis g;
- (f) muud sektorid, millele on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktides a–h, k, m, o–t ja w.

Artikkel 40

Kohustuslikud ja vabatahtlikud sektoripõhised sekkumisliigid

1. Sektoripõhised sekkumisliigid puu- ja köögiviljasektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis a ja mesindussektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis b, on kohustuslikud kõigile liikmesriikidele.
2. Sektoripõhised sekkumisliigid veinisektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis c, on kohustuslikud kõigile V lisas loetletud liikmesriikidele.
3. Liikmesriigid võivad otsustada oma ÜPP strateegiakavas rakendada sektoripõhised sekkumisliike, millele on osutatud artikli 39 punktides d, e ja f.
4. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriigid võivad rakendada sektoripõhist sekkumisliiki humalasektoris artikli 39 punkti f alusel ainult juhul, kui liikmesriik otsustab oma ÜPP strateegiakavas mitte rakendada sektoripõhist sekkumisliiki humalasektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis d.
5. Artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid võivad rakendada sektoripõhist sekkumisliiki oliiviõli ja lauaoliivide sektoris artikli 39 punkti f alusel ainult juhul, kui need liikmesriigid otsustavad oma ÜPP strateegiakavas mitte rakendada sektoripõhist sekkumisliiki oliiviõli ja lauaoliivide sektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis e.

Artikkel 41

Delegeeritud volitused täiendavateks nõudmisteks sektoripõhiste sekkumisliikide puhul

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust nõuetega, millega täiendatakse käesolevas peatükis sätestatud nõudeid, eelkõige seoses järgmisega:

- (a) käesolevas peatükis kehtestatud sekkumisliikide nõuetekohase toimimise tagamine;
- (b) liidu rahalise toetuse arvutamise alused, millele on osutatud käesolevas peatükis, sealhulgas võrdlusperioodid ja turustatud toodangu väärtuse arvutamine;
- (c) liidu rahalise toetuse ülemmäär turult kõrvaldamise korral, millele on osutatud artikli 46 lõike 4 punktis a, ja sekkumisliikide korral, millele on osutatud artikli 52 lõikes 3;
- (d) eeskirjad kulude ülemmäära kindlaksmääramiseks viinamarjaistanduste ümberistutamise korral, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis a;

- (e) eeskirjad, mille alusel teevad tootjad erandi veinivalmistamise kõrvalsaaduste kohta, ja eeskirjad erandite kohta kõnealusest kohustusest, et vältida täiendavat halduskoormust, samuti eeskirjad destilleerijate vabatahtlikuks sertifitseerimiseks.

2. JAGU

PUU- JA KÖÖGIVILJASEKTOR

Artikkel 42

Eesmärgid puu- ja köögiviljasektoris

Puu- ja köögiviljasektoris püütakse saavutada järgmisi eesmärke:

- (a) planeerida tootmist ja kohandada seda vastavalt nõudlusele, eriti seoses kvaliteedi ja koguse, tootmiskulude optimeerimise, investeeringutasuvuse ja omahindade tasakaalustamisega; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, b, c ja i osutatud erieesmärkidega;
- (b) koondada tarneteid ning viia turule puu- ja köögiviljasektori tooteid, sealhulgas otseturunduse kaudu; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a ja c osutatud erieesmärkidega;
- (c) teha teadusuuringuid jätkusuutlike tootmismeetodite vallas ja need meetodid välja arendada, sealhulgas kahjurikindlus, majanduslikku konkurentsivõimet edendavad ja turu arengut toetavad uuenduslikud tootmistavad; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, c ja i osutatud erieesmärkidega;
- (d) arendada välja, rakendada ja edendada keskkonnasäästlikke tootmismeetodeid, keskkonnahoidlikke viljelustavasid ja tootmistehnoloogiat, loodusvarade säästvat kasutamist, eelkõige vee, mulla, õhu, elurikkuse ja muude loodusvarade kaitset; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides e ja f osutatud erieesmärkidega;
- (e) panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse, nagu on osutatud artikli 6 lõike 1 punktis d;
- (f) suurendada toodete kaubanduslikku väärtust, sealhulgas parandada tootekvaliteeti ja edendada selliseid tooteid, mis kuuluvad kaitstud päritolunimetuse, kaitstud geograafilise tähise või riiklike kvaliteedikavade alla; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktis b osutatud erieesmärkidega;
- (g) edendada ning turustada puu- ja köögiviljasektori tooteid nii värselt kui ka töödeldult; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides b ja c osutatud erieesmärkidega;
- (h) suurendada puu- ja köögiviljasektori toodete tarbimist nii värselt kui ka töödeldult; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktis i osutatud erieesmärkidega;
- (i) vältida ja juhtida riske, et hoida ära puu- ja köögiviljaturu kriise ja nendega toime tulla; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud erieesmärkidega.

Artikkel 43

Sekkumisliigid puu- ja köögiviljasektoris

1. Artikli 42 punktides a–h osutatud eesmärkide saavutamiseks valivad liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavades ühe või mitu sekkumist järgmistest sekkumisliikidest:

- (a) investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse, eelkõige keskendudes vee ja energia säästmisele, ökoloogilisele pakendamisele ning jäätmete vähendamisele;
- (b) teadustegevus ja eksperimentaaltootmine, eelkõige keskendudes vee ja energia säästmisele, ökoloogilisele pakendamisele, jäätmete vähendamisele, kahjurikindlusele, pestitsiidide kasutamisega seotud riskide ja mõju vähendamisele, ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju vältimisele ning muutuvatele kliimatingimustele kohandatud puu- ja köögiviljasortide kasutamise ergutamisele;
- (c) mahepõllumajanduslik tootmine;
- (d) integreeritud tootmine;
- (e) meetmed mulla säilitamiseks ja mulla süsinikusisalduse suurendamiseks;
- (f) meetmed, millega luua ja säilitada elurikkust soodustavaid elupaiku või maastikku, sealhulgas ajalooliste objektide säilitamine;
- (g) meetmed taastuvenergia säästmiseks ja energiatõhususe ja suurendamiseks;
- (h) meetmed kahjurikindluse suurendamiseks;
- (i) meetmed veekasutuse ja -majanduse parandamiseks, sealhulgas vee säästmine ja drenaaž;
- (j) meetmed jäätmetekke vähendamiseks ja jäätmekäitluse tõhustamiseks;
- (k) meetmed, mille eesmärk on suurendada puu- ja köögiviljasektori toodete transpordi jätkusuutlikkust ja tõhusust ning toodete säilitamist;
- (l) meetmed kliimamuutuste riski maandamiseks, kliimamuutustega kohanemiseks ja taastuvenergia kasutamise suurendamiseks;
- (m) liidu ja riiklike kvaliteedikavade rakendamine;
- (n) müügiedendus- ja teavitustegevus, eelkõige meetmed ja tegevused, mille eesmärk on mitmekesistada ja tugevdada puu- ja köögiviljaturge ja jagada teavet puu- ja köögivilja tarbimise kasulikust mõjust tervisele;
- (o) nõuandeteenused ja tehniline abi, eelkõige seoses säästvate kahjurikontrollitehnikate, pestitsiidide säästva kasutamisega ning panusega kliimamuutustega kohanemisse ja nende mõju leevendamisse.
- (p) koolitus ja parimate tavade vahetamine, eelkõige seoses säästvate kahjurikontrollitehnikate, pestitsiidide säästva kasutamisega ning panusega kliimamuutustega kohanemisse ja nende mõju leevendamisse.

2. Artikli 42 punktis i osutatud eesmärgi saavutamiseks valivad liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavades ühe või mitu sekkumist järgmistest sekkumisliikidest:

- (a) ühisfondide loomine ning täitmine määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide ühenduste poolt;
- (b) investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse, muutes nii turuleviidavate tootekoguste juhtimise tõhusamaks;
- (c) viljapuuaedade taasistutamine, kui see on vajalik pärast tervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel;

- (d) turult kõrvaldamine tasuta jaotamiseks või muuks otstarbeks;
 - (e) saagi toorelt koristamine, mis seisneb teataval maa-alal valmimata turustuskõlbmatute selliste toodete täielikus koristamises, mis ei ole kahjustatud enne toorelt koristamist, ilmastikutingimustest tingitult, haiguse tõttu või muul põhjusel;
 - (f) puu- ja köögivilja koristamata jätmine, mis seisneb käimasoleva tootmistsükli lõpetamises konkreetsel alal, kus toode on hästi arenenud, terve, veatu ja turustatava kvaliteediga, välja arvatud toodete hävinemine ilmastikutingimuste või haiguse tõttu;
 - (g) saagikindlustus, mis aitab kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbadest ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu ning millega on samal ajal tagatud, et toetusesaajad võtavad vajalikke riskiennetusmeetmeid;
 - (h) muude määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude või üksiktootjate juhendamine;
 - (i) kolmanda riigi fütosanitaarprotokolli rakendamine ja juhtimine liidu territooriumil, et hõlbustada juurdepääsu kolmandate riikide turgudele;
 - (j) liidu ja riiklike kvaliteedikavade rakendamine;
 - (k) nõustamisteenused ja tehniline abi, eelkõige seoses säästvate kahjurikontrollitehnikate ning pestitsiidide säästva kasutamisega.
3. Iga liikmesriik määrab oma ÜPP strateegiakavas kindlaks sekkumised, mis vastavad lõigete 1 ja 2 kohaselt valitud sekkumisliikidele.

Artikkel 44 *Rakenduskavad*

1. Artiklis 42 osutatud eesmärgid ning liikmesriikide poolt nende ÜPP strateegiakavaga ette nähtud sekkumisi puu- ja köögiviljasektoris viiakse ellu määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja/või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade abil, kohaldades käesolevas artiklis sätestatud tingimusi.
2. Rakenduskavad kestavad vähemalt kolm aastat ja maksimaalselt seitse aastat. Neis järgitakse artikli 42 punktides d ja e osutatud eesmärgid ning vähemalt kahte kõnealusesse artiklisse kuuluvat muud eesmärki.
3. Iga valitud eesmärgi puhul kirjeldavad liikmesriigid oma rakenduskavas sekkumisi, mis on valitud liikmesriigi ÜPP strateegiakavas loetletud sekkumiste hulgast.
4. Määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja/või tootjaorganisatsioonide liidud esitavad rakenduskavad liikmesriikidele heakskiitmiseks.
5. Rakenduskavasid võivad rakendada üksnes määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja/või tootjaorganisatsioonide liidud.
6. Tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavad ei hõlma samu sekkumisi kui liikmesorganisatsioonide rakenduskavad. Liikmesriigid käsitlevad tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavasid koos liikmesorganisatsioonide rakenduskavadega.

Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

- (a) tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade raames tehtavaid sekkumisi rahastatakse täielikult kõnealuse liidu liikmesorganisatsioonide osalustest ja et selline rahastamine tuleb kõnealuste liikmesorganisatsioonide rakendusfondidest;
- (b) sekkumised ja nende vastav rahaline osalus on määratletud iga liikmesorganisatsiooni rakenduskavas.

7. Liikmesriigid tagavad, et:

- (a) vähemalt 20 % ulatuses rakenduskavade kuludest kaetakse artikli 42 punktides d ja e osutatud eesmärkidega seotud sekkumisi;
- (b) vähemalt 5 % ulatuses rakenduskavade kuludest kaetakse artikli 42 punktis c osutatud eesmärkidega seotud sekkumisi;
- (c) artikli 43 lõike 2 punktides d, e ja f osutatud sekkumisliikide alla kuuluvad sekkumised ei ületa kolmandikku rakenduskavade kogukulust.

Artikkel 45 *Rakendusfondid*

- 1. Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid ja/või nende liidud võivad moodustada rakendusfondi. Fondi rahastatakse:
 - (a) rahaliste osalustega:
 - i) tootjaorganisatsiooni liikmetelt ja/või tootjaorganisatsioonilt endalt; või
 - ii) tootjaorganisatsioonide liitudelt kõnealuste liitude liikmete kaudu;
 - (b) liidu rahalisest toetusest, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele või nende liitudele, kui kõnealused ühendused esitavad rakenduskava.
- 2. Rakendusfonde kasutatakse üksnes selliste rakenduskavade rahastamiseks, mille liikmesriigid on heaks kiitnud.

Artikkel 46 *Liidu rahaline toetus puu- ja köögiviljasektoris*

- 1. Liidu rahaline toetus on võrdne artikli 45 lõike 1 punktis a osutatud rahalise osaluse summaga, kuid mitte suurem kui 50 % tegelikest kuludest.
- 2. Liidu rahalise toetuse ülempiir on:
 - (a) 4,1 % iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest;
 - (b) 4,5 % iga tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest;
 - (c) 5 % iga riikidevahelise tootjaorganisatsiooni või riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.

Erandina esimesest lõigust võib liidu rahalist toetust suurendada järgmiselt:

- (a) tootjaorganisatsioonide puhul võib turustatud toodangu väärtuse protsendimäära suurendada 4,6 %-ni, tingimusel et turustatud toodangu 4,1 % suurust väärtust ületavaid summasid kasutatakse üksnes üheks või mitmeks sekkumiseks, mis on seotud artikli 42 punktides c, d, e, g, h ja i osutatud eesmärkide saavutamiseks;

- (b) tootjaorganisatsioonide liitude puhul võib turustatud toodangu väärtuse protsendimäära suurendada 5 %-ni, tingimusel et turustatud toodangu 4,5 % suurust väärtust ületavaid summasid kasutatakse üksnes üheks või mitmeks sekkumiseks, mis on seotud artikli 42 punktides c, d, e, g, h ja i osutatud eesmärkide saavutamiseks, mida rakendavad tootjaorganisatsioonide liidud oma liikmete nimel;
 - (c) riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide või riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide liitude puhul võib turustatud toodangu väärtuse protsendimäära suurendada 5,5 %-ni, tingimusel et turustatud toodangu 5 % suurust väärtust ületavaid summasid kasutatakse üksnes üheks või mitmeks sekkumiseks, mis on seotud artikli 42 punktides c, d, e, g, h ja i osutatud eesmärkide saavutamiseks, mida rakendavad riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide või riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide liitude oma liikmete nimel.
3. Tootjaorganisatsiooni taotlusel suurendatakse lõikes 1 sätestatud 50 % piirmäära 60 %-le ühe rakenduskava või rakenduskava osa kohta, kui see vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:
- (a) eri liikmesriikides tegutsevad tootjaorganisatsioonid rakendavad sekkumisi artikli 42 punktides b ja e osutatud eesmärkide saavutamiseks riikideüleselt;
 - (b) üks või mitu tootjaorganisatsiooni on seotud sekkumistega, mida rakendatakse tootmisharudevaheliselt;
 - (c) rakenduskava hõlmab üksnes eritoetust määrusega (EÜ) nr 834/2007³⁵ ette nähtud mahepõllumajandustoodete tootmiseks;
 - (d) määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit rakendab rakenduskava esimest korda;
 - (e) tootjaorganisatsioonid moodustavad vähem kui 20 % liikmesriigi puu- ja köögiviljatoodangust;
 - (f) tootjaorganisatsioon tegutseb ühes ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimas piirkonnas;
 - (g) rakenduskava koosneb sekkumistest, mis on ette nähtud artikli 42 punktides c, d, e, h ja i osutatud eesmärkide saavutamiseks.
4. Lõikes 1 sätestatud 50 % piirmäära suurendatakse 100 %-ni järgmistel juhtudel:
- (a) puu- ja köögivilja turult kõrvaldamine, mis ei ületa 5 % iga tootjaorganisatsiooni poolt turustatud toodangu kogusest ning kui kõrvaldamine on toimunud järgmisel viisil:
 - i) tasuta jagamine heategevusorganisatsioonidele ja -fondidele, mille liikmesriigid on sel eesmärgil heaks kiitnud, kasutamiseks nende tegevuses selliste inimeste aitamiseks, kellel on siseriikliku õiguse

³⁵ Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

kohaselt õigus saada sotsiaalabi, eelkõige piisavate elatusvahendite puudumise tõttu;

- ii) tasuta jagamine karistusasutustele, koolidele, riiklikele haridusasutustele, määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 22 osutatud õppeasutustele, laste puhkelaagritele ning liikmesriikide määratud haiglale ja vanadekodudele; liikmesriigid teevad kõik vajaliku tagamaks, et sel viisil jagatud kogused täiendavad selliste asutuste tavaliselt ostetavaid koguseid;
- (b) meetmed, mis on seotud teiste määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide juhendamisega, tingimusel et nimetatud tootjaorganisatsioonid on pärit käesoleva määruse artikli 47 lõikes 2 nimetatud liikmesriikide piirkondadest, või üksikute tootjate juhendamisega.

Artikkel 47

Riiklik rahaline abi

1. Nende liikmesriikide piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseerituse tase on liidu keskmisest märkimisväärselt madalam, võivad liikmesriigid anda määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonidele riiklikku rahalist abi, mis moodustab maksimaalselt 80 % artikli 45 lõike 1 punktis a osutatud rahalisest osalustest ja on kuni 10 % mis tahes sellise tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest. Riikliku rahalise abiga täiendatakse rakendusfondi kaudu toimuvat rahastamist.
2. Liikmesriikide piirkondade puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseeritust loetakse liidu keskmisest märkimisväärselt madalamaks, kui keskmine organiseeritus on alla 20 % kolmel järjestikusel aastal enne rakenduskava elluviimist. Organiseerituse taseme arvutamiseks jagatakse puu- ja köögiviljatoodangu väärtus, mis on saadud asjaomases piirkonnas ja turustatud määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude poolt, asjaomases piirkonnas saadud puu- ja köögiviljatoodangu koguväärtusega.

Liikmesriigid, kes annavad riiklikku rahalist abi vastavalt lõikele 1, teavitavad komisjoni lõikes 2 osutatud kriteeriumidele vastavatest piirkondadest ja tootjaorganisatsioonidele antud riiklikust rahalisest toetusest kõnealustes piirkondades.

3. JAGU

MESINDUSSEKTOR

Artikkel 48

Eesmärgid mesindussektoris

Liikmesriigid püüavad saavutada vähemalt ühte artikli 6 lõikes 1 osutatud erieesmärki mesindussektoris.

Artikkel 49

Sekkumisliigid mesindussektoris ja liidu rahaline toetus

1. Mesindussektoris valib iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas iga artikli 6 lõikega 1 ette nähtud konkreetse eesmärgi puhul ühte või mitu sekkumist järgmistest sekkumisliikidest:

- (a) tehniline abi mesinikele ja nende organisatsioonidele;
 - (b) meetmed võitluseks kahjurite ja mesilaste haigustega, eriti varroatoosi tõrje;
 - (c) meetmed rändmesindamise ratsionaliseerimiseks;
 - (d) laboratooriumide toetamise meetmed mesindustoodete analüüsimiseks;
 - (e) mesitarude taastasustamine liidus;
 - (f) koostöö asutustega, kes on spetsialiseerunud mesindamist ja mesindustooteid käsitlevate teadusprogrammide rakendamisele;
 - (g) turujärelevalve;
 - (h) meetmed toodete kvaliteedi parandamiseks.
2. Iga liikmesriik põhjendab oma ÜPP strateegiakavas konkreetsete eesmärkide ja sekkumisliikide valikut. Valitud sekkumisliikidest lähtuvalt määravad liikmesriigid kindlaks sekkumised.
 3. Iga liikmesriik näeb oma ÜPP strateegiakavas ette omapoolse rahastamise oma ÜPP strateegiakavades valitud sekkumisliikide puhul.
 4. Liidu rahaline toetus lõikes 2 osutatud sekkumisliikidele on maksimaalselt 50 % kuludest. Ülejäänud osa kuludest kannavad liikmesriigid.
 5. Oma ÜPP strateegiakava koostamisel küsib iga liikmesriik nõu mesindussektori esindusorganisatsioonidelt.
 6. Liikmesriigid teatavad komisjonile igal aastal oma territooriumil olevate mesitarude arvu.

Artikkel 50 *Delegeeritud volitused*

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust käesolevas jaos sätestatud nõudeid täiendavate nõuetega, mis hõlmavad järgmist:

- (a) liikmesriikidele artikli 49 lõikega 6 kehtestatud kohustus teatada komisjonile igal aastal oma territooriumil olevate mesitarude arv;
- (b) mesitaru määratlus ja tarude arvu arvutamise meetodid;
- (c) liidu vähim rahaline toetus kuludesse, mida kantakse artiklis 49 osutatud sekkumisliikide ja sekkumiste rakendamisel.

4. JAGU **VEINISEKTOR**

Artikkel 51 *Eesmärgid veinisektoris*

Liikmesriigid püüavad saavutada ühte või mitut järgmist eesmärki veinisektoris:

- (a) suurendada ELi veinitootjate konkurentsivõimet, sealhulgas aidata kaasa säästlike tootmissüsteemide edendamisele ja liidu veinisektori keskkonnamõju vähendamisele; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides b–f ja h osutatud erieesmärkidega;

- (b) tõhustada liidu veiniettevõtete tulemuslikkust ning nende kohandamist turunõudlusele, samuti suurendada nende konkurentsivõimet viinamarjasaaduste tootmisel ja turustamisel, sealhulgas energia säästmine, üleilmne energiatõhusus ja säästlikkuse protsessid; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a–e, g ja h osutatud erieesmärkidega;
- (c) aidata taastada tasakaalu liidu veinituru pakkumise ja nõudluse vahel, et vältida turukriise; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud erieesmärgiga;
- (d) aidata kaitsta liidu veinitootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbade ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud eesmärgiga;
- (e) suurendada liidu viinamarjasaaduste turustamisvõimalusi ja konkurentsivõimet, arendades selleks eelkõige uuenduslikke tooteid, protsesse ja tehnoloogiaid ning andes lisandväärtust tarneahela kõigis etappides, kaasa arvatud teadmussiirde element; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, b, c, e ja i osutatud erieesmärkidega;
- (f) kasutada veinitootmise kõrvalsaadusi tööstuses ja energeetikas liidu veini kvaliteedi tagamiseks, kaitstes samal ajal keskkonda; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktides d ja e osutatud erieesmärkidega;
- (g) aidata kaasa tarbijate teadlikkuse suurendamisele veini vastutustundlikust tarbimisest ning liidu veini kvaliteedikavadest; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktides b ja i osutatud erieesmärkidega;
- (h) tõhustada liidu viinamarjaveinide konkurentsivõimet kolmandates riikides; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktides b ja h osutatud eesmärkidega;
- (i) aidata suurendada vastupidavust turukõikumiste vastu; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud eesmärgiga.

Artikkel 52

Sekkumisliigid veinisektoris

1. Artiklis 51 esitatud eesmärkide seast valitud iga eesmärgi saavutamiseks valib iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas ühe või mitu sekkumist järgmistest sekkumisliikidest:
 - (a) viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine, sealhulgas viinapuude taasistutamine, kui see on vajalik pärast kohustuslikku väljajuurimist taimetervise seotud ja fütosanitaarsetel põhjustel liikmesriigi pädeva asutuse juhiste kohaselt; siia alla ei kuulu viinamarjaistanduste tavapärane uuendamine, mis seisneb selles, et kui viinapuud on ealiselt vananenud, istutatakse samale maatükile varasemat viljelussüsteemi kasutades sama viinamarjasort;
 - (b) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud töötlemisrajatistesse ja veinitootmise taristusse ning turustusstruktuuridesse ja -vahenditesse;
 - (c) toorelt koristamine, mis tähendab, et viinamarjakobarad hävitatakse või eemaldatakse täielikult siis, kui need on veel täiesti toored, kõrvaldades seega asjaomase ala saagi täielikult; siia alla ei kuulu koristamata jätmine, mis

tähendab kaubanduslike viinamarjade viinapuude külge jätmist pärast tavapärase tootmistsükli lõppu;

- (d) saagikindlustus loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju, halbadest ilmastikutingimustest, loomadest, taime haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu;
 - (e) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud innovatsiooni, mis seisneb veinitootmise uuenduslike toodete ja kõrvaltoodete, tootmisprotsesside ja tehnoloogiate väljaarendamises, samuti muud investeeringud lisandväärtuse andmiseks kõigis tootmisahela etappides, sealhulgas teadmiste vahetamiseks;
 - (f) veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimine, mis toimub kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 VIII lisa II osa jaos D ette nähtud piiranguid arvestades;
 - (g) teavitustegevus liikmesriikides seoses liidu veinide vastutustundliku tarbimise soodustamisega ning päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid hõlmavate liidu kvaliteedikavade edendamiseks;
 - (h) kolmandates riikides toimuv müügiedendustegevus, mis koosneb ühest või mitmest järgmisest elemendist:
 - i) avalikud suhted, müügiedendus- või reklaamimeetmed, eelkõige need, mis rõhutavad liidu toodete kõrgeid standardeid, eriti seoses kvaliteedi, toiduohutuse või keskkonnaga;
 - ii) osalemine rahvusvahelise tähtsusega üritustel, messidel või näitustel;
 - iii) teavituskampaaniad, mis tutvustavad eelkõige päritolunimetusi, geograafilisi tähiseid ja mahetootmist hõlmavaid liidu süsteeme;
 - iv) uurimused uute turgude kohta, mis on vajalikud turuväljundite laiendamiseks;
 - v) uurimused teavitus- ja müügiedendusmeetmete tulemuste hindamiseks;
 - vi) tehniliste toimikute ettevalmistamine, sealhulgas laboratoorsed testid ja hindamised, veinivalmistustavade eeskirjade, taimekaitse- ja hügieenieeskirjade, aga ka muude kolmandate riikide nõudmiste jaoks veinisektori toodete impordil, et hõlbustada juurdepääsu kolmandate riikide turgudele;
 - (i) ajutine ja vähenev toetus, et katta ühisfondide halduskulusid.
2. Iga liikmesriigid põhjendab oma ÜPP strateegiakavas oma eesmärkide ja sekkumisliikide valikut veinisektoris. Valitud sekkumisliikidest lähtuvalt määravad nad kindlaks sekkumised.
3. Lisaks V jaotises sätestatud nõuetele kehtestab iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas valitud sekkumisliikide ja sekkumiste rakendamise ajakava ning üldise rahastamistabeli, milles on esitatud ettenähtud rahaeraldised ja nende kavandatud jaotus eri sekkumisliikide vahel ja sekkumiste vahel, vastavalt V lisas kehtestatud rahalistele eraldistele.

Artikkel 53
Liidu rahaline toetus veinisektoris

1. Liidu rahaline toetus viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis a, ei tohi ületada 50 % viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise tegelikest kuludest või 75 % viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise tegelikest kuludest vähem arenenud piirkondades.

Toetust võib tootjatele anda üksnes sekkumise rakendamise tõttu saamata jäänud tulu hüvitise vormis ja osalusena ümberkorraldamis- ja muutmiskuludesse. Tootjatele makstav hüvitis sekkumise rakendamise tõttu saamata jäänud tulu eest võib katta kuni 100 % vastavast kahjumist.

2. Liidu rahaline toetus artikli 52 lõike 1 punktis b osutatud investeeringute korral ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:
 - (a) 50 % rahastamiskõlblikest investeeringukuludest vähem arenenud piirkondades;
 - (b) 40 % rahastamiskõlblikest investeeringukuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;
 - (c) 75 % rahastamiskõlblikest investeeringukuludest äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349;
 - (d) 65 % rahastamiskõlblikest investimiskuludest Egeuse mere väikesaartel, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikega 2.

Liidu rahalist toetust antakse esimeses lõigus osutatud maksimumtasemel üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ³⁶ tähenduses; siiski võib seda anda kõikidele ettevõtjatele äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349, ja Egeuse mere väikesaartele, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikes 2.

Ettevõtjate puhul, kes ei ole hõlmatud soovitusel 2003/361/EÜ lisa I jaotise artikli 2 lõikega 1 ja kus on vähem kui 750 töötajat või kelle käive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus osutatud piirmäära poole võrra.

Liidu rahalist toetust ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele vastavalt suunistele raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta³⁷.

3. Liidu rahaline toetus toorelt koristamise puhul, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis c, ei tohi ületada 50 % selliste otseste kulude summat, mis on seotud viinamarjakobarate täieliku hävitamise või eemaldamisega ja sellisest hävitamisest või eemaldamisest tuleneva kahjuga.

³⁶ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

³⁷ Komisjoni teatis „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“, 21.7. 2014 (2014/C 249/01).

4. Liidu rahaline toetus artikli 52 lõike 1 punktis d osutatud saagikindlustuse korral ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:
- (a) 80 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks loodusõnnetustega võrreldavate halbade ilmastikutingimuste põhjustatud kahju vastu;
 - (b) 50 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks:
 - i) punktis a osutatud kahjude ja halbade ilmastikutingimustest tulenevate kahjude vastu;
 - ii) loomade tekitatud kahjude ning taimehaigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu.

Liidu rahalist toetust võib saagikindlustuse korral anda juhul, kui asjaomased kindlustushüvitised ei hüvita tootjatele üle 100 % sissetuleku kaotusest, võttes arvesse kõiki tootjatele võimaldatavaid hüvitisi muudest kindlustusriskiga seotud toetuskavadest. Kindlustuslepingutes nõutakse, et toetusesaajad võtaksid vajalikud riskiennetusmeetmed.

5. Liidu rahaline toetus artikli 52 lõike 1 punktis e osutatud innovatsioon korral ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:
- (a) 50 % rahastamiskõlblikest investeeringukuludest vähem arenenud piirkondades;
 - (b) 40 % rahastamiskõlblikest investeeringukuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;
 - (c) 75 % rahastamiskõlblikest investeeringukuludest äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349;
 - (d) 65 % rahastamiskõlblikest investimiskuludest Egeuse mere väikesaartel, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikega 2.

Liidu rahalist toetust antakse esimeses lõigus osutatud maksimumtasemel üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele soovitusel 2003/361/EÜ tähenduses; siiski võib seda kohaldada kõikide ettevõtjate puhul äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349, ja Egeuse mere väikesaartele, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikes 2.

Ettevõtjate puhul, kes ei ole hõlmatud soovitusel 2003/361/EÜ lisa I jaotise artikli 2 lõikega 1 ja kus on vähem kui 750 töötajat või kelle käive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus osutatud piirmäära poole võrra.

6. Liidu rahaline toetus teavitustegevusele ja müügiedendusele, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktides g ja h, ei tohi ületada 50 % rahastamiskõlblikest kuludest.
7. Liidu rahalise toetuse veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimiseks, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis f, peab komisjon kehtestama kooskõlas artikli 54 lõikes 3 sätestatud erieeskirjadega, võttes selleks vastu rakendusaktid, mis on kiidetud heaks vastavalt artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele.

Artikkel 54

Erieeskirjad liidu rahaline toetus kohta veinisektoris

1. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et liidu rahaline toetus saagikindlustuse korral ei moonuta konkurentsi kindlustusturul.
2. Asjaomased liikmesriigid kehtestavad objektiivsetel kriteeriumidel põhineva süsteemi, millega tagada, et toorelt koristamine ei viiks üksikisikutest veinitootjatele antava hüvitiseni, kes ületavad artikli 53 lõikes 3 sätestatud piirmäära.
3. Veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimise puhul makstava liidu toetuse summa määratakse kindlaks mahuprotsendi ja toodetud alkoholi hektoliitri alusel. Liidu rahalist toetust ei maksta destilleeritavates kõrvalsaadustes sisalduva alkoholikoguse eest, mis on suurem kui 10 % toodetud veinis sisalduvast alkoholikogusest.

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et liidu rahaline toetus veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimiseks makstakse destilleerijatele, kes töötlevad destilleerimiseks tarnitud veinivalmistamise kõrvalsaadused vähemalt 92 %-se alkoholisisaldusega toorpiirituseks.

Liidu rahaline toetus sisaldab kindlasummalist makset, mis on ette nähtud veinivalmistamise kõrvalsaaduste kogumise kulude hüvitamiseks. Selle summa kannab destilleerija tootjale üle, kui viimane kannab kõnealused kulud.

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et alkoholi, mis saadakse veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimisel, millele osutatakse artikli 52 lõike 1 punktis f ja milleks on liidu rahalist toetust antud, kasutatakse üksnes tööstuslikult või energia saamiseks, et vältida konkurentsi moonutamist.

4. Iga asjaomane liikmesriik esitab oma ÜPP strateegiakavas selliste kulude minimaalse osakaalu, mis on ette nähtud keskkonnakaitseks, kliimamuutustega kohanemiseks, tootmissüsteemide ja -protsesside jätkusuutlikkuse tõhustamiseks, liidu veinisektori keskkonnamõju vähendamiseks, energia säästmiseks ja ülemaailmse energiatõhususe parandamiseks veinisektoris.

5. JAGU

HUMALASEKTOR

Artikkel 55

Eesmärgid ja sekkumisliigid humalasektoris

1. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriigid püüavad saavutada ühte või mitut järgmist eesmärki humalasektoris:
 - (a) tootmise kavandamine ja kohandamine vastavalt nõudlusele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud erieesmärkidega;
 - (b) koondada tarneteid ning viia turule humalasektori tooteid, sealhulgas otseturunduse kaudu; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a ja c osutatud erieesmärkidega;
 - (c) tootmiskulude ja investeeringutasuvuse optimeerimine reageerimaks keskkonnavalastele standarditele ning omahindade tasakaalustamine; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a ja c osutatud erieesmärkidega;

- (d) teadusuuringute tegemine jätkusuutlike tootmismeetodite vallas ja nende meetodite väljaarendamine, sealhulgas kahjurikindlus, majanduslikku konkurentsivõimet edendavad ja turu arengut toetavad uuenduslikud tootmistavad; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, c ja i osutatud erieesmärkidega;
 - (e) edendada, arendada välja ja rakendada keskkonnasäästlikke tootmismeetodeid, keskkonnahoidlikke viljelustavasid ja tootmistehnoloogiat, loodusvarade säästvat kasutamist, eelkõige vee, mulla ja muude loodusvarade kaitset; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides e ja f osutatud erieesmärkidega;
 - (f) panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse, nagu on osutatud artikli 6 lõike 1 punktis d;
2. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriik määrab oma ÜPP strateegiakavas kindlaks ühe või mitu artiklis 60 osutatud sekkumisliiki oma valitud eesmärkide, saavutamiseks, nagu on ette nähtud lõikega 1. Valitud sekkumisliikidest lähtuvalt määrab liikmesriik kindlaks sekkumised. Artikli 82 lõikes 3 nimetatud liikmesriik põhjendab oma ÜPP strateegiakavas oma eesmärkide, sekkumisliikide ja nende eesmärkide saavutamiseks vajaliku sekkumiste valikut.

6. JAGU

OLIIVIÕLI JA LAUAOLIIVIDE SEKTOR

Artikkel 56

Eesmärgid oliiviõli ja lauaoliivide sektoris

Artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid püüavad saavutada ühte või mitut järgmist eesmärki oliiviõli ja lauaoliivide sektoris:

- (a) tõhustada oliiviõli ja lauaoliivide tootmise juhtimist ja korraldamist; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a ja b osutatud erieesmärkidega;
- (b) tõhustada oliiviõli ja lauaoliivide sektori keskmise pikkusega ja pikaajalist konkurentsivõimet eelkõige sektori kaasajastamise teel; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud erieesmärgiga;
- (c) vähendada keskkonnamõju ja panustada kliimameetmetesse oliivipuude kasvatamise teel; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides d ja e osutatud erieesmärkidega;
- (d) parandada oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteeti; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktis f osutatud erieesmärgiga;
- (e) teha teadusuuringuid jätkusuutlike tootmismeetodite vallas ja arendada need meetodid välja, sealhulgas kahjurikindlus, majanduslikku konkurentsivõimet edendavad ja turu arengut toetavad uuenduslikud tootmistavad; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, c ja i osutatud erieesmärkidega;
- (f) vältida ja juhtida riske, et suurendada kahjurikindlust, hoida ära oliiviõli- ja lauaoliivituru kriisi ja nendega toime tulla; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 lõike 1 punktis h osutatud erieesmärgiga.

Artikkel 57
Sekkumisliigid oliiviõli ja lauaoliivide sektoris

1. Artiklis 56 osutatud eesmärgi saavutamiseks valivad artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavas välja ühe või mitu artiklis 60 osutatud sekkumisliiki. Valitud sekkumisliikidest lähtuvalt määravad nad kindlaks sekkumised.
2. Sekkumised, mille artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid kindlaks määravad, viiakse ellu määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja/või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade abil. Selleks kohaldatakse käesoleva määruse artikleid 61 ja 62.

Artikkel 58
Liidu rahaline toetus

1. Liidu rahaline toetus rahastamiskõlblikele kuludele ei tohi ületada:
 - (a) 75 % tegelikest kuludest sekkumisteks, mis on seotud artikli 56 punktides a, b, c ja e osutatud eesmärkide saavutamiseiga;
 - (b) 75 % tegelikest kuludest põhivarasse investeerimisel ja 50 % muudest sekkumistest, mis on seotud artikli 56 punktis d osutatud eesmärgi saavutamiseiga;
 - (c) 50 % tegelikest kuludest sekkumisteks, mis on seotud artikli 56 punktis f osutatud eesmärgi saavutamiseiga;
 - (d) 75 % tegelikest kuludest sekkumisliikide puhul, millele on osutatud artikli 60 lõike 1 punktides f ja h, kui rakenduskava rakendatakse vähemalt kolmes kolmandas riigis või mittetootja-liikmesriigis vähemalt kahest tootja-liikmesriigist pärit tootjaorganisatsiooni poolt, ning 50 % tegelikest kuludest kui selle sekkumisliigi puhul ei ole kõnealune tingimus täidetud.
2. Liidu rahalise toetuse ülempiir on 5 % iga tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.
3. Liikmesriigid tagavad täiendava rahastamise kuni 50 %-le kuludest, mida liidu rahaline toetus ei kata.

7. JAGU
MUUD SEKTORID

Artikkel 59
Eesmärgid muudes sektorites

Liikmesriigid püüavad saavutada ühte või mitut järgmist eesmärki artikli 39 punktis f osutatud muudes sektorites:

- (a) planeerida tootmist ja kohandada seda vastavalt nõudlusele, eriti seoses kvaliteedi ja koguse, tootmiskulude optimeerimise, investeringutasuvuse ja omahindade tasakaalustamisega; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, b, c ja i osutatud erieesmärkidega;
- (b) tarnete koondamine ja asjaomastetoodete toodete turule laskmine; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a ja c osutatud erieesmärkidega;

- (c) teha teadusuuringuid jätkusuutlike tootmismeetodite vallas ja need meetodid välja arendada, sealhulgas kahjurikindlus, majanduslikku konkurentsivõimet edendavad ja turu arengut toetavad uuenduslikud tootmistavad ja tootmistehnikad; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, c ja i osutatud erieesmärkidega;
- (d) edendada, arendada välja ja rakendada keskkonnasäästlikke tootmismeetodeid, loomade heaolu standardeid, kahjurikindlust, keskkonnahoidlikke viljelustavasid. tootmistehnoloogiat ja tootmismeetodeid, keskkonnahoidlikku kõrvalsaaduste ja jäätmete kasutamist ja käitlemist, loodusvarade säästvat kasutamist, eelkõige vee, mulla ja muude loodusvarade kaitset; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides e ja f osutatud erieesmärkidega;
- (e) panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse, nagu on osutatud artikli 6 lõike 1 punktis d;
- (f) suurendada toodete kaubanduslikku väärtust, sealhulgas parandada tootekvaliteeti ja edendada selliseid tooteid, mis kuuluvad kaitstud päritolunimetuse, geograafilise tähise või riiklike kvaliteedikavade alla; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktis b osutatud erieesmärkidega;
- (g) korraldada ühe või mitme artikli 40 punktis f osutatud sektori toodete müügiedendust ja turustamist; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides b ja c osutatud erieesmärkidega;
- (h) vältida ja juhtida riske, et hoida ära ühe või mitme artikli 39 punktis f osutatud ühe või mitme sektori turukriise ja nendega toime tulla. kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud erieesmärkidega.

Artikkel 60 *Sekkumisliigid*

1. Artikli 59 punktides a–g osutatud eesmärkide saavutamiseks valib iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas ühe või mitu sekkumist järgmistest sekkumisliikidest:
 - (a) investeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse; teadusuuringuteks mõeldud ja eksperimentaaltoodang ning muud meetmed, sealhulgas tegevused, mille eesmärk on:
 - i) mullakaitse, sealhulgas muldade süsinikuhalduse suurendamine;
 - ii) veekasutuse ja -majanduse parandamine, sealhulgas vee säästmine ja drenaaž;
 - iii) ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju vältimine ning muutuvatele kliimatingimustele kohandatud puu- ja köögiviljasortide ning viljelustavade kasutamine;
 - iv) energia säästmine ja energiatõhususe suurendamine;
 - v) ökoloogiline pakendamine;
 - vi) loomatervis ja loomade heaolu;
 - vii) jäätmete tekitamise vähendamine ning kõrvalsaaduste ja jäätmete kasutamise ja käitlemise tõhustamine;
 - viii) kahjurikindluse suurendamine;
 - ix) pestitsiidide kasutamisega seotud riskide ja mõju vähendamine;

- xi) elurikkust soodustavate elupaikade loomine ja säilitamine;
 - (b) nõuandeteenused ja tehniline abi, eelkõige seoses kliimamuutustega kohanemisega ja nende mõju leevendamiseks;
 - (c) koolitus, sealhulgas kootsimine ja parimate tavade vahetamine;
 - (d) mahepõllumajanduslik tootmine;
 - (e) meetmed, mille eesmärk on suurendada ühe või mitme artikli 40 punktis f osutatud sektori toodete transpordi jätkusuutlikkust ja tõhusust ning toodete säilitamist;
 - (f) müügiedendus, teavitustegevus ja turustamine, sealhulgas meetmed ja tegevused, millega soovitakse eelkõige tõsta tarbijate teadlikkust liidu kvaliteedikavadest ja tervislike dieetide olulisusest ning turgude mitmekesistamine;
 - (g) liidu ja riiklike kvaliteedikavade rakendamine;
 - (h) jälgitavuse ja sertifitseerimissüsteemide rakendamine, eelkõige lõpptarbijale müüdavate toodete kvaliteedi järelevalve.
2. Artikli 59 punktis h osutatud eesmärgi saavutamiseks valib iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas ühe või mitu sekkumist järgmistest sekkumisliikidest:
- (a) ühisfondide loomine ning täitmine määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide poolt;
 - (b) investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse, muutes nii turuleviidavate tootekoguste juhtimise tõhusamaks;
 - (c) tootjaorganisatsioonide või nende liikmete toodetud toodete ühine ladustamine;
 - (d) viljapuude taasistutamine liikmesriigi pädeva asutuse juhiste kohaselt seal, kus see on vajalik pärast kohustuslikku väljajuurimist taimetervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel või kohanemiseks kliimamuutustega;
 - (e) turult kõrvaldamine tasuta jaotamiseks või muuks otstarbeks;
 - (f) saagi toorelt koristamine, mis seisneb teataval maa-alal valmimata turustuskõlbmatute selliste toodete täielikus koristamises, mis ei ole kahjustatud enne toorelt koristamist, ilmastikutingimustest tingitult, haiguse tõttu või muul põhjusel;
 - (g) saagi koristamata jätmine, mis seisneb käimasoleva tootmistsükli lõpetamises konkreetsel alal, kus toode on hästi arenenud, terve, veatu ja turustatava kvaliteediga, välja arvatud toodete hävinemine ilmastikutingimuste või haiguse tõttu;
 - (h) saagi- ja toodangukindlustus, mis aitab kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbade ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu ning millega on samal ajal tagatud, et toetusesaajad võtavad vajalikke riskiennetusmeetmeid.
3. Iga liikmesriik valib oma ÜPP strateegiakavasse sektorid, milles käesolevas artiklis kehtestatud sekkumisliike rakendada. Iga sektori puhul valivad nad ühe või mitu eesmärki artiklis 59 osutatud eesmärkide seast ja sekkumisliigid käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 esitatud sekkumisliikide seast. Iga sekkumisliigi puhul määravad

liikmesriigid kindlaks sekkumised. Liikmesriigid põhjendavad oma sektorite, eesmärkide, sekkumisliikide ja sekkumiste valikut.

Artikkel 61 *Rakenduskavad*

1. Igas asjaomases sektoris peab iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavaga ette nähtud eesmärgid ja sekkumisi rakendama määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja/või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade kaudu, kohaldades käesolevas artiklis sätestatud tingimusi.
2. Artikli 39 punktis f osutatud sektorite rakenduskavade kestus on vähemalt kolm aastat ja kõige enam seitse aastat.
3. Rakenduskavades tuleb kirjeldada sekkumisi, mis on valitud liikmesriigi ÜPP strateegiakavas loetletud sekkumiste hulgast.
4. Määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja/või tootjaorganisatsioonide liidud esitavad rakenduskavad liikmesriikidele heakskiitmiseks.
5. Rakenduskavasid võivad rakendada üksnes määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja/või tootjaorganisatsioonide liidud.
6. Tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavad ei hõlma samu sekkumisi kui liikmesorganisatsioonide rakenduskavad. Liikmesriigid käsitlevad tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavasid koos liikmesorganisatsioonide rakenduskavadega.

Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

- (a) tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade raames tehtavaid sekkumisi rahastatakse täielikult kõnealuse liidu liikmesorganisatsioonide osalustest ja et selline rahastamine tuleb kõnealuste liikmesorganisatsioonide rakendusfondidest;
 - (b) sekkumised ja neile vastav rahaline osalus on määratletud iga liikmesorganisatsiooni rakenduskavas ning
 - (c) rakenduskavasid ei rahastata kahest allikast.
7. Liikmesriigid tagavad, et artikli 59 punktis h osutatud eesmärkidega seotud sekkumised ei ületa tootjaorganisatsioonide ja/või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade kogukulu ühe kolmandiku võrra.

Artikkel 62 *Rakendusfondid*

1. Rakendusfondi võivad asutada artikli 39 punktis f osutatud tootjaorganisatsioonid ja/või tootjaorganisatsioonide liidud. Fondi rahastatakse:
 - (a) rahaliste osalustega:
 - i) tootjaorganisatsioonide liikmetelt ja/või tootjaorganisatsioonidelt endalt või
 - ii) tootjaorganisatsioonide liitudest kõnealuste liitude liikmete kaudu;

- (b) liidu rahalisest toetusest, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele või nende liitudele, kui kõnealused ühendused esitavad rakenduskava.
- 2. Rakendusfonde kasutatakse üksnes selliste rakenduskavade rahastamiseks, mille liikmesriigid on heaks kiitnud.

Artikkel 63

Liidu rahaline toetus

- 1. Liidu rahaline toetus on võrdne artikli 62 lõike 1 punktis a osutatud rahalise osaluse summaga, kuid mitte suurem kui 50 % tegelikest kuludest.
- 2. Liidu rahalise toetuse ülempiir on 5 % iga tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.

IV PEATÜKK

SEKKUMISLIIGID MAAELU ARENGUKS

1. JAGU

SEKKUMISLIIGID

Artikkel 64

Sekkumisliigid maaelu arenguks

Käesoleva peatüki alla kuuluvad järgmised sekkumisliigid:

- (a) keskkonna-, kliima- ja muud halduskohustused;
- (b) looduslikud ja muud pindalapõhised piirangud;
- (c) teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid;
- (d) investeeringud;
- (e) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine ja põllumajandusettevõtluse stardiabi;
- (f) riskijuhtimismeetmed;
- (g) koostöö;
- (h) teadmiste vahetamine ja teave.

Artikkel 65

Keskkonna-, kliima- ja muud halduskohustused

- 1. Liikmesriigid võivad anda toetust keskkonna-, kliima- ja muude halduskohustuste täitmiseks käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
- 2. Iga liikmesriik lisab põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustused oma ÜPP strateegiakavasse.
- 3. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid anda toetust kogu oma territooriumil kooskõlas oma riiklike, piirkondlike ja kohalike vajadustega.

4. Liikmesriigid eraldavad toetust põllumajandusettevõtjatele ja muudele toetusesaajatele, kes võtavad vabatahtlikult halduskohustusi artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamise huvides.
5. Käesoleva sekkumisliigi alusel toetavad liikmesriigid üksnes neid kohustusi, mis:
 - (a) on rangemad kui kohustuslike majandamisnõuete ning heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste standardid, mis on kehtestatud käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos;
 - (b) on rangemad kui väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise ning loomade heaolu miinimumnõuded ning muud siseriikliku ja liidu õigusega ette nähtud kohustuslikud nõuded;
 - (c) on rangemad kui põllumajandusmaa säilitamise tingimused vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a;
 - (d) erinevad toetuse eraldamisel võetud kohustustest lähtuvalt artiklist 28.
6. Liikmesriigid hüvitavad toetusesaajatele võetud kohustustega seonduvad kantud kulud ja saamata jäänud tulu. Vajaduse korral võivad nad katta ka tehingu maksumuse. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid anda toetust kindlamääralise toetusena või ühekordse maksena ühiku kohta. Toetust makstakse välja aastapõhiselt.
7. Liikmesriigid võivad edendada ja toetada ühiseid kavu ja tulemuspõhiseid toetuskavu, et julgustada põllumajandustootjaid tegema märkimisväärt pingutust, et parandada keskkonna kvaliteeti suuremas ulatuses ja mõõdetaval viisil.
8. Kohustused võetakse viieks ja seitsmeks aastaks. Kui aga on vaja saavutada või säilitada teatavat kavandatud keskkonnaval kasu, võivad liikmesriigid määrata oma ÜPP strateegiakavas teatavat liiki kohustuste jaoks pikema ajavahemiku, muu hulgas sel viisil, et pärast esialgse ajavahemiku lõppu nähakse ette kõnealuse ajavahemiku iga-aastane pikendamine. Erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ning uute kohustuste puhul, mis tulenevad esialgsel ajavahemikul kantud kohustusest, võivad liikmesriigid määrata oma ÜPP strateegiakavas lühema ajavahemiku.
9. Kui käesoleva sekkumisliigi alusel antakse toetust põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustustele, mille alusel hakatakse kasutama või säilitatakse määru (EÜ) nr 834/2007 määratletud mahepõllumajandusliku tootmise tavu ja meetodeid, ning metsa-, keskkonna- ja kliimateenused, kehtestavad liikmesriigid hektari kohta makstava toetuse.
10. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva sekkumisliigi alusel tööd tegevatel inimestel on juurdepääs vastava tegevuse rakendamiseks vajalikele teadmistele ja teabele.
11. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli alusel toimuv sekkumine on kooskõlas artikliga 28.

Artikkel 66

Looduslikud või muud pindalapõhised piirangud

1. Liikmesriigid võivad anda toetust looduslike või muude pindalapõhised piirangute puhul käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi täpsustab, et aidata kaasa artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamisele.

2. Kõnealust toetust antakse tegelikele põllumajandustootjatele määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 32 kohaselt kindlaks määratud alade eest.
3. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid anda üksnes sellist toetust, millega hüvitada toetusesaajatele täielikult või osaliselt asjaomasel alal looduslike või muude pindalapõhiste piirangutega seonduvad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulud.
4. Lõikes 3 osutatud täiendavad kulud ja saamata jäänud tulud arvutatakse seoses looduslike või muude alapõhiste piirangutega, võrdlusena võib tuua pindalad, mis ei ole looduslike ja muude alapõhiste piirangutega hõlmatud.
5. Toetust antakse aasta kohta pindala hektari eest.

Artikkel 67

Teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid

1. Liikmesriigid võivad anda toetust direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2009/147/EÜ või direktiivi 2000/60/EÜ rakendamisest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite puhul käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi täpsustab, et aidata kaasa artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamisele.
2. Kõnealuseid toetusi võib lõikes 1 osutatud ebasoodsate asjaoludega hõlmatud alade puhul anda põllumajandustootjatele, metsamaa valdajatele ning teistele maa haldajatele.
3. Ebasoodsate asjaoludega hõlmatud alade kindlaksmääramisel võivad liikmesriigid lisada sinna ka järgmised alad:
 - (a) direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ kohaselt määratud Natura 2000 põllumajandus- ja metsaalad;
 - (b) muud piiritletud looduskaitsealad, mille puhul põllumajandusele või metsadele kohaldatakse keskkonnapiiranguid seoses direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisega, tingimusel et kõnealused alad ei ületa iga ÜPP strateegiakava territoriaalse kohaldamisala kohta 5 % Natura 2000 territoriaalsesse kohaldamisalasse kuuluvatest aladest;
 - (c) põllumajandusalad, mis direktiivi 2000/60/EÜ kohaselt kuuluvad veemajanduskavade alla.
4. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid anda üksnes sellist toetust, millega hüvitada toetusesaajatele täielikult või osaliselt asjaomasel pindalal piirkondlike ebasoodsate teguritega seonduvad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulud.
5. Lõikes 4 osutatud täiendavad kulud ja saamata jäänud tulud arvutatakse:
 - (a) arvestades direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ piiranguid seoses ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad nõuetest, mis on rangemad kui heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste standardid, mis on kehtestatud käesoleva määruse käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos, ning seoses põllumajandusmaa säilitamise tingimustega vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a;
 - (b) arvestades direktiivi 2000/60/EÜ piiranguid seoses ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad nõuetest, mis on rangemad kui vastavad kohustuslikud

majandamisnõuded, välja arvatud III lisas kehtestatud SMR 2, ning heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste standardid, mis on kehtestatud käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos; ning kui põllumajandusmaa säilitamise tingimused vastavad käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a.

6. Toetust antakse aasta kohta pindala hektari eest.

Artikkel 68 *Investeeringud*

1. Liikmesriigid võivad anda investeeringutoetust käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse tehtavateks investeeringuteks, nii et see aitab kaasa artiklis 6 osutatud erieesmärkide saavutamisele. Metsandussektorile makstav toetus peab põhinema metsamajanduskaval või samaväärsel vahendil.
3. Liikmesriigid koostavad loetelu rahastamiskõlbmatutest investeeringutest ja kulukategooriatest ning see peab hõlmama vähemalt järgmist:
 - (a) põllumajandustoodete tootmise õiguste ostmine;
 - (b) toetusõiguste ostmine;
 - (c) maa ostmine, välja arvatud maa ostmine keskkonnakaitseks või maa ostmine noorte põllumajandustootjate poolt, kasutades selleks rahastamisvahendeid;
 - (d) loomade ning üheaastaste taimede ost ja nende istutamine muul eesmärgil kui loodusõnnetuse ja katastroofi tagajärjel kaotatud põllumajandusliku või metsamajandusliku potentsiaali taastamine;
 - (e) laenu intressimäär, välja arvatud toetused, mis on antud intressitoetusena või tagatistasu toetusena;
 - (f) investeeringud niisutuseks, mis ei ole vastavuses direktiivi 2000/60/EÜ artikli 4 lõike 1 kohase veekogude hea seisundi saavutamise, sealhulgas niisutuse laiendamine, nii et see mõjutab veekogusid, mille olukorda hinnatakse asjaomases veemajanduskavas madalamaks kui hea;
 - (g) investeeringud suurtesse taristutesse, mis ei kuulu kohalikesse arengustrateegiatesse;
 - (h) investeeringud metsastamisse, mis ei ole vastavuses kliima- ja keskkonnaeesmärkidega lähtuvalt säästva metsamajandamise põhimõtetest, mis on välja arendatud üleeuroopalistes metsastamise ja taasmetsastamise suunistes.

Esimese lõigu punkte a, b, d ja g ei kohaldata, kui toetust antakse rahastamisvahendi kaudu.

4. Liikmesriigid kehtestavad toetuse maksimummääraks 75 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Toetuse maksimummäär võib suurendada järgmiste investeeringute puhul:

- a) metsastamine ja mittetulusad investeeringud seoses keskkonna- ja kliimaalaste erieesmärkidega, mis on esitatud artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f;

- b) investeeringud maapiirkonna põhiteenustesse;
- c) investeeringud loodusõnnetuse ja katastroofi tagajärjel kaotatud põllumajandusliku või metsamajandusliku potentsiaali taastamisse ning vastavatesse ennetusmeetmetesse metsa- ja põllumajanduskeskkonnas.

Artikkel 69

Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine ja põllumajandusettevõtluse stardiabi

1. Liikmesriigid võivad anda toetust noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamiseks ja põllumajandusettevõtluse stardiabiks käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi täpsustab, et aidata kaasa artiklis 6 osutatud erieesmärkide saavutamisele.
2. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes selleks, et aidata kaasa järgmisele:
 - (a) selliste noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, kes vastavad artikli 4 lõike 1 punktis e esitatud määratlusele;
 - (b) põllumajandusettevõtluse stardiabi seoses põllumajanduse või metsamajanduse või põllumajandusliku majapidamise sissetuleku mitmekesistamisega;
 - (c) põllumajandusettevõtluse stardiabi sellisele mittepõllumajanduslikule tegevusele maapiirkondades, mis kuuluvad kohalike arengustrateegiate alla.
3. Liikmesriigid kehtestavad tingimused äriplaani esitamise ja sisu kohta.
4. Liikmesriigid annavad toetust kindlasummalise maksena. Toetus peab olema piiratud maksimaalselt 100 000 euro suuruse summaga ja seda võib kombineerida rahastamisvahenditega.

Artikkel 70

Riskijuhtimisvahendid

1. Liikmesriigid annavad toetust riskijuhtimisvahenditele käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.
2. Käesoleva sekkumisliigi alusel annavad liikmesriigid toetust selleks, et edendada riskijuhtimisvahendeid, mis aitavad tegelikel põllumajandustootjatel juhtida oma tootmist ja sissetulekuriske väljapoole nende kontrolli jäävat põllumajandustegevust, nii et see aitab kaasa artiklis 6 osutatud erieesmärkide saavutamisele.
3. Liikmesriigid võivad anda eelkõige järgmist toetust:
 - (a) rahaline osalus kindlustusskeemide maksetes;
 - (b) rahaline osalus ühisfondides, sealhulgas fondide moodustamise halduskuludes;
4. liikmesriigid kehtestavad järgmised rahastamiskõlblikkuse tingimused:
 - (a) rahastamiskõlblike kindlustusskeemide ja ühisfondide liigid ja rahastamise ulatus;
 - (b) metoodika, mille alusel arvutada kahjusid ja hüvitamise vajadust põhjustavaid tegureid,
 - (c) eeskirjad ühisfondide loomise ja haldamise kohta.

5. Liikmesriigid tagavad, et toetust antakse üksnes selleks, et katta vähemalt 20 % keskmisest aastatoodangust või põllumajandustootja sissetulekust eelneva kolmeaastase perioodi või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmise alusel, välja arvatud kõige kõrgem ja kõige madalam näitaja.
6. Liikmesriigid kehtestavad toetuse maksimummääraks 70 % rahastamiskõlblikest kuludest.
7. Liikmesriigid tagavad, et ülemäärane hüvitamine, mis võib tuleneda käesoleva artikli alusel toimuvate sekkumiste kombineerimisest muude avaliku või erasektori riskijuhtimise kavadega, on välistatud.

Artikkel 71

Koostöö

1. Liikmesriigid võivad anda toetust koostööle käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb, et valmistada ette ja rakendada Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projekte põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks, millele on osutatud artiklis 114, ning programmi „LEADER“, millele on määruse (EL) [CPR] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule, ning selleks, et edendada kvaliteedikavasid, tootjaorganisatsioone või tootjarühmi või muud liiki koostööd.
2. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes selleks, et ergutada koostöövorme, millesse on kaasatud vähemalt kaks üksust ning mis aitab saavutada artiklis 6 osutatud erieesmärke.
3. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid katta kõigi koostööaspektidega seotud kulud.
4. Liikmesriigid võivad anda toetust üldsummana, mis hõlmab koostöökulusid ning projektide ja elluviidud tegevuse kulusid, või nad võivad anda toetust üksnes koostöökuludele ja kasutada projekti rakendamise puhul muude sekkumisliikide, riiklike abi- või liidu toetusvahendite muid vahendeid.
5. Kui toetust makstakse üldsummana, tagavad liikmesriigid, et järgitakse liidu eeskirju ja nõudeid, milles käsitletakse muude sekkumisliikide all toimuvaid samalaadseid meetmeid. Käesolevat lõiget ei kohaldata programmile „LEADER“, millele on määruse (EL) [CPR] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule.
6. Käesoleva sekkumisliigi kaudu ei toeta liikmesriigid koostööd, mis hõlmab üksnes teadusasutusi.
7. Kui tegemist on koostööga põllumajandusettevõtte pärimise kontekstis võivad liikmesriigid anda toetust ainult pensioniikka jõudnud põllumajandustootjatele.
8. Liikmesriigid kehtestavad toetuse ülempiiriks maksimaalselt seitse aastat, välja arvatud kollektiivsed keskkonna ja kliimameetmed nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, et saavutada keskkonna- ja kliimalaseid erieesmärke, mis on esitatud artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f.

Artikkel 72

Teadmiste vahetamine ja teave

1. Liikmesriigid võivad anda toetust põllumajanduse, metsanduse ja maaelualase ettevõtluse alaste teadmiste vahetamiseks ja teabeks käesolevas artiklis esitatud

tingimustel ning nii, nagu iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas edaspidi ette näeb.

2. Käesoleva sekkumisliigi alusel võivad liikmesriigid katta mis tahes selliste asjakohaste meetmete kulusid, millega edendada innovatsiooni, juurdepääsu koolitusele ja nõustamisele ning teadmiste ja teabe vahetust ning levitamist, mis aitab saavutada artiklis 6 osutatud erieesmärke.
3. Liikmesriigid kehtestavad toetuse maksimummääraks 75 % rahastamiskõlblikest kuludest.
Erandina esimesest lõigust, juhul kui tegemist on põllumajandusettevõtte nõustamisteenuste alustamisega, võivad liikmesriigid anda toetust kindlaksmääratud summas kuni 200 000 eurot.
4. Erandina lõikest 3 võivad liikmesriigid kohaldada äärepoolseimates piirkondades ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kõrgemat määra või maksta suurema summa kui see, mis on kehtestatud kõnealuses lõikes, et saavutada artiklis 6 osutatud erieesmärke.
5. Kui toetust antakse põllumajandusettevõtte nõustamisteenuste alustamiseks, tagavad liikmesriigid, et toetus on ajaliselt piiratud.
6. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva sekkumisliigi alusel toetatavad sekkumised põhinevad ja on vastavuses kirjeldatud põllumajandusalaste teadmiste ja innovatsiooni süsteemis (AKIS) esitatud määratlustele, mis on esitatud ÜPP strateegiakavas kooskõlas artikli 102 punkti a alapunktiga i.

2. JAGU

MITME SEKKUMISLIIGI PUHUL KOHALDATAVAD ELEMENDID

Artikkel 73

Tegevuste valimine

1. ÜPP strateegiakava korraldusasutus või muu selleks määratud vahendusasutus määrab kindlaks valikukriteeriumid järgmiste sekkumisliikide puhul: investeringud, noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, põllumajandusettevõtlike stardiabi, koostöö, teadmiste vahetamine ja teave, pärast konsulteerimist artiklis 111 osutatud seirekomisjoniga. Valikukriteeriumidega tagatakse taotlejate võrdne kohtlemine, rahaliste vahendite tõhusam kasutamine ja toetuse suunamine vastavalt sekkumise eesmärgile.
Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada valikukriteeriumeid selliste investeringusekkumiste puhul, mis on selgelt suunatud keskkonnanäesmärkidele või mida rakendatakse koos ökosüsteemide taastamise tegevustega.
2. Korraldusasutuse vastutusalala on sätestatud lõikes 1 ja see ei piira kohalike tegevusrühmade ülesandeid, mis on sätestatud määruse (EL) [CPR] artiklis 27.
3. Lõiget 1 ei kohaldata, kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis.
4. Valikukriteeriumid ei tohi olla kindlaks määratud tegevuste puhul, mis on saanud programmi „Horisont 2020“ või „Euroopa horisont“ kvaliteedimärgise või on valitud välja programmi „Life+“ raames, tingimusel et sellised tegevused on ÜPP strateegiakavaga kooskõlas.

5. Tegevusi ei valita toetuse saamiseks välja, kui need on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud enne, kui taotlus ÜPP strateegiakava raames rahastuse saamiseks on korraldusasutusele esitatud, olenemata sellest, kas kõik seonduvad maksed on tehtud või mitte.

Artikkel 74

Rahastamisvahendeid käsitlevad üldeeskirjad

1. Kui käesoleva peatüki alla kuuluva sekkumisliigi aluse antakse toetust määruse (EL) [CPR] artikliga 52 kehtestatud rahastamisvahendite vormis, kohaldatakse mõisteid „rahastamisvahend“, „finantstoode“, „lõppsaaja“, „haldusfond“, „erifond“, „finantsvõimendus“, „kordaja suhe“, „halduskulud“ ja „haldustasud“, mis on määratletud määruse (EL) [CPR] artiklis 2, ja kõnealuse määruse V jaotise II peatüki 2. jao sätteid.

Lisaks nendele kohaldatakse lõigete 2–5 sätteid.

2. Kui käesoleva peatüki alla kuuluva sekkumisliigi aluse antakse toetust määruse (EL) [CPR] artikliga 52 kehtestatud rahastamisvahendite vormis, peavad liikmesriigid järgima nõudeid, mis on esitatud järgmistes lõigetes.
3. Kooskõlas määruse (EL) [CPR] artikli 52 lõikega 2 ja erandina käesoleva määruse artikli 62 lõikest 2 võib käibekapital tegevusest eraldi või selle osana olla rahastamiskõlblik kulu.

Tegevusteks, mis kuuluvad ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse, võib käibekapital olla rahastamiskõlblik kulu, mille brutotoetusekvivalent on kuni 200 000 eurot mis tahes kolme majandusaasta vältel, ilma et see piiraks mis tahes toetusmäärasid, mis on sätestatud käesolevas määruses.

4. Kui tegevus saab kombineeritud toetust rahastamisvahendite ja toetuste vormis, kohaldatakse kombineeritud toetusele kohaldatava toetuse maksimummäära, tingimusel et liikmesriigi poolt deklareeritud tegevus ja kombineeritud rahastamiskõlblik kulu ei ületa 100 % tegevuse rahastamiskõlblikest kuludest.
5. Rahastamisvahendi rahastamiskõlblik kulu on rahastamisvahendile rahastamiskõlblikkusperioodi jooksul tasutud ÜPP strateegiakava kogusumma või tagatiste puhul tagatislepingute kohaselt eraldatud summa, kui kõnealune summa vastab järgmisele:

- (a) laenude, omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringute puhul maksed lõppsaajatele;
- (b) tagatislepingute kohaselt eraldatud veel välja maksmata või juba välja makstud vahendid, mis on ette nähtud tagatiste võimalikuks realiseerimiseks kahjude eest ning mille arvutamisel on lähtutud kordaja suhtest, mis hõlmab mitut summat välja antud uute laenude eest või lõppsaajasse tehtud omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringute eest;
- (c) maksed lõppsaajatele või nende kasuks, kui rahastamisvahendid on kombineeritud liidu muu rahalise toetusega sama rahastamisvahendi tegevusse kooskõlas määruse (EL) [CPR] artikli 52 lõikega 5;
- (d) rahastamisvahendit rakendavate asutuste haldustasude maksed ja halduskulude tagasimaksed.

Käesoleva lõike punkti b puhul peab kordaja suhe olema kindlaks määratud riskide mõistliku eelhindamise tulemusena ja kokku lepitud asjaomases rahastamislepingus. Kordaja suhte võib läbi vaadata, kui see on põhjendatud turutingimustes vahepeal toimunud muutustega. Sellisel läbivaatamisel ei ole tagasiulatuvat mõju.

Käesoleva lõike punkti d kohaldamisel, peavad haldustasud põhinema toimunud tegevusel. Kui asutused, kes rakendavad kooskõlas määruse (EL) [CPR] artikli 53 lõikega 3 haldusfondi ja/või erifonde, on välja valitud otselepingu sõlmimise teel, kohaldatakse kõnealustele asutustele makstavate halduskulude ja -tasude puhul, mida saab deklareerida rahastamiskõlblike kuludena, piirmäära suurusega kuni 5 % ÜPP strateegiakava kogusummast, mis on lõppsaajatele välja makstud laenude, omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringutena või tagatislepingute kohaselt eraldatud.

Kõnealust piirmäära ei kohaldata juhul, kui rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimine toimub võistupakkumise teel kooskõlas kohaldatava õigusega, ning võistupakkumise raames kehtestatakse vajadus halduskulude ja -tasude kõrgema taseme järele.

Kui korraldustasud või osa neist nõutakse sisse lõppsaajatelt, ei deklareerita neid rahastamiskõlblike kuludena.

Artikkel 75

EAFRD toetuste kasutamine, mis on eraldatud InvestEU kaudu või sellega kombineerituna

1. Kõikõlas määruse (EL) [CPR] artikliga 10 ja käesolevas artiklis sätestatud nõuetega võib liikmesriik määrata oma ÜPP strateegiakavas kindlaks InvestEU vahendusel eraldatava summa. InvestEU vahendusel edastatav summa ei tohi ületada 5 % EAFRD kogueraldisest, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. ÜPP strateegiakava sisaldab põhjendust InvestEU eelarveliste tagatiste kasutamise kohta.

Lisaks esimeses lõigus osutatud eraldistele võib liikmesriik eraldada osa tehnilisest abist, nagu on sätestatud artiklis 112, ja mis tuleb panustada InvestEUsse asjakohaseks InvestEU toetuseks nende tegevuste eest, millele on osutatud rahalist toetust käsitlevas lepingus, millele on osutatud [InvestEU määruse] artiklis [9].

2. ÜPP strateegiakava muutmise taotluse puhul, millele on osutatud artiklis 107, võib määrata kindlaks üksnes tulevaste aastate vahendid.

2026. ja 2027. aasta vahendeid ei kasutata eraldisteks lõike 1 alusel.

3. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud summat kasutatakse liikmesriigi osa alla kuuluva ELi tagatise osa rahastamiseks.
4. Kui 31. detsembriks 2021 ei ole sõlmitud rahalist toetust käsitlevat lepingut, millele on osutatud [InvestEU määruse] artiklis [9], esitab liikmesriik lõikega 1 ette nähtud summa puhul taotluse muuta oma ÜPP strateegiakava kooskõlas artikliga 107, et kõnealust summat kasutada.

Rahalist toetust käsitlev leping, mis käsitleb ÜPP strateegiakava muutmise taotlusega eraldatud summat, millele on osutatud lõikes 1, sõlmitakse üheaegselt ÜPP strateegiakava muutmise otsuse vastuvõtmisega.

5. Kui [InvestEU määruse] artikli [9] kohast tagatislepingut lepingut ei sõlmita [9] kuu jooksul pärast rahalist toetust käsitleva lepingu heakskiitmist, paigutatakse rahastamise eesmärgil ühisesse eraldisfondi kantud asjaomased summad ÜPP

strateegiakavasse ümber ja liikmesriik esitab ÜPP strateegiakava vastava muutmise taotluse.

6. Kui [InvestEU määruse] artikli [9] kohast tagatislepingut ei rakendata täielikult [nelja] aasta jooksul pärast tagatislepingu allkirjastamist, võib liikmesriik taotleda nende summade, mis on tagatislepingust tulenevalt kulukohustusega seotud, kuid millega ei ole kaetud tagatise aluseks olevaid laene või muid riski kandvaid vahendeid, menetlemist vastavalt lõikele 5.
7. InvestEU-le eraldatud ja eelarveliste tagatistena välja antud summadest tulenevad või nendega seotud vahendid tehakse liikmesriigile kättesaadavaks ja neid kasutatakse tagastatavas vormis toetusena kooskõlas ÜPP strateegiakavaga.

Artikkel 76

Toetusmaksete piisavad ja õiged arvutused

Kui toetust antakse täiendavate kulude ja saamata jäänud tulude alusel kooskõlas artiklitega 65, 66 ja 67, tagavad liikmesriigid, et asjakohased arvutused on nõuetekohased ja õiged ning nende aluseks on aus, õiglane ja kontrollitav arvutusmeetod. Selleks teeb ÜPP strateegiakava rakendamise eest vastutavatest ametiasutustest oma ülesannete täitmisel sõltumatu ning vajalike eksperditeadmistega asutus arvutused või kinnitab, et arvutused on piisavad ja õiged.

Artikkel 77

Lihtsustatud kuluvõimalused

1. Ilma et see piiraks artiklite 65, 66, 67 ja 69 kohaldamist, võib käesoleva peatüki raames anda toetust järgmistes vormides:
 - (a) toetusesaaja poolt tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine;
 - (b) ühikuhinnad;
 - (c) kindlasummalised maksed;
 - (d) kindlamääralised maksed.
2. Lõike 1 punktides b, c ja d osutatud vormis antavate toetuste summad määratakse kindlaks ühel alljärgnevatest viisidest:
 - (a) ausa, õiglase ja kontrollitava arvutusmeetodiga, mis põhineb:
 - i) statistilistel andmetel, muul objektiivsel teabel või eksperdi hinnangul või
 - ii) toetusesaaja varasemat tegevust käsitlevatel kontrollitud andmetel või
 - iii) toetusesaajate tavapäraste kuluarvestustavade rakendamisel;
 - (b) eelarveprojektiga;
 - (c) kooskõlas rakenduseeskirjadega vastavate ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja kindlate määrade kohta, mida kohaldatakse liidu poliitikas sarnast tüüpi tegevuste suhtes;
 - (d) kooskõlas rakenduseeskirjadega vastavate ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja kindlate määrade kohta, mida kohaldatakse sama tüüpi tegevustega seotud toetuseskeemide suhtes, mida rahastavad täielikult liikmesriigid.

Artikkel 78

Delegeeritud volitused täiendavateks nõudmisteks maaelu valdkonnas rakendatavates sekkumisliikides

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses täiendavate nõuetega lisaks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele, mis hõlmavad tingimusi, mille alusel saada maaelu arengu toetust järgmistes sekkumisliikides:

- (a) halduskohustused, millele on osutatud artiklis 65;
- (b) investeeringud, millele on osutatud artiklis 68;
- (c) koostöö, millele on osutatud artiklis 71.

IV JAOTIS FINANTSSÄTTED

Artikkel 79

EAGFist ja EAFRDst rahastatavad kulud

1. EAGFist rahastatakse sekkumisliike, mis on seotud:
 - (a) otsetoetustega, mis on sätestatud artiklis 14;
 - (b) sektoripõhiste investeeringutega, mis on sätestatud III jaotise III peatükis.
2. EAFRDst rahastatakse sekkumisliike, millele on osutatud III jaotise IV peatükis.

Artikkel 80

Kulude rahastamiskõlblikkus

1. Kulud on EAGFi ja EAFRD osaluste jaoks rahastamiskõlblikud alates selle aasta 1. jaanuarist, mis järgneb aastale, millal komisjon ÜPP strateegiakava heaks kiidab.
2. Kulud, mis muutuvad rahastamiskõlblikuks ÜPP strateegiakava muudatuse tõttu, on EAFRD osaluse saamiseks rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, millal muutmistaotlus komisjonile esitatakse.

Erandina artikli 73 lõikest 5 ja esimesest lõigust võib selliste erakorraliste meetmete puhul, mis on tingitud loodusõnnetustest, katastroofidest või ebasoodsatest ilmastikutingimustest või liikmesriigi või piirkonna sotsiaalmajanduslike tingimuste olulisest ja järsust muutumisest, näha ÜPP strateegiakavaga ette, et EAFRDst rahastatavate, strateegiakava muutmise seotud kulude rahastamiskõlblikkus võib alata alates kuupäevast, mil sündmus toimus.

3. Kulud on EAFRD toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud, kui need on kandnud toetusesaaja ja need on makstud 31. detsembriks [2029]. Lisaks on kulud EAFRD toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud ainult juhul, kui makseasutus maksab asjaomase toetuse tegelikult 31. detsembriks [2029].

Artikkel 81

Rahaeraldised otsetoetustena makstavate sekkumiste liikide puhul

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) [HzR] artikli 15 kohaldamist, ei tohi selliste otsetoetustena makstavate otsetoetuste liikide, mida võib liikmesriigis käesoleva määruse III jaotise II peatüki kohaselt anda ühe kalendriaasta kohta, ületada kõnealuse liikmesriigi rahaeraldist, mis on kehtestatud IV lisas.

Ilma et see piiraks määruse (EL) [HzR] artikli 15 kohaldamist, ei tohi maksimumsumma, mida liikmesriigis kalendriaasta jooksul käesoleva määruse III jaotise II peatüki 2. jao 2. alajao kohaselt ja enne käesoleva määruse artikli 15 kohaldamist toetusena maksta võib ületada kõnealuse liikmesriigi rahaeraldist, mis on kehtestatud VI lisas.

Artikli 86 lõike 5 kohaldamisel on liikmesriigi rahaeraldis, millele on osutatud esimeses lõigus, esitatud VII lisas pärast VI lisas kehtestatud summade mahaarvamist ja enne artikli 15 kohaseid mis tahes ümberpaigutamisi.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse liikmesriikide eraldisi, mis on kehtestatud IV ja VII lisas, et võtta arvesse arenguid seoses antavate otsetoetuste maksimaalse kogusummaga, sealhulgas artiklites 15 ja 90 osutatud ümberpaigutamised, rahaeraldiste ümberpaigutamised, millele on osutatud artikli 82 lõikes 5 ja mis tahes vähendamised, mis on vajalikud artikli 82 lõikes 6 osutatud muude sektorite sekkumisliikide rahastamiseks.

Erandina esimesest lõigust ei võeta VII lisa kohandamisel arvesse artikli 15 kohaseid mis tahes ümberpaigutamisi.

3. Liikmesriigis kalendriaasta kohta eraldatav selliste soovituslike rahaeraldiste summa, millele on osutatud artiklis 88 ja mida makstakse sekkumise kohta otsetoetuste vormis antavate sekkumisliikide puhul, millele on osutatud artiklis 14, võib ületada IV lisas kehtestatud asjaomase liikmesriigi eraldist ÜPP strateegiakavas esitatud sellise maksete hinnangulise vähenemise summa ulatuses, millele on osutatud artikli 100 lõike 2 punkti d teises lõigus.

Artikkel 82

Rahaeraldised teatavate sektoripõhiste sekkumisliikide puhul

1. Liidu rahaline toetus sekkumisliikidele veinisektoris määratakse liikmesriikidele vastavalt V lisale.
2. Liidu rahaline toetus sekkumisliikidele mesindussektoris määratakse liikmesriikidele vastavalt VIII lisale.
3. Saksamaale eraldatav liidu rahaline toetus sekkumisliikidele humalasektoris on 2 188 000 eurot aastas.
4. Liidu rahaline toetus sekkumisliikidele oliiviõli ja lauaoliivide sektoris eraldatakse järgmiselt:
 - (a) Kreekale 10 666 000 eurot aastas;
 - (b) Prantsusmaale 554 000 eurot aastas ning
 - (c) Itaaliale 34 590 000 eurot aastas.
5. Asjaomased liikmesriigid võivad otsustada oma ÜPP strateegiakavas paigutada kõik lõigetes 3 ja 4 osutatud rahaeraldised ümber oma otsetoetuste eraldisteks. Seda otsust ei saa läbi vaadata.

Liikmesriikide rahaeraldised, mis on ümber paigutatud otsetoetuste eraldisteks, ei ole lõigetes 3 ja 4 osutatud sekkumisliikide jaoks enam kättesaadavad.
6. Kui on tegemist sekkumisliikidega muudes sektorites, millele on osutatud III jaotise III peatüki 7. jaos, võib iga liikmesriik otsustada oma ÜPP strateegiakavas kasutada kuni 3 % ulatuses liikmesriikide eraldisi, mis on ette nähtud otsetoetusteks ja esitatud IV lisas, olles arvanud sellest maha lisas VI esitatud puuvilla jaoks ette nähtud summad.
7. Liikmesriigid võivad vaadata lõikes 6 nimetatud otsused 2023. aastal läbi osana oma ÜPP strateegiakava muutmise taotlusest, millele on osutatud artiklis 107.
8. Heakskiidetud ÜPP strateegiakavas sätestatud summad, mis tulenevad lõigete 6 ja 7 kohaldamisest, on asjaomases liikmesriigis siduvad.

Artikkel 83

Rahaeraldised maaelu arengu sekkumisliikide jaoks

1. Käesoleva määruse alusel antava liidu toetuse kogusumma maaelu arengu sekkumisliikide jaoks ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on jooksevhindades 78 811 miljonit eurot kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027³⁸.
2. 0,25 % lõikega 1 ette nähtud vahenditest kasutatakse selleks, et rahastada komisjoni algatusel toimuvat tehnilise abi andmist, millele on osutatud määruse (EL) nr [HzR] artiklis 7, sealhulgas Euroopa ühise põllumajanduspoliitika võrgustikku, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 113 lõikes 2, ning Euroopa innovatsioonipartnerlust põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks, millele on osutatud käesoleva määruse artiklis 114. Kõnealused tegevused võivad hõlmata eelnevaid ja järgnevaid ÜPP strateegiakava perioode.
3. Lõikega 1 ette nähtud summade iga-aastane jaotus liikmesriikide kaupa pärast lõikes 2 osutatud summa mahaarvamist on esitatud IX lisa.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse IX lisa, et vaadata uuesti läbi summade iga-aastane jaotus liikmesriikide kaupa, et võtta arvesse asjaomaseid suundumusi, sealhulgas artiklites 15 ja 90 osutatud ümberpaigutamised, teha tehnilisi kohandusi ilma kogueraldisi muutmata või võtta arvesse mis tahes muid muudatusi, mis on sätestatud õigusaktis pärast käesoleva määruse vastuvõtmist.

Artikkel 84

EAFRD osalus

Komisjoni rakendusaktis, millega kiidetakse artikli 106 lõike 6 kohaselt heaks ÜPP strateegiakava, määratakse kindlaks EAFRD maksimaalne osalus kavas. EAFRD osalus arvutatakse rahastamiskõlblike avaliku sektori kulude summa alusel.

Artikkel 85

EAFRD osaluse määrad

1. ÜPP strateegiakavadega kehtestatakse kõikidele sekkumistele kohaldatav ühtne EAFRD osaluse määr.
2. EAFRD osaluse maksimummäär on:
 - (a) 70 % rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel (määruse (EL) nr 229/2013 tähenduses);
 - (b) 70 % rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest vähem arenenud piirkondades;
 - (c) 65 % rahastamiskõlblikest kuludest artikli 66 kohaste maksete puhul;

³⁸ Ettepanek: Nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027: komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, COM (2018)322 final.

(d) 43 % rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest muudes piirkondades.

EAFRD osaluse miinimummäär on 20 %.

3. Erandina lõikest 2 on EAFRD osaluse maksimummäär järgmine:

- (a) 80 % käesoleva määruse artiklis 65 osutatud halduskohustuste, käesoleva määruse artiklis 67 osutatud toetusmaksete, käesoleva määruse artiklis 68 osutatud mittetulusate investeringute, käesoleva määruse artikli 71 kohaste Euroopa innovatsioonipartnerluse toetamise ning programmi „LEADER“ puhul, millele on määruse (EL) [CPR] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule;
- (b) 100 % selliste tegevuste puhul, mida rahastatakse vahenditest, mis paigutatakse ümber EAFRDsse kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 15 ja 90.

Artikkel 86

Miinimum- ja maksimumrahaeraldised

- 1. Vähemalt 5 % EAFRD koguosalusest ÜPP strateegiakavas, nagu on esitatud IX lisas, nähakse ette programmile „LEADER“, millele on määruse (EL) [CPR] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule.
- 2. Vähemalt 30 % EAFRD koguosalusest ÜPP strateegiakavas nähakse ette sekkumisteks, millega saavutada keskkonna- ja kliimaalaseid erieesmärgi, mis on esitatud käesoleva määruse artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f, välja arvatud artikli 66 kohased sekkumised.

Esimest lõiku ei kohaldata äärepoolseimate piirkondade suhtes.

- 3. Kuni 4 % EAFRD koguosalusest ÜPP strateegiakavas, nagu on esitatud IX lisas, võib kasutada liikmesriikide algatusel võetud tehnilise abi meetmete rahastamiseks, millele on osutatud artiklis 112.

EAFRD osalust võib suurendada 6 -ni selliste ÜPP strateegiakavade puhul, kus maaelu arenguks antava liidu toetuse kogusumma on kuni 90 miljonit.

Tehniline abi hüvitatakse määruse (EL, Euratom.../... [uus finantsmäärus] artikli 125 lõike 1 punkti e kohase kindlamääralise maksena määruse (EL) nr [HZR] artikli 30 kohaste vahemaksete raames. Kõnealune kindlamääraline makse kujutab endast protsenti ÜPP strateegiakavas tehnilise abi jaoks ette nähtud deklareeritud kogukulust.

- 4. Iga liikmesriigi puhul peab X lisas kehtestatud miinimumsumma olema ette nähtud selleks, et aidata kaasa erieesmärgile „olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks ja soodustada ettevõtluse arendamist“, mis on sätestatud artikli 6 lõike 1 punktis g. Lähtudes olukorra tugevate ja nõrkade külgede, võimaluste ja ohtude analüüsist (edaspidi „SWOT-analüüs“) ning käsitlemist vajavate vajaduste kindlakstegemisest kasutatakse summat järgmisteks sekkumisliikideks:
 - (a) noorte põllumajandustootjate täiendav sissetulekutoetus, mis on kehtestatud artiklis 27;
 - (b) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, millele on osutatud artiklis 69.

5. Tootmiskohustusega seotud toetuste puhul, millele on osutatud III jaotise II peatüki 2. jao 1. alajaos, peab soovitusliku rahaeraldise ülemmäär olema 10 % VII lisaga ette nähtud summadest.

Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid, kes vastavalt määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 53 lõikele 4 kasutasid vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuseks rohkem kui 13 % oma iga-aastasest riiklikust ülemmäärast, mis on sätestatud kõnealuse määruse II lisas, otsustada kasutada tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust rohkem kui 10 % ulatuses VII lisaga ette nähtud summast. Saadav protsendimäär ei tohi ületada protsendimäära, mille komisjon on heaks kiitnud vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuse puhul 2018. taotlusaasta kohta.

Esimeses lõigus osutatud protsendimäära võib suurendada kuni 2 % võrra, tingimusel et summa, mis vastab 10 % ületavale protsendimäärale, eraldatakse III jaotise II peatüki 2. jao 1. alajao kohaselt valgurikaste taimede toetusele.

Heakskiidetud ÜPP strateegiakavasse lisatud summa, mis tuleneb esimese ja teise lõigu kohaldamisest, on siduv.

6. Ilma et see piiraks määruse (EL) [HzR] artikli 15 kohaldamist, ei tohi maksimumsumma, mida võib liikmesriigis enne käesoleva määruse artikli 15 kohaldamist käesoleva määruse III jaotise II peatüki 2. jao 1. alajao kohaselt kalendriaastal anda, ületada summasid, mis on määratud kindlaks ÜPP strateegiakavas kooskõlas lõikega 6.
7. Liikmesriigid võivad otsustada oma ÜPP strateegiakavas kasutada teatavat osa EAFRD eraldisest, et toetada ja ajakohastada [LIFE määruse] raames kindlaks määratud strateegilisi loodusprojekte ning rahastada põllumajandus- ja maaeluvaldkonna inimeste õppimisega seotud riikidevahelist liikuvust kooskõlas [Erasmuse määrusega].

Artikkel 87

Kliimameetmetega seotud kulude kontrollimine

1. Liikmesriikide esitatud teabe põhjal hindab komisjon poliitika panust kliimamuutuste eesmärkide saavutamisse, kasutades lihtsat ja ühtset metoodikat.
2. Panust kulude kontrollimise sihtväärtuse saavutamisel hinnatakse konkreetse panuse kaalu kindlaksmääramise abil, jaotades panused lähtuvalt sellest, kas toetus annab kliimamuutustega seotud eesmärkide saavutamisele märkimisväärse või mõõduka panuse. Kaal määratakse kindlaks järgmiselt:
- (a) 40 % kuludest jätkusuutlikkuseks antava põhilise sissetulekutoetuse ja täiendava sissetulekutoetuse puhul, millele on osutatud III jaotise II peatüki II jao 2. ja 3. alajaos;
 - (b) 100 % kuludest kliima- ja keskkonnakavade puhul, millele on osutatud III jaotise II peatüki II jao 4. alajaos;
 - (c) 100 % kuludest sekkumistele, millele on osutatud artikli 86 lõike 2 esimeses lõigus;
 - (d) 40 % kuludest looduslike või muude pindalapõhiste piirangute puhul, millele on osutatud artiklis 66.

Artikkel 88
Soovituslikud rahaeraldised

1. Iga liikmesriigid näeb oma ÜPP strateegiakavas ette soovitusliku rahaeraldise iga sekkumise jaoks. Iga sekkumise puhul peab kavandatud ühiksumma mitmekordistamine ilma artiklis 89 osutatud varieeruvusprotsendi kohaldamata ja kavandatud väljundid olema käesoleva soovitusliku rahaeraldisega võrdsed.
2. Kui ühe sekkumise raames kavandatakse eri ühiksummasid, peab kavandatud ühiksumma mitmekordistamine ilma artiklis 89 osutatud varieeruvusprotsendi kohaldamata ja vastavad väljundid olema lõikega 1 ette nähtud soovitusliku rahaeraldisega võrdsed.

Artikkel 89
Ühiku summa varieeruvus

1. Ilma et see piiraks artikli 15 kohaldamist, kehtestavad liikmesriigid ühiku kohta antava toetuse maksimumsumma või varieeruvusprotsendi iga sekkumise puhul, mis kuulub järgmiste sekkumisliikide alla:
 - (a) tootmiskohustusega sidumata otsetoetused ja tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus, millele on osutatud III jaotise II peatükis;
 - (b) toetus halduskohustuste korral, millele on osutatud artiklis 65;
 - (c) toetus looduslike piirangute või muude piirkondlike ebasoodsate tegurite korral, millele on osutatud artiklites 66 ja 67.

Varieeruvusprotsent on protsent, mille ulatuses võib tegeliku keskmise või ühtse ühikuväärtuse summa ületada kavandatud keskmist või ühesugust ühikuväärtust, millele on osutatud ÜPP strateegiakavas.

Mitte ühegi otsetoetuste vormis sekkumise puhul ei tohi tegeliku keskmise või ühtse ühikuväärtuse summa olla kunagi väiksem kui kavandatud ühiksumma, välja arvatud juhul, kui realiseeritud väljund ületab ÜPP strateegiakavas kindlaks määratud kavandatud väljundit.

Kui sekkumise raames on kindlaks määratud erinevad summad ühiku kohta, kohaldatakse käesolevat lõiku vastava sekkumise iga ühtse või keskmise ühiksumma suhtes.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel arvutatakse tegelik keskmine või ühtne ühikuväärtus, jagades iga sekkumise puhul iga-aastased kantud kulud tegeliku väljundiga.

Artikkel 90
Otsetoetuste eraldiste ja EAFRD eraldiste vaheline paindlikkus

1. Artikli 106 lõikega 1 ette nähtud ÜPP strateegiakava ettepanekus võivad liikmesriigid otsustada ümber paigutada:
 - (a) kuni 15 % liikmesriigi otsetoetuste eraldisi, mis on ette nähtud IV lisas ja millest on maha arvatud VI lisaga ette nähtud puuvillatoetuse eraldised, kalendriaastateks 2021–2026 liikmesriigi EAFRD eraldistesse aastateks 2022–2027 või

- (b) kuni 15 % eelarveaastateks 2022–2027 liikmesriigile ette nähtud EAFRD eraldisi liikmesriigile IV lisas kindlaks määratud otsetoetustesse kalendriaastateks 2021–2026.

Liikmesriigi otsetoetusteeraldiste EAFRD eraldistesse ümberpaigutamise protsenti, millele on osutatud esimeses lõigus, võib suurendada:

- (a) kuni 15 protsendipunkti võrra, kui liikmesriigid kasutavad vastavat suurenemist EAFRD rahastatud sekkumistes, et täita artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f osutatud keskkonna- ja kliimaalaseid erieesmärke;
 - (b) kuni 2 protsendipunkti võrra, kui liikmesriigid kasutavad vastavat suurendamist vastavalt artikli 86 lõike 4 punktile b.
2. Lõikes 1 osutatud otsustes esitatav lõikega 1 ette nähtud protsendimäär võib kalendriaastate lõikes erineda.
 3. Liikmesriigid võivad vaadata lõikes 1 nimetatud otsused 2023. aastal läbi osana oma ÜPP strateegiakava muutmise taotlusest, millele on osutatud artiklis 107.

V JAOTIS

ÜPP STRATEEGIAKAVA

I PEATÜKK

ÜLDNÕUDED

Artikkel 91

ÜPP strateegiakava

Iga liikmesriik koostab oma ÜPP strateegiakava kooskõlas käesoleva määrusega, et rakendada EAGFi ja EAFRD poolt rahastatavat liidu toetust artiklis 6 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

Artikli 103 lõikes 2 osutatud SWOT-analüüsi ja artiklis 96 osutatud vajaduste hindamise põhjal määrab iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas artiklis 97 osutatud sekkumisstrateegia, milles määratakse kindlaks mõõdetavad sihtväärtused ja vahe-eesmärgid artiklis 6 sätestatud eesmärkide saavutamiseks. Sihtväärtused määratakse kindlaks I lisas osutatud tulemusnäitajate ühise kogumi alusel.

Kõnealuste sihtväärtuste saavutamiseks kehtestavad liikmesriigid III jaotises sätestatud sekkumisliikide alusel oma sekkumised.

Iga ÜPP strateegiakava hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Artikkel 92

Suuremad ambitsioonid keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide puhul

1. Iga liikmesriik seab eesmärgiks anda oma ÜPP strateegiakava ja eelkõige sekkumisstrateegia elementide abil, millele on osutatud artikli 97 lõike 2 punktis a, suurem üldine panus konkreetsete keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide, mis on sätestatud artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f, saavutamisse võrrelduna üldise panusega, mida andis määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 110 lõike 2 esimese lõigu punktis b sätestatud eesmärgi saavutamine EAGFi ja EAFRD toetuste abil ajavahemikul 2014–2020.
2. Iga liikmesriik selgitab olemasoleva teabe põhjal oma ÜPP strateegiakavas, kuidas ta suurema üldise panuse abil lõikes 1 sätestatud eesmärgi saavutada kavatseb. Kõnealune selgitus peab põhineb sellistel asjakohastel elementidel, mis on osutatud artikli 95 lõike 1 punktides a–f ja artikli 95 lõike 2 punktis b.

Artikkel 93

ÜPP strateegiakava ülesehitus

Iga liikmesriik koostab kogu oma territooriumi kohta eraldiseisva ÜPP strateegiakava.

Kui ÜPP strateegiakava elemendid hõlmavad piirkondlikku tasandit, peavad liikmesriigid tagama nende sidususe ja kooskõla riiklikul tasandil kehtestatud ÜPP strateegiakavaga.

Artikkel 94
Menetlusnõuded

1. Iga liikmesriik koostab oma ÜPP strateegiakava kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga ja kava põhineb läbipaistvatel menetlustel.
 2. Liikmesriigi asutus, kes vastutab ÜPP strateegiakava koostamise eest, tagab, et keskkonna- ja kliimavaldkonna pädev asutus on tõhusalt kaasatud kava keskkonna- ja kliimaaspektide ettevalmistamisse.
 3. Iga liikmesriik seab sisse partnerlussuhte pädevate piirkondlike ja kohalike asutustega. Partnerlus hõlmab vähemalt järgmisi partnereid:
 - (a) asjaomased avalik-õiguslikud asutused;
 - (b) majandus- ja sotsiaalpartnerid;
 - (c) asjaomased kodanikuühiskonda esindavad organid ning vajaduse korral sotsiaalse kaasatuse, põhiõiguste, soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise edendamise eest vastutavad organid.
- Liikmesriigid kaasavad kõnealused partnerid ÜPP strateegiakava ettevalmistamisse.
4. Liikmesriigid ja komisjon teevad koostööd, et tagada tulemuslik koordineerimine ÜPP strateegiakavade rakendamisel, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet ja koostööd liikmesriikidega.

II PEATÜKK

ÜPP STRATEEGIAKAVA SISU

Artikkel 95
ÜPP strateegiakavade sisu

1. Iga ÜPP strateegiakava sisaldab järgmisi jagusid:
 - (a) vajaduste hindamine;
 - (b) sekkumisstrateegia;
 - (c) mitme sekkumise puhul ühiste elementide kirjeldus;
 - (d) strateegias sätestatud otsetoetuste, sektoripõhiste ja maaelu arengu sekkumiste kirjeldus;
 - (e) sihtväärtus ja rahastamiskavad;
 - (f) juhtimis- ja koordineerimissüsteemi kirjeldus;
 - (g) ÜPP ajakohastamist tagavate elementide kirjeldus;
 - (h) lõppsaaajate huvides toimuva lihtsustamise ja halduskoormuse vähendamisega seotud elementide kirjeldus.
2. Iga ÜPP strateegiakava sisaldab järgmisi lisasid:
 - (a) I lisa eelhindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) kohta;
 - (b) II lisa SWOT-analüüsi kohta;
 - (c) III lisa partneritega konsulteerimise kohta;
 - (d) IV lisa puuvilla eritoetuse kohta;

- (e) V lisa ÜPP strateegiakava kohaldamisala raames ette nähtud täiendava riikliku rahastamise kohta.
3. Üksikasjalikud eeskirjad jagude sisu kohta ja ÜPP strateegiakava lisad, millele on osutatud lõigetes 1 ja 2, on sätestatud artiklites 96–103.

Artikkel 96 *Vajaduste hindamine*

Artikli 95 lõike 1 punktis a osutatud vajaduste hindamine hõlmab järgmist:

- (a) artikli 103 lõikes 2 osutatud SWOT-analüüsi kokkuvõte;
- (b) iga artiklis 6 sätestatud konkreetse eesmärgi vajaduste kindlaksmääramine SWOT-analüüsi põhjal saadud tõendite põhjal. Vaja on kirjeldada kõiki vajadusi, olenemata sellest, kas neid käsitletakse ÜPP strateegiakavas või mitte;
- (c) artikli 6 lõike 1 punktis a sätestatud erieesmärgi „põllumajandustootja elujõulisust tagavat sissetulekut ja vastupanuvõimet“ puhul riskijuhtimisega seotud vajaduste hindamine;
- (d) vajaduse korral selliste haavatavate geograafiliste piirkondade nagu äärepoolseimad piirkonnad konkreetsete vajaduste analüüs;
- (e) prioriteetide seadmine ja järjestamine, sealhulgas tehtud valikute mõistlik põhjendamine ja vajaduse korral põhjendus, miks teatavaid kindlaksmääratud vajadusi ei ole ÜPP strateegiakavas käsitletud või on käsitletud osaliselt.

Artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f osutatud keskkonna- ja kliima erieesmärkide puhul võetakse hindamisel arvesse XI lisas osutatud õigusaktidest tulenevaid riiklikke keskkonna- ja kliimakavasid.

Osutatud hindamise puhul peavad liikmesriigid kasutama kõige uuemaid ja kõige usaldusväärsemaid andmeid.

Artikkel 97 *Sekkumisstrateegia*

1. Iga artikli 6 lõikes 1 sätestatud ja ÜPP strateegiakavaga hõlmatud erieesmärgi jaoks nähakse ette artikli 95 lõike 1 punktis b osutatud sekkumisstrateegia:
- (a) sihtväärtused iga vastava ühise ja vajaduse korral ÜPP strateegiakava alla kuuluva konkreetse tulemusnäitaja kohta ja nendega seotud vahe-eesmärgid. Neid sihtväärtusi põhjendatakse vajaduste hindamisega, millele on osutatud artiklis 96. Artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f sätestatud erieesmärkide puhul tuletatakse sihtväärtused käesoleva artikli lõike 2 punktides a ja b esitatud selgituselementide põhjal;
 - (b) III jaotises sätestatud sekkumiselikidel põhinevad sekkumised, välja arvatud kõnealuse jaotise II peatüki 3. jao 2. alajaos sätestatud puuvilla eritoetus, kavandatud selleks, et käsitleda konkreetset olukorda asjaomases piirkonnas, järgides mõistlikku sekkumisloogikat, mida toetab artiklis 125 osutatud eelhindamine, artikli 103 lõikes 2 osutatud SWOT-analüüs ja artiklis 96 osutatud vajaduste hindamine;
 - (c) elemendid, mis näitavad, kuidas sekkumised võimaldavad sihtväärtusi saavutada ning kuidas need on omavahel seotud ja kooskõlas;

- (d) elemendid, mis näitavad, et rahaliste vahendite eraldamine ÜPP strateegiakava alla kuuluvateks sekkumisteks on seatud sihtväärtuste saavutamiseks põhjendatud ja piisav ning kooskõlas artiklis 100 osutatud rahastamiskavaga.
2. Sekkumisstrateegia sisaldab ka järgmisi elemente, mis tõendavad strateegia järjepidevust ja sekkumiste vastastikust täiendavust artikli 6 lõikes 1 sätestatud erieesmärkide puhul:
- (a) ÜPP strateegiakava keskkonna- ja kliimaalase ülesehituse ülevaade, milles kirjeldatakse vastastikust täiendavust ja lähtetaset tingimuslikkuse ja erinevate sekkumiste vahel artikli 6 lõike 1 punktidega d, e ja f ette nähtud keskkonna- ja kliimaalaste erieesmärkide saavutamiseks ning artiklis 92 osutatud suurema üldise panuse andmiseks;
- (b) selgitus selle kohta, kuidas ÜPP strateegiakava keskkonna- ja kliimaalane ülesehitus peaks aitama saavutada juba kehtestatud pikaajalisi riiklikke sihtväärtusi, mis on sätestatud XI lisas osutatud seadusandlikes vahendites või tulenevad neist;
- (c) seoses erieesmärgiga „olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks ja soodustada nende ettevõtluse arendamist“, mis on sätestatud artikli 6 lõike 1 punktis g, esitatakse ülevaade ÜPP strateegiakava vastavatest sekkumistest ning eritingimustest, nagu näiteks artiklite 22 lõikes 4, artiklites 27, 69 ja artikli 71 lõikes 7 esitatud tingimused. Eelkõige osutavad liikmesriigid artikli 86 lõikele 5, kui nad esitavad oma rahastamiskava seoses sekkumisliikidega, millele on osutatud artiklites 27 ja 69. Ülevaates selgitatakse ka koosmõju riiklike vahenditega, et parandada liidu ja siseriiklike meetmete vahelist kooskõla kõnealuses valdkonnas;
- (d) ülevaade sektoriga seotud sekkumistest, sealhulgas tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus, millele on osutatud III jaotise II peatüki 3. jao 1. alajaos, ja sektoripõhised sekkumised, millele on osutatud III jaotise III peatükis, esitades põhjendused, miks asjaomased sektorid on sihikule võetud, sekkumiste loetelu sektorite kaupa, nende vastastikune täiendavus, samuti võimalikud eri sihtväärtused, mis on seotud sekkumistega, mis põhinevad III jaotise III peatükis osutatud sektorisektoripõhistel sekkumisliikidel;
- (e) selgitus, milline sekkumised aitavad tagada sidusat ja integreeritud lähenemisviisi riskijuhtimisele;
- (f) riiklike ja piirkondlike sekkumiste vaheliste seoste kirjeldus, sealhulgas rahaeraldiste jaotamine sekkumise kohta ja fondi kohta.

Artikkel 98

Ühised elemendid mitme sekkumise puhul

Artikli 95 lõike 1 punktis c osutatud mitmete sekkumiste jaoks ühiste elementide kirjeldus peab sisaldama:

- (a) liikmesriikide poolt artikli 4 lõike 1 kohaselt esitatud määratlusi, samuti miinimumnõudeid, mis on esitatud artikli 16 kohaselt tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste vormis toimuvaks sekkumiseks;

- (b) tingimuslikkuse süsteemi kirjeldus, mis hõlmab järgmist:
 - i) maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise iga standardi puhul, millele on osutatud III lisas, kirjeldus, kuidas liidu standardit rakendatakse, sealhulgas järgmised elemendid: kokkuvõtte, kuidas standardit põllumajandusettevõttes rakendatakse, territoriaalne ulatus, asjaomastele põllumajandustootjate liik ja põhjendus, kuidas toetus tava peamisele eesmärgile kaasa aitab;
 - ii) kirjeldus, kuidas üldine panuse artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f sätestatud keskkonna- ja kliimaalaste erieesmärkide saavutamisele kaasa aitab;
- (c) kirjeldus, kuidas kasutatakse tehnilist abi, millele on osutatud artikli 83 lõikes 2, artikli 86 lõikes 3 ja artiklis 112, ning ÜPP võrgustikke, millele on osutatud artiklis 113;
- (d) muu teave rakendamise kohta, eelkõige:
 - i) lühikirjeldus toetusõiguste väärtuse loomise ja reservi toimimise kohta, kui seda kohaldatakse;
 - ii) toetuste vähendamise hinnangulise tulemi, millele on osutatud artiklis 15, kasutamine;
 - iii) ülevaade EAFRD ja muude maapiirkondades toetust andvate liidu fondide tegevuse kooskõlastamisest, piiri seadmisest nende vahel ja nende omavahelisest täiendavusest.

Artikkel 99 *Sekkumised*

Iga strateegias sätestatud sekkumise, millele on osutatud artikli 95 lõike 1 punktis d, kirjeldus peab sisaldama järgmist:

- (a) sekkumisliik, kuhu sekkumine kuulub;
- (b) territoriaalne kohaldamisala;
- (c) asjaomase sekkumise eriprojekt või -nõuded, millega tagatakse tegelik panus artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärgi (-eesmärkide) saavutamiseks. Keskkonna- ja kliimameetmete puhul peab seos tingimuslikkuse nõuetega näitama, et tegevused ei kattu;
- (d) toetuskõlblikkuse tingimused,
- (e) iga sekkumise puhul, mis põhineb käesoleva määruse II lisas loetletud sekkumisliikidel, selgitus, kuidas võetakse arvesse WTO põllumajanduslepingu 2. lisa asjakohaseid sätteid, mis on esitatud käesoleva määruse artiklis 10 ja käesoleva määruse II lisas, ning iga sekkumise puhul, mis ei põhine käesoleva määruse II lisas loetletud sekkumisliikidel, kas ja kui see on nii, siis kuidas järgida WTO põllumajanduslepingu artikli 6.5 või 2. lisa asjaomaseid sätteid;
- (f) iga-aastased kavandatud väljundid sekkumise kohta, kui see on asjakohane, siis toetuse ühtse või keskmise ühikusumma jaotus;
- (g) iga-aastase kavandatud toetuse summa, selle põhjendus ja põhjendatud maksimaalne varieeruvus ühikusummast, millele on osutatud artiklis 89. Vajaduse korral tuleb esitada ka järgmine teave:

- i) toetuse vorm ja määr;
 - ii) toetuse ühiksumma arvutamine ja nende sertifitseerimise arvutamine, nagu on osutatud artiklis 76;
 - iii) kõnealuse sekkumise raames antava toetuse erinevad ühtsed ühiksummad, eelkõige artikli 18 lõikega 2 kindlaks määratud territooriumide rühmade puhul;
 - iv) vastav otsus, kui liikmesriigid otsustavad iga territooriumide rühma puhul diferentseerida hektari kohta makstava põhilise sissetulekutoetuse vastavalt artikli 18 lõikele 2;
- (h) sellest tulenevad iga-aastased rahalised eraldised sekkumiseks, nagu on osutatud artiklis 88. Kui see on asjakohane, tuleb esitada toetusteks kavandatud summade jaotus ja rahastamisvahenditeks kavandatavad summad;
- (i) märge selle kohta, kas sekkumine jääb väljapoole ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisala ja kuulub riigiabi hindamise alla.

Artikkel 100

Sihtväärtus ja rahastamiskavad

1. Artikli 95 lõike 1 punktis e osutatud sihtväärtuste kava koosneb kokkuvõtvast tabelist, milles on esitatud artikli 97 lõike 1 punktis a osutatud sihtväärtused, tuues välja aastaste vahe-eesmärkide jaotuse.
2. Artikli 95 lõike 1 punktis e osutatud rahastamiskava peab sisaldama artikli 99 punktidega f ja h kooskõlas olevaid tabeleid, sealhulgas:
 - (a) liikmesriikide eraldised otsetoetustena makstavatesse sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 81 lõikes 1, veinisektori sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 82 lõikes 1, mesindussektori sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 82 lõikes 2, ning maaelu arengu sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 83 lõikes 3;
 - (b) summade ümberpaigutamine otsetoetustena makstavate sekkumisliikide ja maaelu arenguks ette nähtud sekkumisliikide vahel kooskõlas artikliga 90 ning mis tahes mahaarvamised liikmesriikide eraldistest otsetoetustena makstavatesse sekkumisliikidesse, et teha summad kättesaadavaks muude sektorite sekkumisliikidest, millele on osutatud III jaotise III peatüki VII jaos, kooskõlas artikli 82 lõikega 7;
 - (c) liikmesriikide eraldised sekkumisliikidele oliiviõlisektoris, millele on osutatud artikli 82 lõikes 4, ja humalasektoris, millele on osutatud artikli 82 lõikes 3, ning juhul, kui kõnealuseid sekkumisliike ei rakendata, otsus lisada vastavad eraldised artikli 82 lõike 5 kohaselt liikmesriigi otsetoetusteks eraldatud vahenditesse;
 - (d) liikmesriikide eraldiste jaotus otsetoetuste vormis sekkumisliikide puhul pärast punktides b ja c osutatud ümberpaigutamiste tegemist; jaotus peab põhinema soovituslikel rahaeraldistel sekkumisliikide ja sekkumiste kaupa, täpsustades kavandatud väljundid, keskmise või ühtse ühiksumma või artiklis 89 osutatud maksimaalse varieeruvuse. Vajaduse korral peab jaotus sisaldama toetusõiguste reservi summat.

Toetuste vähendamisest tekkivaid hinnangulised summad tuleb täpselt esitada.

Võttes arvesse toetuste vähendamist, millele on osutatud artiklis 15 ja artikli 81 lõikes 3, saadava summa kasutamist, kehtestatakse kõnealused soovituslikud rahaeraldised, nendega seotud kavandatavad väljundid ning vastavad keskmised või ühtsed ühikused enne maksete vähendamist;

- (e) III jaotise III peatüki VII jaos osutatud sektoripõhiste sekkumisliikide alla kuuluvate eraldiste jaotus sekkumiste kaupa, näidates ära kavandatud väljundid ja keskmise ühikused;
- (f) liikmesriikide maaelu arengu eraldiste jaotus pärast ümberpaigutamist otsetoetustesse ja otsetoetustest, nagu on osutatud punktis b, sekkumisliigi ja sekkumise kaupa, sealhulgas ajavahemiku kogusumma, näidates ära ka kohaldatava EAFRD toetuse määra, jaotatuna vajaduse korral sekkumise ja piirkonna kaupa. Kui vahendid paigutatakse otsetoetuste alt ümber, tuleb täpsustada, millist sekkumist (milliseid sekkumisi) või selle osa ümberpaigutatavast vahendist rahastatakse. Käesolevas tabelis täpsustatakse ka kavandatavad väljundid sekkumise kohta ning keskmised või ühtsed ühikumäärad, samuti vajaduse korral rahastamisvahendite jaoks kavandatud toetuste ja summade jaotus. Täpsustada tuleb ka tehnilise abi summad;
- (g) nende sekkumiste näitajad, millega panustatakse minimaalsete kulutuste nõudesse, mis on sätestatud artiklis 86.

Käesolevas lõikes osutatud elemendid koostatakse aasta kaupa.

Artikkel 101

Juhtimis- ja koordineerimissüsteemid

Artikli 95 lõike 1 punktis f osutatud juhtimis- ja koordineerimissüsteemide kirjeldus peab sisaldama järgmist:

- (a) kõikide määruse (EL) nr [HZR] II jaotise II peatükis osutatud juhtorganite kindlaksmääramine;
- (b) määruses (EL) nr [HZR] osutamata volitatud ja vahendusasutuste kindlaksmääramine ja roll;
- (c) teave määruse (EL) nr [HZR] IV jaotises osutatud kontrollisüsteemide ja karistuste kohta, sealhulgas:
 - i) määruse (EL) [HZR] IV jaotise II peatükis osutatud ühtne haldus- ja kontrollisüsteem;
 - ii) määruse (EL) [HZR] IV jaotise IV peatükis sätestatud tingimuslikkuse kontroll ja karistussüsteem;
 - iii) kontrollimiste eest vastutavad pädevad kontrolliasutused;
- (d) seire- ja aruandlusstruktuuride kirjeldus.

Artikkel 102 *Ajakohastamine*

ÜPP ajakohastamist tagavate üksikasjade kirjelduses, millele on osutatud artikli 95 lõike 1 punktis g, tuuakse esile ÜPP strateegiakava elemendid, millega toetatakse põllumajandussektori ja ÜPP kaasajastamist ning mis peavad sisaldama eelkõige järgmist:

- (a) ülevaade sellest, kuidas ÜPP strateegiakava aitab kaasa sektoriülesele üldeesmärgile, mis on seotud teadmiste edendamise ja jagamisega, innovatsiooni ja digiüleminekuga ning nende kasutuselevõtu ergutamisega, millele on osutatud artikli 5 teises lõigus, eelkõige järgmise kaudu:
 - i) kirjeldus selle kohta, kuidas toimib organisatsiooniliselt põllumajandusala teadmiste ja innovatsiooni süsteem (AKIS), mis on mõeldud olema kombineeritud organisatsioon ja looma teadmiste voogu isikute, organisatsioonide ja asutuste vahel, kes kasutavad ja toodavad teadmisi põllumajanduse ja sellega seotud valdkondade jaoks;
 - ii) kirjeldus selle kohta, kuidas artiklis 13 osutatud nõustamisteenused, teadusuuringud ja ÜPP võrgustikud teevad koostööd AKISi raames ning kuidas pakutakse nõustamist ja innovatsiooni toetavaid teenuseid;
- (b) kirjeldus, kuidas toimib strateegia digitehnoloogia arendamiseks põllumajanduses ja maapiirkondades ning kõnealustest tehnoloogiatest kasutamiseks ÜPP strateegiakava tulemuslikkuse ja tõhususe parandamise nimel.

Artikkel 103 *Lisad*

1. ÜPP strateegiakava I lisa, millele on osutatud artikli 95 lõike 2 punktis a, sisaldab kokkuvõtet artiklis 125 osutatud eelhindamise peamistest tulemustest ja keskkonnamõju strateegilist hindamist (KSH), millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/42/EÜ,³⁹ samuti selgitust, kuidas need on aidanud kaasa, või põhjendused, miks neid ei ole arvesse võetud, ja link täielikule eelhinnangu aruandele ja KSH aruandele.
2. Artikli 95 lõike 2 punktis b osutatud ÜPP strateegiakava II lisa sisaldab ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna hetkeolukorra SWOT-analüüsi.

SWOT-analüüs põhineb ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna praegusel seisundil ning sisaldab iga artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärgi puhul ÜPP strateegiakavaga hõlmatud ala hetkeolukorra täielikku kirjeldust, mis põhineb ühistel kontekstinäitajatel ja muul kvantitatiivsel ja kvalitatiivsel ajakohastatud teabel, nagu uuringud, varasemad hindamisaruanded, sektorianalüüs ja varasematest kogemustest saadud õppetunnid.

Lisaks sellele tuleb kõnealuses kirjelduses iga artiklis 5 ja artikli 6 lõikes 1 ette nähtud üld- ja erieesmärgi puhul tuua esile järgmine:

- (a) ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonnas kindlaks tehtud tugevad küljed;

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 197, 21.7.2001, lk 30).

- (b) ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna kindlaks tehtud puudused;
- (c) ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonnas kindlaks tehtud võimalused;
- (d) ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonnas kindlaks tehtud ohud;
- (e) kui see on asjakohane, siis territoriaalsete aspektide analüüs, tuues esile eelkõige sihipäraste sekkumistega hõlmatud piirkonnad;
- (f) vajaduse korral sektoripõhiste aspektide analüüs, eelkõige selliste sektorite puhul, kus kohaldatakse konkreetseid sekkumisi ja/või valdkondlikke programme.

Artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f osutatud erieesmärkide puhul lähtutakse analüüsis XI lisas osutatud õigusaktidest tulenevatest riiklikest kavadest.

Artikli 6 lõike 1 punktis g sätestatud erieesmärgi „olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks“ puhul sisaldab SWOT-analüüs lühikest analüüsi maale juurdepääsu, maa liikuvuse ja maa ümberkorraldamise, rahastamise ja krediidi kättesaadavuse ning teadmiste ja nõuannetele juurdepääsu kohta.

Artikli 5 teises lõiguga ette nähtud valdkonnaülese üldeesmärgi osas, mis on seotud teadmiste edendamise ja jagamisega, innovatsiooni ja digiüleminekuga ning nende kasutuselevõtu ergutamisega, sisaldab SWOT-analüüs samuti asjakohast teavet AKISE ja sellega seotud struktuuride toimimise kohta.

3. Artikli 95 lõike 2 punktis c osutatud ÜPP strateegiakava III lisa sisaldab partnerite konsultatsioonide tulemusi ja lühikirjeldust selle kohta, kuidas konsultatsioon toimus.
4. Artikli 95 lõike 2 punktis d osutatud ÜPP strateegiakava IV lisa sisaldab puuvilla eritoetuse lühikest kirjeldust ja selle kokkusobivust muude ÜPP strateegiakavaga hõlmatud sekkumistega.
5. Artikli 95 lõike 2 punktis e osutatud ÜPP strateegiakava V lisa vajaduste hindamine hõlmab järgmist:
 - (a) ÜPP strateegiakavaga ette nähtud täiendava riikliku rahastamise lühike kirjeldus, sealhulgas summad meetmete kaupa ja märke vastavuse kohta käesoleva määruse nõuetele;
 - (b) selgitus, kuidas täiendav riiklik rahastamine täiendab ÜPP strateegiakava alla kuuluvaid sekkumisi ning
 - (c) märke selle kohta, kas sekkumine jääb väljapoole ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisala ja kuulub riigiabi olemasolu hindamise alla.

Artikkel 104

Delegeeritud volitused ÜPP strateegiakava sisu suhtes

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse kõnealust peatükki seoses ÜPP strateegiakava sisu ja kava lisadega.

Artikkel 105

Rakendamisolulitused ÜPP strateegiakava sisu suhtes

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega nähakse ette eeskirjad, kuidas esitada ÜPP strateegiakava elemente, mida on kirjeldatud artiklites 96–103. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

ÜPP STRATEEGIAKAVA HEAKSKIITMINE JA MUUTMINE

Artikkel 106

ÜPP strateegiakava heakskiitmine

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile ÜPP strateegiakava ettepaneku, mis sisaldab artiklis 95 osutatud teavet, hiljemalt 1. jaanuaril 2020.
2. Komisjon hindab kavandatud ÜPP strateegiakavasid, võttes arvesse kavade terviklikkust, nende kooskõla ja sidusust liidu õiguse üldpõhimõtete, käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud sätete ning horisontaalmäärusega, samuti hindab ta kavade tegelikku panust artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamisse, mõju siseturu nõuetekohasele toimimisele ja konkurentsi moonutamisele, toetusesaajate ja haldusasutuste halduskoormuse tasemele. Hindamisel käsitletakse eelkõige ÜPP strateegiakava strateegia nõuetekohasust, vastavaid erieesmärke, sihtväärtusi, sekkumisi ja eelarveliste vahendite eraldamist ÜPP strateegiakava eesmärkide saavutamiseks, võttes aluseks SWOT-analüüsi ja eelhindamise alusel kavandatud sekkumised.
3. Sõltuvalt lõikes 2 osutatud hindamise tulemustest võib komisjon esitada liikmesriikidele oma tähelepanekud kolme kuu jooksul pärast ÜPP strateegiakava esitamise kuupäeva.
Liikmesriik annab komisjonile kogu vajaliku lisateabe ja teeb vajaduse korral esitatud kavva parandused.
4. Komisjon kiidab ÜPP strateegiakava heaks, kui vajalik teave on esitatud ja komisjon on veendunud, et kava on kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtete, käesolevas määruses sätestatud nõuete ning käesoleva määruse kohaselt vastu võetud sätete ja määruse (EL) [HzR] sätetega.
5. ÜPP strateegiakava kiidetakse heaks hiljemalt kaheksa kuud pärast seda, kui liikmesriik on kava esitanud.
Heakskiitmine ei hõlma teavet, mis on esitatud artikli 101 punktis c ja ÜPP strateegiakava I–IV lisas, millele on osutatud artikli 95 lõike 2 punktides a–d.
Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib liikmesriik paluda komisjonil kiita heaks ÜPP strateegiakava, mis ei sisalda kõiki elemente. Sellisel juhul osutab asjaomane liikmesriik ÜPP strateegiakava puuduvatele osadele ning esitab soovituslikud sihtväärtused ja rahastamiskavad, millele on osutatud artiklis 100, kogu ÜPP strateegiakava kohta, et näidata kava üldist järjepidevust ja sidusust. ÜPP strateegiakava puuduvad elemendid esitatakse komisjonile kava muudatusena vastavalt artiklile 107.
6. Komisjon peab iga ÜPP strateegiakava rakendusotsusega heaks kiitma ilma artiklis 139 osutatud komiteemenetlust kohaldamata.

7. ÜPP strateegiakavadel on õiguslik mõju vaid pärast nende heakskiitmist komisjoni poolt.

Artikkel 107

ÜPP strateegiakava muutmine

1. Liikmesriigid võivad esitada komisjonile taotluse oma ÜPP strateegiakava muutmiseks.
2. ÜPP strateegiakava muutmise taotlused peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ja eelkõige kajastama kava muudatuste oodatavat mõju artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamisele. Neile lisatakse vastavalt vajadusele muudetud kava koos ajakohastatud lisadega.
3. Komisjon hindab muutmise vastavust käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud sätetega ning määrusega (EL) [HzR], samuti hindab ta muutmise tegelikku panust erieesmärkide saavutamisse.
4. Komisjon kiidab ÜPP strateegiakava kavandatud muutmise heaks, kui vajalik teave on esitatud ja komisjon on veendunud, et muudetud kava on kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtete, käesolevas määruses sätestatud nõuete ning käesoleva määruse kohaselt vastu võetud sätete ja määruse (EL) [HzR] sätetega.
5. Komisjon võib esitada oma tähelepanekud 30 tööpäeva jooksul alates ÜPP strateegiakava muutmise taotluse esitamisest. Liikmesriik annab komisjonile kogu vajaliku lisateabe.
6. ÜPP strateegiakava muutmise taotlus kiidetakse heaks hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui liikmesriik on taotluse esitanud, tingimusel et kõiki komisjoni tehtud tähelepanekuid on nõuetekohaselt arvesse võetud.
7. ÜPP strateegiakava muutmise taotluse võib esitada ainult üks kord kalendriaastas, välja arvatud võimalikud erandid, mille komisjon määrab kindlaks artikli 109 kohaselt.
8. ÜPP strateegiakava iga muudatuse peab komisjon oma rakendusotsusega heaks kiitma ilma artiklis 139 osutatud komiteemenetlust kohaldamata.
9. Ilma et see piiraks artikli 80 kohaldamist, on ÜPP strateegiakavadel õiguslik mõju vaid pärast seda, kui komisjon on nad heaks kiitnud.
10. Selliste puhtalt tehniliste või redaktsiooniliste või ilmse vigade parandusi, mis ei mõjuta poliitika rakendamist ega sekkumisi, ei loeta lepingu muutmiseks. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest parandustest.

Artikkel 108

Komisjoni tegevuse tähtaja arvutamine

Kui komisjon näeb käesoleva peatüki rakendamisel ette meetme jaoks tähtaja, algab kõnealune tähtaeg siis, kui on esitatud kogu teave, mis vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja käesoleva määruse alusel vastu võetud sätetele.

Kõnealune tähtaeg ei tohi sisaldada ajavahemikku, mis algab kuupäevaga, mis järgneb kuupäevale, mil komisjon saadab liikmesriigile oma tähelepanekud või muudetud dokumentide taotluse ja lõpeb kuupäevaga, mil liikmesriik komisjonile vastab.

Artikkel 109
Delegeeritud volitused

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse käesolevat peatükki seoses järgmisega:

- (a) ÜPP strateegiakavade heakskiitmise kord ja tähtajad;
- (b) ÜPP strateegiakavade muutmise taotluste esitamise ja heakskiitmise kord ja tähtajad;
- (c) ÜPP strateegiakavade esitamise sagedus programmitöö perioodil, sealhulgas selliste erandjuhtude kindlaksmääramine, mille puhul artikli 107 lõikes 7 osutatud muudatuste maksimumarvu arvesse ei võeta.

VI JAOTIS

KOORDINEERIMINE JA JUHTIMINE

Artikkel 110 *Korraldusasutus*

1. Liikmesriigid määravad oma ÜPP strateegiakavade jaoks korraldusasutuse.
Liikmesriigid tagavad, et asjakohane juhtimis- ja kontrollisüsteem on sisse seatud nii, et ülesanded korraldusasutuse ja teiste organite vahel on selgelt jaotatud ja omavahel eraldatud. Liikmesriigid vastutavad süsteemide tõhusa toimimise tagamise eest kogu ÜPP strateegiakava perioodi jooksul.
2. Korraldusasutus vastutab ÜPP strateegiakava tegeliku, tõhusa ja korrektse juhtimise ja rakendamise eest. Eelkõige tagab ta, et:
 - (a) on olemas asjakohane turvaline elektrooniline süsteem, et registreerida, säilitada, hallata ja edastada statistilist teavet kava ning selle rakendamise seireks ja hindamiseks ning eelkõige teavet kindlaks määratud eesmärkide ja sihtväärtuste suunas tehtud edusammude seireks;
 - (b) toetusesaajad ja muud sekkumiste rakendamises osalevad organid:
 - i) on teadlikud neile antud toetusest tulenevatest kohustustest ja peavad kas eraldi raamatupidamissüsteemi või vastavaid raamatupidamiskoode kõikide tegevusega seotud tehingute kohta;
 - ii) on teadlikud nõuetest, mis käsitlevad andmete esitamist korraldusasutusele ning väljundite ja tulemuste salvestamist;
 - (c) asjaomastele toetusesaajatele edastatakse vajaduse korral elektrooniliselt kohustuslike majandamisnõuete loetelu ja põllumajandusettevõtte tasandil kohaldatavad maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise miinimumstandardid, mis on kehtestatud III jaotise I peatüki 2. jaos, samuti sellekohane selge ja täpne teave;
 - (d) artiklis 125 osutatud eelhindamine vastab hindamis- ja seiresüsteemile, on aktsepteeritav ning komisjonile edastatud;
 - (e) on olemas artiklis 126 osutatud hindamiskava, et kõnealuses artiklis osutatud järelhindamist tehakse käesolevas määruses sätestatud ajakava piires, tagades, et sellised hindamised vastavad seire- ja hindamissüsteemile ning et need edastatakse seirekomisjonile, millele on osutatud artiklis 111 ja komisjonile;
 - (f) seirekomisjoni varustatakse teabe ja dokumentidega, mis on vajalikud ÜPP strateegiakava rakendamise seireks, pidades silmas kava erieesmärke ja prioriteete;
 - (g) iga-aastase tulemusaruande koostamise ja selles sisalduvad seire koondtabelid ning esitab selle pärast seirekomisjoni poolset heakskiitu komisjonile;
 - (h) võetakse asjakohased järeelmeetmed nende tähelepanekute alusel, mida komisjon on iga-aastase tulemusaruande alusel teinud;
 - (i) makseasutus saab enne toetusmaksete lubamist kogu vajaliku teabe eelkõige kohaldatud menetluste ning rahastamiseks valitud sekkumiste suhtes tehtud kõigi kontrollide kohta;

- (j) toetusesaajad, kes saavad toetust EAFRD rahastatavatest sekkumistest, muudest kui pindalapõhised ja loomadega seotud sekkumised, saadud rahalise toetuse tunnistamine, sealhulgas liidu asjakohase embleemi kasutamine kooskõlas komisjoni poolt kehtestatud eeskirjadega ja kooskõlas lõikega 5;
 - (k) ÜPP strateegiakava avalikustatakse, sealhulgas riikliku ÜPP võrgustiku kaudu, teavitades võimalikke toetusesaajaid, kutseorganisatsioone, majandus- ja sotsiaalpartnereid, meeste ja naiste vahelise võrdõiguslikkuse edendamiseks seotud organeid ja asjaomaseid valitsusväliseid organisatsioone, sealhulgas keskkonnaorganisatsioone, ÜPP strateegiakava pakutavatest võimalustest ning ÜPP strateegiakava alusel toimuvale rahastamisele juurdepääsu eeskirjadest ning teavitades toetusesaajaid ja laiemat avalikkust liidu toetusest põllumajandusele ja maaelu arengule ÜPP strateegiakava kaudu.
3. Liikmesriik või korraldusasutus võivad ÜPP strateegiakava sekkumiste juhtimiseks ja rakendamiseks määrata ühe või mitu vahendusasutust, sealhulgas kohaliku omavalitsuse, regionaalarengu asutuse või valitsusvälise organisatsiooni.
 4. Kui osa tema ülesannetest on delegeeritud teisele asutusele, jääb korraldusasutusele kogu vastutus nende ülesannete juhtimise ning rakendamise tõhususe ja korrektsuse eest. Korraldusasutus tagab, et on olemas asjakohased sätted, mille alusel võimaldatakse teisel asutusel saada kõnealuste ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ja teave nende ülesannete täitmiseks.
 5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust üksikasjalike eeskirjadega teabe kohaldamise, avalikustamise ja nähtavuse nõuetega, mis on osutatud lõike 2 punktides j ja k.
- Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 111 *Seirekomisjon*

1. Liikmesriigid asutavad komisjoni, mis teostab ÜPP strateegiakava seiret („seirekomisjon“) enne ÜPP strateegiakava esitamist.
Iga seirekomisjon võtab vastu oma kodukorra.
Seirekomisjon tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ja vaatab läbi kõik küsimused, mis mõjutavad ÜPP strateegiakava sihtväärtuste saavutamist.
Liikmesriik avaldab seirekomisjoni kodukorra ning kõik seirekomisjoniga jagatavad andmed veebis.
2. Liikmesriik otsustab seirekomisjoni koosseisu ning tagab, et asjakohased avalik-õiguslikud asutused ja vahendusasutused ning artikli 94 lõikes 3 osutatud partnerite esindajad on tasakaalustatult esindatud.
Seirekomisjon igal liikmel on hääleõigus.
Liikmesriik avaldab seirekomisjoni liikmete nimekirja veebis.
Komisjoni esindajad osalevad seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega.
3. Seirekomisjon kontrollib järgmist:

- (a) ÜPP strateegiakava rakendamise tulemused ning vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamine;
 - (b) ÜPP strateegiakava tulemuslikkust mõjutavad probleemid ja nende lahendamiseks võetud meetmed;
 - (c) eelhindamise elemendid, mis on loetletud määruse (EL) [CPR] artikli 52 lõikes 3 ja strateegiadokument, millele on osutatud määruse (EL) [CPR] artikli 53 lõikes 1;
 - (d) hindamistel tehtud edusammud, hindamiste kokkuvõtted ja järelduste põhjal võetud meetmed;
 - (e) teavitus- ja nähtavusmeetmete rakendamine;
 - (f) ametiasutuste ja toetusesaajate haldussuutlikkuse suurendamine, kui see on asjakohane.
4. Seirekomisjon esitab oma arvamuse:
- (a) ÜPP strateegiakava projekti kohta;
 - (b) tegevuste valiku metoodika ja kriteeriumide kohta;
 - (c) iga-aastaste tulemusaruannete kohta;
 - (d) hindamiskava ja selle muudatuste kohta
 - (e) korraldusasutuse tehtud iga ettepaneku kohta ÜPP strateegiakava muutmiseks.

Artikkel 112

Tehniline abi liikmesriikide algatusel

1. Liikmesriigi algatusel võib EAFRD toetada ÜPP strateegiakavaga seoses toetuse tõhusaks haldamiseks ja rakendamiseks vajalikke meetmeid, sealhulgas artikli 113 lõikega 1 ette nähtud riiklike ÜPP võrgustike loomist ja toimimist. Käesolevas lõikes osutatud meetmed võivad hõlmata eelnevaid ja järgnevaid ÜPP strateegiakava perioode.
2. Samuti võib toetada juhtfondi asutuse tegevust kooskõlas määruse (EL) [CPR] artikli 25 lõigetega 4, 5 ja 6.
3. Liikmesriikide algatusel antava tehnilise abi alt ei rahastata sertifitseerimisasutusi määruse (EL) nr [HzR] artikli 11 tähenduses.

Artikkel 113

Euroopa ja riiklikud ühise põllumajanduspoliitika võrgustikud

1. Iga liikmesriik loob riikliku tasandi põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna organisatsioonide ja haldusasutuste, nõustajate, teadlaste ja muude uuenduste valdkonnas tegutsejatele ühendamiseks riikliku ühise põllumajanduspoliitika võrgustiku (riiklik ÜPP võrgustik) hiljemalt 12 kuud pärast seda, kui komisjon on ÜPP strateegiakava heaks kiitnud.
2. Euroopa ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) Euroopa võrgustik luuakse põllumajanduse ja maaelu arengu riiklike võrgustike, organisatsioonide ja haldusasutuste võrgustiku loomiseks liidu tasandil.
3. ÜPP võrgustike kaudu loodud võrgustike eesmärgid on järgmised:

- (a) suurendada kõigi sidusrühmade kaasatust ühise põllumajanduspoliitika strateegiliste kavade koostamisse ja rakendamisse;
 - (b) toetada liikmesriikide ametiasutusi ÜPP strateegiakavade rakendamisel ja üleminekul tulemuspõhisele sooritusmudelile;
 - (c) hõlbustada vastastikust õpet ja suhtlust kõigi põllumajanduse ja maapiirkondade sidusrühmade vahel;
 - (d) edendada innovatsiooni ja toetada kõigi sidusrühmade kaasamist teadmiste vahetamise ja teadmiste omandamise protsessi;
 - (e) toetada kõigi sidusrühmade seire- ja hindamissuutlikkust;
 - (f) aidata kaasa ÜPP strateegiakavade tulemuste levitamisse.
4. ÜPP võrgustike ülesanded lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamisel on järgmised:
- (a) koguda, analüüsida ja levitada teavet ÜPP strateegiakavade raames toetatavate meetmete kohta;
 - (b) aidata kujundada välja liikmesriikide haldusasutuste ja muude ÜPP strateegiakavade rakendamisega, sealhulgas järelevalve ja hindamine, seotud isikute võimekust;
 - (c) koguda ja levitada häid tavu;
 - (d) koguda teavet, sealhulgas statistika ja haldusteave, ning analüüse põllumajanduse ja maapiirkondade arengu erieesmärkide kohta, mis on ette nähtud artikli 6 lõikega 1;
 - (e) luua platvorme, foorumeid ja sündmusi, mis hõlbustavad kogemuste vahetamist sidusrühmade vahel, samuti edendada vastastikust õppimist, sealhulgas vajaduse korral teabevahetust kolmandate riikide võrgustikega;
 - (f) koguda teavet ning lihtsustada selliste rahastatavate struktuuride ja projektide võrgustike toimimist nagu määruse (EL) [CPR] artiklis 27 osutatud kohalikud tegevusrühmad, Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmad põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks, millele on osutatud artikli 114 lõikes 4, ning samaväärsed struktuurid ja projektid;
 - (g) toetada koostööprojekte kohalike tegevusrühmade või samalaadsete kohaliku arengu struktuuride vahel, sealhulgas piiriülene koostöö;
 - (h) luua ühendusi muude liidu rahastatavate strateegiate või võrgustikega;
 - (i) panustada ÜPP edasiarendamisse ja mis tahes järgnevate ÜPP strateegiakavade ettevalmistamisse;
 - (j) riiklike ÜPP võrgustike puhul osaleda Euroopa ÜPP võrgustikus ja aidata selle tegevusele kaasa.

Artikkel 114

Euroopa innovatsioonipartnerlus põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks

1. Komisjon loob Euroopa innovatsioonipartnerluse põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks.
2. Euroopa innovatsioonipartnerluse eesmärk on edendada innovatsiooni ja parandada teadmiste vahetust.

3. Euroopa innovatsioonipartnerlus aitab kaasa artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamisele.
4. Euroopa innovatsioonipartnerluse raames toetatakse artikli 13 lõikes 2 osutatud AKISt, ühendades innovatsiooni kiirendamiseks poliitika ja rahastamisvahendid. Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevus on eelkõige järgmine:
 - (a) luua lisandväärtust tihedama seosega teadusuuringute ja põllumajandustootmise vahel ning innustada olemasolevate innovatsioonimeetmete ulatuslikumat kasutamist;
 - (b) ühendada uuendustegevuses osalejaid ja projekte;
 - (c) soodustada uuenduslike lahenduste kiiremat ja ulatuslikumat praktikasse ülevõtmist ning
 - (d) teavitada teadlaskonda põllumajandustootmise jaoks vajalikest teadusuuringutest.

Euroopa innovatsioonipartnerluse osaks on Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmad. Nad koostavad kava innovaatiliste projektide väljatöötamiseks, katsetamiseks, kohandamiseks või rakendamiseks; kava põhineb interaktiivsel innovatsioonimudelil, mille kesksed põhimõtted on järgmised:

- (a) töötada välja uuenduslikke lahendusi, milles keskendutakse põllumajandus- või metsandusettevõtjate vajadustele, ja lahendada vajaduse korral kogu tarneahela vastastikust mõju;
- (b) ühendada selliseid partnereid, näiteks põllumajandustootjad, nõustajad, teadlased, ettevõtted või valitsusvälised organisatsioonid, kelle teadmised võiksid sihipärasel kombinatsioonis üksteist omavahel täiendada, võimaldades saavutada nii projekti eesmärgi kõige paremini ning
- (c) kasutada kaasotsustamist ja ühisloomet kogu projekti vältel.

Kavandatav innovatsioon võib põhineda uutel, kuid ka traditsioonilistel tavadel uutes geograafilistes või keskkonnatingimustes.

Töörühmad levitavad oma projektide tulemusi eelkõige ÜPP võrgustiku kaudu.

VII JAOTIS

SEIRE, ARUANDLUS JA HINDAMINE

I PEATÜKK

TULEMUSRAAMISTIK

Artikkel 115

Tulemusraamistiku kehtestamine

1. Liikmesriigid kehtestavad tulemusraamistiku, mis võimaldab ÜPP strateegiakava rakendamise vältel teha selle tulemuslikkuse seiret, kava hinnata ning selle kohta aru anda.
2. Tulemusraamistik sisaldab järgmisi elemente:
 - (a) väljundit, tulemust, mõju ja konteksti kajastavate näitajate ühine kogum, sealhulgas artiklis 7 osutatud näitajad, ning mida kasutatakse seire, hindamise ja iga-aastase tulemusaruande alusena;
 - (b) sihtväärtused ja iga-aastased vahe-eesmärgid, mis on kehtestatud tulemusnäitajaid kasutades vastava erieesmärgi kohta;
 - (c) andmete kogumine, säilitamine ja edastamine;
 - (d) korrapärane aruandlus tulemuslikkuse, seire ja hindamise kohta;
 - (e) heade tulemuste eest premeerimise ning vähese tulemuslikkusega tegelemise mehhanism;
 - (f) ÜPP strateegiakavaga seotud eel-, vahe- ja järelhindamised ning muud hindamistoimingud;
3. Tulemusraamistik hõlmab järgmist:
 - (a) ÜPP strateegiakavade sisu;
 - (b) määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud turukorraldusmeetmed ja muud sekkumissätted.

Artikkel 116

Tulemusraamistiku eesmärgid

Tulemusraamistiku eesmärkideks on:

- (a) hinnata ÜPP mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust;
- (b) määrata kindlaks vahe-eesmärgid ja sihtväärtused artiklis 6 sätestatud erieesmärkide saavutamiseks;
- (c) teha seiret ÜPP strateegiakavad sihtväärtuste saavutamisel tehtud edusammude kohta;
- (d) hinnata ÜPP strateegiakavade kohaste sekkumiste mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust ja sidusust;
- (e) toetada seire ja hindamisega seotud ühist õppeprotsessi.

Artikkel 117
Elektrooniline teabesüsteem

Liikmesriigid loovad elektroonilise infosüsteemi, milles nad registreerivad ja säilitavad sellise põhilise teabe ÜPP strateegiakavade rakendamise kohta, mida on vaja seireks ja hindamiseks, eelkõige iga rahastamiseks valitud sekkumise, samuti lõpetatud sekkumised, sealhulgas teave iga toetusesaaja ja tegevuse kohta.

Artikkel 118
Teabe esitamine

Liikmesriigid tagavad, et ÜPP strateegiakavade kohaste sekkumiste raames toetust saavad isikud ja kohalikud tegevusrühmad esitavad korraldusasutusele või teistele asutustele, kes on volitatud täitma korraldusasutuse ülesandeid, ÜPP strateegiakava seireks ja hindamiseks vajaliku teabe.

Liikmesriigid tagavad kõikehõlmavate, täielike, õigeaegsete ja usaldusväärsete andmeallikate loomise, mis võimaldavad teha poliitiliste eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusat seiret, kasutades väljund-, tulemus- ja mõjunäitajad.

Artikkel 119
Seire kord

Korraldusasutus ja seirekomisjon jälgivad ÜPP strateegiakava rakendamist ja ÜPP strateegiakava sihtväärtuste saavutamiseks tehtut, kasutades selleks väljund- ja tulemusnäitajaid.

Artikkel 120
Tulemusraamistiku rakendamise volitused

Komisjon võtab vastu rakendusaktid tulemusraamistiku sisu kohta. Osutatud õigusaktid sisaldavad taustanäitajate loetelu, muid näitajaid, mida on vaja seoses poliitika asjakohase seire ja hindamisega, näitajate arvutamise meetodeid ja vajalikke sätteid, et tagada liikmesriikide kogutud andmete täpsus ja usaldusväärsus. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II PEATÜKK

IGA-AASTASED TULEMUSARUANDED

Artikkel 121
Iga-aastased tulemusaruanded

1. 15. veebruariks 2023 ja seejärel iga järgmise aasta 15. veebruariks kuni aastani 2030 esitavad liikmesriigid komisjonile iga-aastase tulemusaruande ÜPP strateegiakava rakendamise kohta eelmisel eelarveaastal. 2023. aastal esitatav aruanne hõlmab eelarveaastaid 2021 ja 2022. III jaotise II peatükis osutatud otsetoetuste puhul hõlmab aruanne ainult 2022. eelarveaastal.
2. Viimane iga-aastane tulemusaruanne, mis esitatakse 15. veebruariks 2030, sisaldab kokkuvõtet rakendusperioodil tehtud hindamiste kohta.
3. Selleks et iga-aastane tulemusaruanne oleks vastuvõetav, peab see sisaldama kogu lõigetes 4, 5 ja 6 nõutavat teavet. Kui tulemusaruanne ei ole vastuvõetav, teatab

komisjon sellest liikmesriigile 15 tööpäeva jooksul alates tulemusaruande kättesaamisest; vastasel juhul loetakse aruanne vastuvõetavaks.

4. Iga-aastastes tulemusaruannetes esitatakse põhiline kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave ÜPP strateegiakava rakendamise kohta, viidates finantsandmetele ning väljundi- ja tulemusnäitajatele ja kooskõlas artikli 118 teise lõiguga. Aruanded sisaldavad ka teavet tegelike väljundite, kulude ja tulemuste kohta ning seda, kui kaugel ollakse saavutatavatest sihtväärtustest.

Kui käesoleva määruse artiklis 89 nimetatata sekkumisliikide puhul on tegeliku väljundi ja tegelike kulude suhtarv 50 % erinev kavandatud aastasest väljundi- ja kulusuhtest, esitab liikmesriik põhjenduse selle kõrvalekalde kohta.

5. Esitatud andmed peavad seostuma osaliselt ja täielikult rakendatud sekkumismeetmetega seotud näitajate saavutatud väärtustega. Aruannetes esitatakse ka kokkuvõtte eelmisel eelarveaastal rakendatud ÜPP strateegiakava rakendamise seisust ja teemadest, mis mõjutavad ÜPP strateegiakava täitmist, eelkõige vaheeesmärkidest kõrvalekaldumistega seotud kõrvalekalded, esitades põhjendused ja, kui see on asjakohane, kirjeldades võetud meetmeid.

6. Rahastamisvahendite puhul tuleb lisaks andmetele, mis esitatakse lõike 4 kohaselt, esitada ka järgmine teave:

- (a) rahastamiskõlblike kulude kogusumma finantstoote liigi kaupa;
- (b) rahastamiskõlbliku kuluna deklareeritud halduskulude ja -tasude summa;
- (c) lisaks EAFRD-le kaasatud avaliku ja erasektori vahendite summa finantstoote liigi kaupa;
- (d) määruse (EL) [CPR] artikli 54 kohaselt EAFRD panustest rahastamisvahendile tekkinud intress ja muu tulu ning tagastatud vahendid, mis on seotud EAFRDst antud toetusega, nagu on osutatud kõnealuse määruse artiklis 56.

7. Komisjon annab määruse (EL) [HzR] artiklis [52] osutatud iga-aastasele tulemusaruandele hinnangu, teeb raamatupidamiskontrolli ja kiidab aruande heaks, lähtudes iga-aastases tulemusaruandes esitatud teabest.

8. Iga-aastase tulemusaruande hinnangus võib komisjon teha oma tähelepanekud iga-aastaste tulemusaruannete kohta ühe kuu jooksul pärast aruannete esitamist. Kui komisjon ei esita oma tähelepanekuid nimetatud tähtaja jooksul, loetakse aruanded vastuvõetuks.

Artiklit 108 komisjoni tegevuse tähtaja arvutamise kohta kohaldatakse *mutatis mutandis*.

9. Kui ühe või mitme tulemusnäitaja väärtusest selgub, et asjaomase aruandeaasta puhul on erinevus vastavast vahe-eesmärgi väärtusest üle 25 %, võib komisjon paluda liikmesriigil esitada tegevuskava, mis on kooskõlas määruse (EL) nr [HZR] artikli 39 lõikega 1 ning milles kirjeldatakse kavandatavaid parandusmeetmeid ja eeldatavat ajakava.

10. Iga-aastased tulemusaruanded ning kodanike jaoks koostatud nende sisu kokkuvõtte, tehakse üldsusele kättesaadavaks.

11. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse eeskirjad iga-aastaste tulemusaruannete sisu esitamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 122

Iga-aastane läbivaatuskoosolek

1. Liikmesriigid korraldavad igal aastal koos komisjoniga iga-aastase hindamiskoosoleku, mida juhatatakse ühiselt või juhatab seda komisjon ja mis toimub kõige varem kaks kuud pärast iga-aastase tulemusaruande esitamist.
2. Iga-aastase hindamiskoosoleku eesmärk on analüüsida iga kava tulemuslikkust, sealhulgas edusamme seatud sihtväärtuste saavutamisel, mis tahes probleeme, mis võivad mõjutada tulemuslikkust ja varasemaid või tulevasi meetmeid, mida kavatakse probleemide lahendamiseks võtta.

III PEATÜKK

PREEMIASÜSTEEM HEADE KESKKONNA- JA KLIIMAALASTE TULEMUSTE PUHUL

Artikkel 123

Tulemuspreemia

1. Liikmesriikidele võib anda aastal 2026 tulemuspreemiat, et premeerida rahuldavaid tulemusi seoses keskkonna- ja kliimaeesmärkidega, tingimusel et asjaomane liikmesriik on täitnud artikli 124 lõikes 1 sätestatud tingimuse.
2. Tulemuspreemia suurus on 5 % liikmesriigi jaoks 2027. eelarveaastal ette nähtud summast, mis on kehtestatud IX lisas.

Artiklite 15 ja 90 alusel EAGFi ja EAFRD vahel ümberpaigutatud vahendeid tulemuspreemia arvutamisel arvesse ei võtmata.

Artikkel 124

Tulemuspreemia määramine

1. 2026. aasta tulemusaruande hindamise alusel antakse liikmesriikide eraldisest artikli 123 teise lõigu kohaselt kinni peetud tulemuspreemia sellele liikmesriigile, kelle ÜPP strateegiakava artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f ette nähtud keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide suhtes kehtestatud tulemusnäitajad on jõudnud 2025. aasta jooksul vähemalt 90 % tasemele nende sihtväärtusest.
2. Komisjon võtab kahe kuu jooksul pärast iga-aastase tulemusaruande kättesaamist 2026. aastal vastu rakendusakti, ilma et kohaldataks artiklis 139 osutatud komiteemenetlust, et otsustada iga liikmesriigi puhul, kas nende ÜPP strateegilised kavad on saavutanud käesoleva artikli lõikega 1 ette nähtud sihtväärtused.
3. Kui lõikega 1 ette nähtud sihtväärtused on saavutatud, eraldab komisjon lõikes 2 osutatud otsuse alusel asjaomastele liikmesriikidele tulemuspreemia summa, mis määratakse lõplikult kindlaks 2027. majandusaasta kohta.
4. Kui lõikega 1 ette nähtud sihtväärtusi ei saavutata, ei täida komisjon 2027. eelarveaastaks võetud kohustusi asjaomastele riikidele makstava tulemuspreemia osas.
5. Tulemuspreemia määramisel võib komisjon arvesse võtta vääramatut jõu juhtusid ja tõsiseid sotsiaalmajanduslikke kriise, mis takistasid asjakohaste vahe-eesmärkide saavutamist.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega nähakse ette üksikasjalik kord, millega tagada ühtne lähenemisviis tulemuspreemia eraldamisel liikmesriikidele. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

IV PEATÜKK

ÜPP STRATEEGIAKAVA HINDAMINE

Artikkel 125 *Eelhindamised*

1. Liikmesriigid teevad eelhindamisi, et parandada oma ÜPP strateegiakavade koostamise kvaliteeti.
2. Eelhindamised tehakse ÜPP strateegiakava ettevalmistamise eest vastutava asutuse vastutusel.
3. Eelhindamise käigus hinnatakse järgmist:
 - (a) ÜPP strateegiakava panus ÜPP erieesmärkide saavutamisse, võttes arvesse riiklikke ja piirkondlikke vajadusi ning arengupotentsiaali ning kogemusi, mis on saadud ÜPP rakendamisel eelmistel programmitöö perioodidel;
 - (b) kavandatava ÜPP strateegiakava sisemine sidusus ja seosed muude asjakohaste meetmetega;
 - (c) eelarvevahendite eraldamise vastavus ÜPP strateegiakava erieesmärkidega;
 - (d) kuidas eeldatavad väljundid tulemustele kaasa aitavad;
 - (e) kas tulemuste mõõdetavad sihtväärtused on realistlikud, võttes arvesse EAGFi ja EAFRD kavandatavat toetust;
 - (f) ÜPP strateegiakava juhtimiseks vajaliku personali ja haldussuutlikkuse piisavus;
 - (g) ÜPP strateegiakava seiremenetluste ja hindamiste tegemiseks vajalike andmete kogumise menetluste sobivus;
 - (h) tulemusraamistiku jaoks valitud vahe-eesmärkide sobivus;
 - (i) toetusesaajate halduskoormuse vähendamiseks kavandatud meetmed;
 - (j) EAFRDst rahastatavate rahastamisvahendite kasutamise põhjendus.
4. Eelhindamises võetakse arvesse direktiivis 2001/42/EÜ sätestatud keskkonnamõju strateegilise hindamise nõudeid, võttes arvesse kliimamuutuste mõju leevendamise vajadusi.

Artikkel 126 *ÜPP strateegiakavade hindamine rakendusperioodil ja kavade järelhindamine*

1. Liikmesriigid hindavad ÜPP strateegiakavasid, et parandada nende väljatöötamise ja rakendamise kvaliteeti ning hinnata nende tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust, liidu lisaväärtust ja mõju seoses nende osatähtsusega selliste ÜPP üldiste ja erieesmärkide saavutamisel, millele on osutatud artiklis 5 ja artikli 6 lõikes 1.
2. Liikmesriigid delegeerivad hindamised sõltumatult tegutsevatele ekspertidele.

3. Liikmesriigid tagavad, et on kehtestatud menetlused hindamiseks vajalike andmete koostamiseks ja kogumiseks.
4. Liikmesriigid vastutavad selle eest, et ÜPP strateegiakava sekkumisi artikli 6 lõikega 1 ette nähtud erieesmärkide saavutamiseks hinnatakse nõuetekohaselt.
5. Liikmesriigid koostavad hindamiskava, mis sisaldab andmeid kavandatud hindamise kohta rakendusperioodi jooksul.
6. Liikmesriigid esitavad hindamiskava seirekomisjonile hiljemalt üks aasta pärast ÜPP strateegiakava vastuvõtmist.
7. Korraldusasutus vastutab, et ÜPP strateegiakava põhjalik hindamine oleks lõpule viidud 31. detsembriks 2031.
8. Liikmesriigid teevad kõik hindamised üldsusele kättesaadavaks.

V PEATÜKK

TULEMUSHINDAMINE KOMISJONI POOLT

Artikkel 127

Tulemushindamine ja hinnang

1. Komisjon koostab mitmeaastase kava ÜPP hindamiseks, mille läbiviimise eest ta ise vastutab.
2. Komisjon teeb vahehindamise, et uurida EAGFi ja EAFRD tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust kolmanda aasta lõpuks pärast ÜPP strateegiakavade rakendamise algust, võttes arvesse I lisas esitatud näitajaid. Komisjon võib kasutada kogu asjakohast teavet, mis on juba kättesaadav vastavalt [uue finantsmääruse] artiklile [128].
3. Komisjon teostab järelhindamise, et kontrollida EAGFi ja EAFRD tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust.
4. ÜPP, sealhulgas ÜPP strateegiakavade hindamisel saadud tõendite ja muu asjakohaste teabeallikate põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule pärast vahehindamise lõpetamist esialgse aruande kõnealuse artikli rakendamise kohta, sealhulgas esimesed tulemused ÜPP tulemuslikkuse kohta. Teine aruanne, mis sisaldab hinnangut ÜPP tulemuslikkuse kohta, esitatakse 31. detsembriks 2031.

Artikkel 128

Põhinäitajatel põhinev aruandlus

Kooskõlas [uue finantsmääruse artikli 38 lõike 3 punkti e alapunkti i] kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõnealuses artiklis osutatud tulemuslikkusteabe, mida mõõdetakse põhinäitajatega, mis on esitatud XII lisas.

Artikkel 129

Üldsätted

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile kogu vajaliku teabe, mis võimaldab viimasel teha ÜPP seiret ja hindamist.
2. Konteksti ja mõju näitajateks vajalikud andmed on peamiselt loodud selliste andmeallikate poolt nagu põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk (Farm

Accountancy Data Network) ja Eurostat. Kui kõnealuste näitajate jaoks vajalikud andmed ei ole kättesaadavad või need ei ole täielikud, käsitletakse lünki Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 223/2009⁴⁰ alusel loodud Euroopa statistikaprogrammi, põllumajandusliku raamatupidamise andmesidevõrgu õigusliku raamistiku või muude andmete esitajate, näiteks Teadusuuringute Ühiskeskuse ja Euroopa Keskkonnaagentuuriga sõlmitud ametlike kokkulepete raames.

3. Säilitatakse olemasolevad haldusregistrid, nagu ühtne haldus- ja kontrollisüsteem, põldude identifitseerimise süsteem ning looma- ja istandusregistrid. Ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi ning põldude identifitseerimise süsteemi arendatakse edasi, et need vastaksid paremini ÜPP vajadustele. Haldusregistritest saadud andmeid kasutatakse nii palju kui võimalik statistilistel eesmärkidel, tehes seda koostöös liikmesriikide statistikaasutuste ja Eurostatiga.
4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, milles käsitletakse teabe saatmist liikmesriikide poolt, võttes arvesse vajadust vältida põhjendamatut halduskoormust, samuti eeskirjad andmevajaduse ja võimalike andmeallikate vahelise sünergia kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VIII JAOTIS

KONKURENTSISÄTTED

Artikkel 130

Ettevõtjate suhtes kohaldatavad eeskirjad

Kui käesoleva määruse III jaotise kohast toetust antakse ettevõtjatevahelise koostöö vormidele, võib seda anda üksnes sellistele koostöövormidele, mis vastavad määruse (EL) nr 1308/2013 artiklite 206–209 alusel kohaldatavatele konkurentsieeskirjadele.

Artikkel 131

Riigiabi

1. Kui käesolevas jaotises ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva määruse alusel antava toetuse suhtes ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109.
2. ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 ei kohaldata maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad käesoleva määruse alusel ja kooskõlas käesoleva määrusega, või käesoleva määruse artiklis 132 osutatud täiendava riikliku abi suhtes, mis kuulub ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse.
3. Erandina lõikest 2 kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluva ja sellest väljapoole jääva tegevuse toetamise suhtes, välja arvatud juhul, kui käibekapitalitoetust antakse rahastamisvahendi kaudu.

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

Artikkel 132
Täiendav riiklik rahastamine

Liikmesriikide makseid seoses ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate toimingutega, mis on ette nähtud täiendavaks rahastamiseks sekkumiste puhul, millele antakse liidu toetust mis tahes ajal ÜPP strateegiakava perioodi jooksul, võib teha üksnes juhul, kui need on kooskõlas käesoleva määrusega, kui need on lisatud ÜPP strateegiakavade V lisasse vastavalt artikli 103 lõikele 5 ja kui komisjon on need heaks kiitnud.

Artikkel 133
Riiklikud fiskaalmeetmed

ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 ei kohaldata liikmesriikide fiskaalmeetmete suhtes, mille puhul liikmesriigid otsustavad kalduda kõrvale üldistest maksueeskirjadest, lubades põllumajandustootjate suhtes kohaldada tulumaksubaasi, mida arvutatakse mitmeaastase perioodi alusel.

IX JAOTIS

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 134

Konkreetsete probleemide lahendamise meetmed

1. Et lahendada eriprobleeme, võtab komisjon vastu rakendusaktid, mis on vajalikud ja põhjendatud eriolukorras. Sellised rakendusaktid võivad käesoleva määruse sätetest kõrvale kalduda sellises ulatuses ja sellise aja jooksul, mis on hädavajalik. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel ning selleks, et lahendada konkreetsed lõikes 1 osutatud probleemid, tagades samal ajal otsetoetuste süsteemi järjepidevuse erakorraliste asjaolude korral, võtab komisjon kooskõlas artikli 139 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
3. Lõike 1 või 2 kohaselt võetud meetmed kehtivad kuni 12 kuud. Kui selle aja möödudes ei ole neis lõigetes osutatud eriprobleeme lahendatud, võib komisjon esitada asjakohased seadusandlikud ettepanekud püsiva lahenduse saavutamiseks.
4. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu igast lõike 1 või 2 kohaselt võetud meetmest kahe tööpäeva jooksul alates selle võtmisest.

Artikkel 135

Äärepoolseimad piirkonnad ja Egeuse mere väikesaared

1. Liidu äärepoolseimates piirkondades vastavalt määruse (EL) nr 228/2013 IV peatükile antavate otsetoetuste suhtes kohaldatakse ainult käesoleva määruse III jaotise I peatüki 2. jao artikli 3 lõike 2 punkte a ja b, artikli 4 lõike 1 punkte a, b ja d ning IX jaotise artiklit 16. III jaotise I peatüki 2. jao artikli 4 lõike 1 punkte a, b ja d, ning IX jaotise artiklit 16 kohaldatakse ilma ÜPP strateegiakavaga seotud mis tahes kohustuseta.
2. Egeuse mere väikesaartele vastavalt määruse (EL) nr 229/2013 IV peatükile antavate otsetoetuste suhtes kohaldatakse ainult käesoleva määruse III jaotise I peatüki 2. jao artikli 3 lõike 2 punkte a ja b, artiklit 4, III jaotise II peatüki 1. ja 2. jagu ning IX jaotist. III jaotise I peatüki 2. jao artiklit 4, III jaotise II peatüki 1. ja 2. jagu ning IX jaotist kohaldatakse ilma ÜPP strateegiakavaga seotud mis tahes kohustuseta.

II PEATÜKK

TEABESÜSTEEM JA ISIKUANDMETE KAITSE

Artikkel 136

Teabe ja dokumentide vahetus

1. Komisjon loob koostöös liikmesriikidega teabesüsteemi, mis võimaldab ühist huvi pakkuva teabe turvalist vahetamist komisjoni ja iga liikmesriigi vahel.

2. Komisjon tagab asjakohase turvalise elektroonilise süsteemi olemasolu põhiteabe ning seire ja hindamise aruandluse salvestamiseks, säilitamiseks ja haldamiseks.
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestab eeskirjad lõikega 1 ette nähtud süsteemi toimimise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 137

Isikuandmete töötlemine ja kaitse

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) [HZR] artiklite [96, 97 ja 98] kohaldamist, koguvad liikmesriigid ja komisjon isikuandmeid oma vastavate kontrolli-, seire- ja hindamiskohustuste täitmiseks vastavalt käesolevale määrusele, eelkõige VI ja VII jaotises sätestatule, ning ei töötle neid andmeid viisil, mis on selle eesmärgiga vastuolus.
2. Kui isikuandmeid töödeldakse VII jaotise kohaselt seire ja hindamise eesmärgil, kasutades artiklis 136 osutatud turvalist elektroonilist süsteemi, siis muudetakse andmed anonüümseks ning neid töödeldakse üksnes koondatud kujul.
3. Isikuandmeid töödeldakse vastavalt määruste (EÜ) nr 45/2001 ja (EL) 2016/679 eeskirjadele. Eelkõige ei säilitata selliseid andmeid andmesubjektide identifitseerimist võimaldaval kujul kauem, kui on vajalik eesmärgi, milleks andmeid kogutakse või hiljem töödeldakse, täitmiseks, võttes arvesse kohaldatavas siseriiklikus ja liidu õiguses sätestatud minimaalseid andmete säilitamise tähtaegu.
4. Liikmesriigid teavitavad andmesubjekte, et nende isikuandmeid võidakse töödelda liikmesriikide ja liidu asutustes vastavalt lõikele 1 ning et neil on sellega seoses määrustes (EÜ) nr 45/2001 ja (EL) 2016/679 sätestatud andmekaitsealased õigused.

III PEATÜKK

VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 138

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 4, 7, 12, 15, 23, 28, 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, 104 ja 141 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 4, 7, 12, 15, 23, 28, 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, 104 ja 141 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi poolt kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Delegeeritud õigusakt, mis on vastu võetud kooskõlas artiklitega 4, 7, 12, 15, 23, 28, 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, 104 ja 141 jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 139
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse ühise põllumajanduspoliitika komiteeks. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

IV PEATÜKK
LÕPPSÄTTED

Artikkel 140
Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 1305/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.
Seda kohaldatakse siiski jätkuvalt toimingute suhtes, mida rakendatakse maaelu arengu programmidele, mille komisjon on kõnealuse määrusega enne 1. jaanuari 2021 heaks kiitnud.
Määruse (EL) nr 1305/2013 III lisa ja artikli 32 kohaldamist jätkatakse looduslikust eripärast tingitud ja muude piirangutega alade määramisel. Viiteid maaelu arengu programmidele loetakse viidetena ÜPP strateegiakavadele.
2. Määrus (EL) nr 1307/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.
Seda kohaldatakse siiski jätkuvalt toetusetaotluste suhtes, mis esitatakse nõudeaastate kohta, mis algavad enne 1. jaanuari 2021.
Määruse (EL) nr 1307/2013 artiklite 17 ja 19 ning kõnealuse määruse I lisa kohaldamist jätkatakse Horvaatia puhul kuni 31. detsembrini 2021.

Artikkel 141
Üleminekumeetmed

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust meetmetega, millega kaitsta toetusesaajate mis tahes omandatud õigusi ja õiguspäraseid ootusi ulatuses, mis on vajalik et minna üle määrustes (EL)

nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 kehtestatud korrald kaesoleva määru sega sätestata vale korrale Kõnealustes ülemine k uees kirjades sätestades eel kõige tingimused, mille kohaselt komisjoni poolt vastavalt määru sele (EL) nr 1305/2013 heakskiidetud toetuse võib ühendada kaesoleva määru se kohaselt antava toetusega, sealhulgas tehnilise abi ja järelhindamise jaoks.

Artikkel 142

Jõustumine ja kohaldamine

Kaesolev määrus jõustub pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Kaesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. *Üldine hinnanguline mõju kuludele*
 - 3.2.2. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele*
 - 3.2.3. *Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

1. ETTEPANEKU RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku nimetus

a) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013;

b) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013;

c) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistuste kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

Programmi teemavaldkond 8 – Mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rubriiki 3 kuuluv põllumajandus- ja merenduspoliitika – Loodusvarad ja keskkond

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁴¹

☒ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 39 on sätestatud järgmised ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) eesmärgid:

a) suurendada põllumajanduse tootlikkust (sealhulgas tehnika arengu ja tootmistegurite optimaalse kasutamise abil);

b) selle kaudu kindlustada põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase (sealhulgas sissetulekute suurendamisega);

c) stabiliseerida turge;

d) tagada tarnekindlus ning

e) tagada tarbijatele mõistliku hinnaga tarned.

⁴¹

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktidele a või b.

Neid kohandatakse ja liigendatakse vastavalt punktis 1.4.2 märgitud probleemidele, et panna rõhku kümnele komisjoni prioriteedile aastateks 2015–2019 ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidele ning et täita eespool nimetatud ettepanekuid, mille eesmärk on kehtestada ühise põllumajanduspoliitika õigusraamistik aastateks 2021–2027 – lihtsam, arukam, kaasaegne ja säästvam ÜPP.

- 1.4.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna põhiprobleemide piiriülese ja üleilmse laadi tõttu on vaja ühist poliitikat ELi tasandil. Nende probleemide lahendamiseks on ÜPPga ette nähtud teha järgmist:

- tagada ühtne turg ja võrdsed võimalused toiduga kindlustatuse aluseks oleva ühise sisetulekutagatise toetussüsteemi kaudu ja hoida ära võimalikud konkurentsimoonutused;
- tugevdada ELi põllumajandussektori vastupanuvõimet, mis on vajalik üleilmastumise ohjamiseks, ja
- tegelda põhiliste kestlikkuse probleemidega, näiteks kliimamuutuste, veekasutuse, õhu kvaliteedi ja elurikkuse probleemidega ÜPP keskkonnaaspektide kaudu.

Muudes valdkondades tuleb omavahel ühendada üleeuroopaline mõõde ja suurem subsidiaarsus. Nendeks valdkondadeks on toiduohutus (nt standardite ühtlustamine), maaelu arengu probleemid (suured erinevused maapiirkondade tööpuuduse küsimuses liikmesriigiti), kehv taristu ja kehvad teenused maapiirkondades, teadustegevuse ja innovatsiooni puudujäägid ning toidu kvaliteedi, tervishoiu ja toitumise probleemid. Asjakohased ELi tasandi meetmed võimaldavad nende probleemidega tõhusamalt ja tulemuslikumalt tegelda, kui liikmesriikidele on tagatud suurem paindlikkus.

- 1.4.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Kehtiva poliitilise raamistiku hindamise, sidusrühmadega ulatusliku konsulteerimise ning tulevikukatsumuste ja -vajaduste analüüsi põhjal on teostatud üksikasjalik mõjuhindang. Lisaüksikasjad leiab seadusandlikele ettepanekutele lisatud mõjuhindangust ja seletuskirjast.

- 1.4.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Märkimisväärne koostoime ja lihtsustamine saavutatakse eelkõige seoses ÜPPga, kui ÜPP strateegiakava käsitlevasse ühte strateegilisse raamistikku koondatakse EAGFi ja EAFRD rahastatavate sekkumismetmete rakendamine. Liikmesriikides juba loodud struktuurid jäävad küll alles, kuid samal ajal lihtsustatakse ja kohandatakse haldus- ja kontrollieeskirju, mida liikmesriigid konkreetsete sekkumismetmete suhtes rakendavad.

ÜPP on tihedalt läbi põimunud kliima- ja keskkonnapoliitikaga, toiduohutusega, terviseetemetega, maapiirkondade digiteerimise tegevuskavaga, biomajandusega, teadmiste ja innovatsiooni levikuga, naabruspoliitikaga, kaubandus- ja arengupoliitikaga ning programmiga Erasmus+.

ÜPP võtab arvesse ja täiendab teisi ELi poliitikavaldkondi ja rahastamisvahendeid, näiteks meetmeid, mida rakendatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, InvestEU fondist, ning teadusuuringute ja innovatsiooni üheksanda raamprogrammi alusel, samuti keskkonna- ja kliimapolitikat. Vajaduse korral kehtestatakse ühised eeskirjad, et maksimeerida rahastamisvahendite omavahelist kooskõla ja vastastikust täiendavust ning samal aja tagada kõnealuste poliitikavaldkondade eripära arvessevõtmine.

Koostoime teadusuuringute raamprogrammiga tagatakse klastriga FP9 „Toit ja loodusvarad“, mille eesmärk on muuta põllumajandus ja toidusüsteemid täiesti ohutuks, kestlikuks, vastupidavaks, ringlust toetavaks, mitmekesiseks ja uuenduslikuks. ÜPP tugevdab veelgi seost ELi teadusuuringute- ja innovatsioonipoliitikaga, seades ÜPPs prioriteediks biomajanduse. Klaustris „Toit ja loodusvarad“ pannakse rõhku ka digitaalrevolutsioonist saadavale kasule, nii et teadusuuringud ja innovatsioonitegevus aitaksid kaasa põllumajanduse ja maapiirkondade digiteerimisele.

Käesoleva finantselgitusega hõlmatud seadusandlikke ettepanekuid tuleks vaadelda üldisemas kontekstis, st seoses ettepanekuga ühissätete määruse kohta, millega kehtestatakse fondide, näiteks EAFRDd, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi jt hõlmavate ühiseeskirjade ühtne raamistik. Selle raammääruse abil vähendatakse oluliselt halduskoormust, kulutatakse ELi rahalisi vahendeid tulemuslikult ning lihtsustatakse kohaldamist.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ Piiratud kestusega

- ☒ kehtib 1.1.2021–31.12.2027
- ☒ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2021–2027 ja maksete assigneeringutele ajavahemikul 2021–2027 ja sellest edasi

☒ **Piiramatu kasutusega** Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinilistide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepiirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks

- Rakendamine alates (eelarveaastast) 2021.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁴²

☒ Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

⁴²

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☒ rakendusametite kaudu

☒ Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

Võrreldes praeguse olukorraga olulisi muudatusi ei tehta, st ÜPP reformi seadusandlike ettepanekutega seotud kulusid rahastatakse valdavalt koostöös liikmesriikidega. Väga väikest osa haldab komisjon siiski ka edaspidi ise.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Kehtestatakse tegevus-, järelevalve- ja hindamisraamistik, et:

- a) hinnata ÜPP mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust;
- b) seada vahe-eesmärgid ja sihid ÜPP strateegiakavade erieesmärkide jaoks;
- c) jälgida ÜPP strateegiakava eesmärkide saavutamiseks tehtut;
- d) hinnata ÜPP strateegiakavade kohaste sekkumismeetmete mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust ja sidusust;
- e) toetada järelevalve ja hindamisega seotud ühist õppeprotsessi.

Korraldusasutus ja seirekomisjon jälgivad ÜPP strateegiakava rakendamist ja selle eesmärkide saavutamiseks tehtut.

Iga-aastased tulemusaruanded

15. veebruariks 2023 ja seejärel iga järgmise aasta 15. veebruariks kuni aastani 2030 esitavad liikmesriigid komisjonile iga-aastase tulemusaruande ÜPP strateegiakava rakendamise kohta eelmisel eelarveaastal. Nendes aruannetes esitatakse põhiline kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave ÜPP strateegiakava rakendamise kohta, viidates finantsandmetele ning väljund- ja tulemusnäitajatele. Samuti lisatakse teave saavutatud väljundite, tehtud kukutuste, saavutatud tulemuste ja eesmärkide saavutamiseks veel vajaliku kohta.

Esitatud andmed peavad seostuma osaliselt ja täielikult rakendatud sekkumismeetmetega seotud näitajate saavutatud väärtustega. Samuti peavad need andmed olema seotud eelmisel eelarveaastal ÜPP strateegiakava rakendamisel saavutatuga, ÜPP strateegiakava toimimist mõjutavate asjaoludega, eelkõige vahe-eesmärkidest kõrvalekalletega, nende põhjustega ja võetud meetmetega, kui meetmeid on võetud.

Komisjon vaatab läbi iga-aastase tulemusaruande, kontrollib seda ja kiidab selle heaks, lähtudes aruandes esitatud teabest.

ÜPP strateegiakava hindamine

Liikmesriigid teevad asjaomase ÜPP strateegiakava eelhindamise, sealhulgas analüüsivad selle tugevaid ja nõrku külgi, võimalusi ja sellega seotud ohtusid, et selgitada välja ÜPP strateegiakavaga rahuldatavad vajadused.

Liikmesriigid hindavad ÜPP strateegiakavasid selleks, et parandada nende väljatöötamise ja rakendamise kvaliteeti ning hinnata nende tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust, ELi lisaväärtust ja mõju seoses nende osatähtsusega ÜPP üldiste ja konkreetsete eesmärkide saavutamisel.

Tulemuslikkuse hindamine komisjonis

Komisjon koostab mitmeaastase kava ÜPP hindamiseks, mille läbiviimise eest ta ise vastutab.

VII lisas esitatud näitajaid arvesse võttes teostab komisjon vahehindamise, et kontrollida fondide tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust. Komisjon võib kasutada kogu asjakohast teavet, mis on juba kättesaadav vastavalt finantsmääruse artiklile 128.

Komisjon teostab järelhindamise, et kontrollida fondide tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust.

ÜPP, sealhulgas ÜPP strateegiakavade hindamisel saadud tõendite ja muu asjakohaste teabeallikate põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2025 esialgse aruande kõnealuse artikli rakendamise kohta, sealhulgas esimesed tulemused ÜPP tulemuslikkuse kohta. Teine aruanne, milles käsitletakse ÜPP tulemuslikkuse hindamist, esitatakse 31. detsembriks 2031.

Põhinäitajatel põhinev aruandlus

Komisjon esitab aruande kogu programmitöö perioodil erieesmärkide saavutamisel tehtu kohta liikmesriikide edastatud teavet ja põhinäitajaid kasutades.

Kooskõlas finantsmääruse artikli 38 lõike 3 punkti e alapunkti i kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõnealuses artiklis osutatud tulemuslikkusteabe, mida mõõdetakse põhinäitajatega.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.

ÜPP puhul toimub eelarve täitmine eelkõige koostöös liikmesriikidega. Liikmesriikides olemas olevad juhtimisasutused, täpsemalt makse- ja sertifitseerimisasutused, on tõendanud oma tulemuslikkust ELi eelarve kaitsmisel ja usaldusväärse finantsjuhtimise tagamisel. Püsivalt väike ÜPPga seotud vigade arv viimastel aastatel näitab seda, et liikmesriikide loodud haldus- ja kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt ning tagavad põhjendatud usaldusväärset.

Uus ÜPP rakendamismudel vastab sellele olukorrale, suurendades liikmesriikide jaoks subsidiaarsust olemasolevate kontrollisüsteemide üle otsustamisel ja nende haldamisel liidu üldisemate eeskirjade raames. Lisaks sellele, et järgitakse tulemustele ja tulemuslikkusele orienteeritud maksetele keskenduvat eelarvestrateegiat, on ÜPPs maksete rahastamise kõlblikkus ühendatud tegeliku kohapealse tegutsemisega. Seepärast on alates 2020. aastast rakendatavat ÜPPd käsitlevates seadusandlikes ettepanekutes finantsjuhtimise ja usaldusväärset näidise keskseks elemendiks tulemuslikkus.

Uue perioodi kontrollistrateegia on täielikult kooskõlas ühtse auditi põhimõttega ning tagab akrediteeritud makse- ja sertifitseerimisasutuste vajaliku usaldusväärset. Komisjon pöörab erilist tähelepanu olemasolevate juhtimissüsteemide tulemuslikule toimimisele ja tulemusaruandluse usaldusväärsetele. Nagu ka praegu, kavandatakse perioodi algul auditistrateegia ja mitmeaastane tööprogramm.

Kokkuvõttes tagab komisjon liikmesriikides loodud juhtimissüsteemide tulemusliku toimimise, hüvitab makseasutuste tehtud maksed ning kontrollib iga-aastaseid tulemusaruandeid ja kiidab need heaks, hinnates liikmesriikide esitatud andmeid saavutatu kohta.

2.2.2. Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.

ÜPP-l on üle seitsme miljoni toetusesaaja, kes saavad toetust väga mitmesuguste eri toetuskavade alusel. ÜPP valdkonnas esinevate vigade arvu pidev vähenemine annab tunnistust makseasutuste haldus- ja kontrollisüsteemide usaldusväärsusest ja töökindlusest.

Seni on ÜPPd rakendatud üksikasjalike rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kaudu toetusesaaja tasandil, mis muutis süsteemi keerulisemaks ning suurendas halduskoormust ja vigade esinemise riski. Haldus- ja kontrollisüsteemi kulusid riskide leevendamisel on peetud mõnevõrra ebaproportsionaalseks.

Alates 2020. aastast rakendatavat ÜPPd käsitlevas seadusandlikus pakettis vähendatakse nõuetele vastavuse aspekti märgatavalt ja suurendatakse tulemuslikkuse osatähtsust. Liikmesriigid peavad täitma ELi õigusnormidest tulenevaid kohustusi ning seejärel kehtestama asjakohase haldus- ja kontrollisüsteemi. Liikmesriikidel on võimalik paindlikumalt välja töötada oma tegelikule olukorrale paremini sobivaid kavasid ja meetmeid. Seepärast on ÜPP raames rahastamise tingimuseks ELi tasandil kindlaks määratud ühiste eesmärkide saavutamiseks kehtestatud poliitika strateegiline ellurakendamine. ÜPP kava on liikmesriikide ja komisjoni vaheline kokkulepe, mille alusel töötatakse välja ja kinnitatakse seitsme aasta strateegia, eesmärgid, sekkumismeetmed ja kavandatavad kulutused.

Ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret käsitleva määruse ettepanekuga kohandatakse praegust süsteemi uue rakendamismudeliga ja samal ajal jäävad alles hästi toimivad juhtimisasutused (makse- ja sertifitseerimisasutused). Nagu ka praegu, peab iga makseasutuse juht igal aastal esitama liidu vahendite haldaja deklaratsiooni, milles käsitletakse raamatupidamisarvestuse täielikkust, täpsust ja õigsust, sisekontrollisüsteemide nõuetekohast toimimist, sealhulgas ELi põhinõuete täitmist, ning tulemusaruande usaldusväärsust. Sõltumatu auditeerimisasutus peab esitama kõigi nende elementide kohta arvamuse.

Kui liikmesriik ei ole saavutanud kokkulepitud normidele vastavaid väljundeid, vähendatakse kulutusi. Endiselt tehakse vastavusauditeid, et hinnata juhtimisstruktuuride toimimist. Komisjon jätkab põllumajanduskulude auditeerimist, kasutades riskipõhist lähenemisviisi, et kooskõlas ühtse auditi põhimõttega tagada auditite sihtrühmaks suurima riskiga alad. Lisaks on olemas selged mehhanismid selleks, et peatada maksed juhul, kui juhtimisstruktuurides esineb suuri puudujääke või tulemuslikkus kipub üha enam vähenema.

Põhiline risk, mis uuel perioodil võib ilmneda, on see, et kui leeveneb konkreetne ja üksikasjalik kord, kuidas liikmesriikide haldus- ja kontrollisüsteeme tuleks makseasutuste tasandil kehtestada, võib komisjoni maine saada kahjustatud, juhul kui liikmesriikide kehtestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirju ei järgita. Tuleks rõhutada, et komisjon tagab juhtimissüsteemide olemasolu ning väljundite ja tulemuste saavutamise. Tulemustele keskenduvat eelarvepoliitikat järgides seab komisjon tähelepanu keskmesse selle poliitikaga saavutatava.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Tänu ÜPP uuele rakendamismudelile peaksid märgatavalt vähenema kontrollikulud nii liikmesriikide kui ka toetusesaajate puhul.

ELi tasandi nõuete hulka on oluliselt vähendatud ja nõuete kehtestamine on antud liikmesriikidele, kes peaksid kasutama võimalust ja kohandama toetusesaajatele seatavaid kohustusi vastavalt riigi või piirkonna konkreetsele eripärale.

Liikmesriigid lähtuvad haldus- ja kontrollisüsteemi kindlaksmääramisel ELi lihtsustatud raamistikust, mis on määratletud seadusandlikes ettepanekutes. Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem, mille alla kuulub ligikaudu 88 % ÜPP maksetest, jääb alles, kuigi konkreetSED aspektid, mis seni on kindlaks määratud ELi tasandil, jäetakse liikmesriikide otsustada. Seepärast ei määrata enam ELi tasandil kindlaks kontrollide intensiivsust ega ulatust, mis on põhiline kulukäitur.

Tulemuslikkusele keskendumine nõuab usaldusväärset ja töökindlat aruandlussüsteemi, mis (nagu eespool juba nimetatud) oleneb sõltumatutest audititest. Samas ei eeldata, et see mõjutaks oluliselt liikmesriikide halduskoormust, kuna enamik väljundnäitajatest on akrediteeritud makseasutustele juba kättesaadavad.

Liikmesriikidel on võimalik lihtsustada ja vähendada ÜPP haldamise ja kontrollimisega seotud halduskoormust, sest nad saavad kohandada rahastamiskõlblikkuse eeskirju toetusesaaja tasandil ning otsustada kõige paremini sobiva kontrolliviisi üle (ega pea kasutama üht standardsüsteemi). Nagu ÜPPd käsitlevatele seadusandlikele ettepanekutele lisatud mõjuhinnangus lihtsustamispeatüki osas märgitud, ei tohiks uue ÜPP ellurakendamise kulud suurened (praegu 3,6 %), isegi kui võtta arvesse tulemusaruande suuremat osatähtsust.

Mis puutub eeldatavasse vigade arvu, siis vastavalt uuele rakendamismudelile hinnatakse kulude rahastamiskõlblikkust saavutatud väljundites. Seega ei vaadeldaks vigade arvutamisel iga üksiku tehingu seaduslikkust ja korrektsust, vaid saavutatud väljundite ja hüvitatud kulude suhet. Kuludele vastava väljundi puudumise korral vähendatakse neid iga-aastase tulemusaruande kontrollimise ja heakskiitmise raames, nii et ELi eelarve oleks kaitstud.

2.3. **Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed**

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Seadusandliku paketiga on ette nähtud, et liikmesriigid tagavad tõhusa kaitse pettuste vastu, eelkõige seal, kus risk on suurem, hoides ära, avastades ja korrigeerides eeskirjade eiramise ja pettuse juhtusid. Liikmesriigid peavad kehtestama tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed karistused vastavalt liidu õigusaktidele või liikmesriigi õigusele ning nõudma sisse alusetult tehtud maksed koos intressidega.

ELi põhinõuded on üks osa juhtimisstruktuuridest, mida auditeerivad sertifitseerimisasutused ja riskipõhise lähenemisviisi järgides ka komisjon vastavalt ühtse auditi põhimõttele.

Olukorrale vastavaid üksikasju käsitletakse põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi pettustevastase võitluse läbivaadatud strateegias. Samas ei tohiks

pettuste ja eeskirjade eiramise muude ränkade juhtude liigitus tulevikus oluliselt muutuda võrreldes praeguse liigitusega.

Praegust liikmesriikide sihipärase koolitamise korda, kuidas pettusi ja muid eeskirjade eiramise ränki juhtusid ära hoida, avastada ja korrigeerida, laiendatakse tõenäoliselt tulevasele ÜPP-le. Sama kehtib liikmesriikidele mõeldud temaatiliste juhendite kohta, mis hõlmavad konkreetseid suure riskiga alasid.

3. ETTEPANEKU HINNANGULINE FINANTSMÕJU

Käesolevas finantsselgituses esitatud summad on väljendatud jooksevhindades.

Lisaks õigusakti ettepanekutest tulenevatele muudatustele, nagu on loetletud allpool lisatud tabelites, on õigusakti ettepanekutes tehtud veel muudatusi, millel puudub finantsmõju.

Tuleks rõhutada, et turuga seotud kulude puhul arvesse võetud summad põhinevad eeldusel, et riikliku sekkumise kokkuostu ei korraldata ega võeta ka muid meetmeid, mis on seotud kriisiolukorraga mis tahes sektoris.

EAGFi raames luuakse uus põllumajandusreserv, et põllumajandussektorit täiendavalt toetada turvavõrgumeetmetega turu korraldamisel ja stabiliseerimisel ning/või põllumajandustoodete tootmist või turustamist mõjutavate kriiside korral. Kõnealuse reservi maht peab olema vähemalt 400 miljonit eurot iga eelarveaasta algul. 2020. aastal põllumajanduse kriisireservist kasutamata summad kantakse üle 2021. eelarveaastasse reservi loomiseks; kasutamata summade iga-aastast ülekandmist kohaldatakse ajavahemikul 2021–2027. Reservi kasutamise korral täiendatakse seda olemasolevate eelarvevõimaluste piires või uute assigneeringutega. Kui ületatakse mitmeaastase finantsraamistiku perioodil 2021–2027 EAGFi erikulutustele kindlaks määratud ülemmäära, kohaldatakse kõigi nimetatud ülemmäära ületavate vajaduste rahuldamiseks, sealhulgas reservi taastäitmiseks, finantsdistsipliini mehhanismi. Seepärast ei nähta aastateks 2021–2027 ette finantsdistsipliini korduvat kasutamist reservi loomisel. Edaspidi kohaldatakse finantsdistsipliini mehhanismi EAGFi ülemmäärast kinnipidamise tagamiseks.

Mis puutub otsetoetustena makstavate sekkumiste liikidesse, siis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1307/2013 eelarveaastaks 2021 (kalendriaasta 2020) seatud netoülemmäärad on kõrgemad kui summad, mis juuresolevates tabelites märgitud sekkumisliikidele on eraldatud, ja sellest tulenevalt tuleb neid summasid vastavalt ÜPP rahastamise paketti käsitlevale lõplikule kokkuleppele kohandada tähtaegadega, mida liikmesriigid vajavad sekkumismeetmete õigeaegseks rakendamiseks.

Ettepaneku kohaselt jätkatakse otsetoetuste liikmesriikidevahelist ühtlustamist: liikmesriigid, kellele makstav keskmine toetus on alla 90 % ELi keskmisest, täidavad ELi keskmisest 90 %-ni jäävast puuduvast vahest 50 % kuue aasta jooksul alates 2022. aastast. Kõik liikmesriigid annavad oma panuse sellisesse olukorra omavahelisse ühtlustamisse. See kajastub ÜPP strateegiakavasid käsitleva määruse IV lisas esitatud eraldistes, mis liikmesriikidele otsetoetusteks ette nähakse.

Põllumajandustootjatele ettenähtud otsetoetussummade vähendamine ei mõjuta otsetoetusteks ettenähtud eelarveeraldisi, sest maksete vähendamisest tekkivat ülejääki kasutatakse ümberjaotava toetuse rahastamiseks samas liikmesriigis. Kui maksete vähendamisest tekkivast ülejäägist ole võimalik otsetoetustena makstavaid sekkumisi rahastada, kantakse see üle asjaomase liikmesriigi EAFRD-eraldistesse. Selliste võimalike ülekantavate summade suurust ei ole võimalik praeguses etapis hinnata.

Mis puudutab EAGFi sihtotstarbelist tulu, siis prognoos kajastab pärast 2020. aastat laekuvate lubatud edasilükkamiste ja osamaksete mõju eelmistele kontrollimis- ja heakskiitmisotsustele ning sihtotstarbelist tulu, mis saadakse raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise tulemusena ning eeskirjade

eiramisest. Viimati nimetatu peaks võrreldes praegusega vähenema pärast uue rakendamismudeli kasutuselevõttu.

Mis puudutab EAFRDd, siis on ettepanekuga ette nähtud vähendada ELi-poolseid kaasrahastamismäärasid analoogselt muude Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega. See koos sekkumisliikidele ettenähtud EAFRD-eraldistega võimaldab Euroopa maapiirkondi avalikust sektorist üldjoontes samamoodi edasi toetada. Liikmesriikidele tehakse eraldisi objektiivsete kriteeriumide ja varasema tulemuslikkuse alusel.

Reformiettepanekud sisaldavad sätteid, mis tagavad liikmesriikidele teatava paindlikkuse seoses eraldistega, mis on mõeldud otsetoetustena ja maaelu arengu toetustena makstavate sekkumiste liikidele, ning paindlikkuse otsetoetustena makstavate sekkumiste liikide ja teatavate sektoripõhiste sekkumisliikide vahel. Kui liikmesriik otsustab sellist paindlikkust kasutada, on sellel finantstagajärjed teatavate summade raames, mida ettepaneku praeguses etapis ei saa veel kindlaks määrata.

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja kulude uute eelarveridade esialgne loetelu⁴³

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Rubriik 3: Loodusvarad ja keskkond	Liigendatu d/liigendam ata ⁴⁴	EFTA riigid ⁴⁵	Kandidaatri igid ⁴⁶	Kolmand ad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähtsuses
3	[08.01.YY] EAGF – Mitteoperatiivne tehniline abi	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.01.YY] EAFRD – Mitteoperatiivne tehniline abi	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.01.YY] Rakendusametid	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Põllumajandusreserv	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Sektoripõhised sekkumisliigid ÜPP kava alusel	Liigenda mata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Turuga seotud kulud väljaspool ÜPP kava	Liigendat ud ja	EI	EI	EI	EI

⁴³ Praeguste eelarveridade arv peab jääma samaks ja numeratsiooni tuleb kohandada uuele eelarveliigendusele (nt praegused eelarvepeatükid 05 07 ja 05 08). Pärast ÜPPd käsitleva ettepaneku väljatöötamist võib liigendust kohandada.

⁴⁴ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁴⁵ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁶ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Rubriik 3: Loodusvarad ja keskkond	Liigendatud/liigendamat ⁴⁴	EFTA riigid ⁴⁵	Kandidaatriigid ⁴⁶	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
		liigendatamata				
3	[08.02.YY] ÜPP kava alusel otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Liigendatamata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] Väljaspool ÜPP kava otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Liigendatamata	EI	EI	EI	EI
3	[08.02.YY] EAGF – Tehniline tegevusabi	Liigendatud ja liigendatamata	EI	EI	EI	EI
3	[08.03.YY] ÜPP kava alusel maaelu arengu toetustena aastatel 2021–2027 makstavate sekkumiste liigid	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
3	[08.03.YY] EAFRD – Tehniline tegevusabi	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
7	[08.01.YY] Põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonnas tegutsevate ametnike ja ajutiste töötajatega seotud kulud	Liigendatamata	EI	EI	EI	EI
7	[08.01.YY] Põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonda toetavad koosseisuväliste töötajatega seotud ja muud juhtimiskulud	Liigendatamata	EI	EI	EI	EI
7	[08.01.YY] Põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonna IKT-seadmete ja -teenustega seotud kulud	Liigendatamata	EI	EI	EI	EI

Eespool tabelis esitatud eelarvepunktide loetelu on esialgne ega mõjuta konkreetset eelarveliidendust, mille komisjon esildab iga-aastase eelarvemenetluse raames.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	3	Loodusvarad ja keskkond
---	----------	-------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aa stat	KOKK U
08 02 YY – Põllumajandusreserv	Kulukohustused = maksed	(1)	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata
08 02 YY – Sektoripõhised sekkumisliigid ÜPP kava alusel ⁴⁷	Kulukohustused = maksed	(2)	2 044,116	2 066,584	2 091,060	2 115,010	2 139,737	2 165,443	2 192,347		14 814,294
08 02 YY – Turuga seotud kulud väljaspool ÜPP kava	Kulukohustused	(3)	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309		4 468,163
	Maksed	(4)	605,136	611,601	623,808	627,643	629,770	630,334	630,314	109,558	4 468,164
08 02 YY – Otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Kulukohustused = maksed	(5)	37 392,689	37 547,129	37 686,679	37 802,859	37 919,038	38 035,217	38 151,396		264 535,007
08 02 YY – Väljaspool ÜPP kava otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid	Kulukohustused = maksed	(6)	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321		2 949,249
08.02.YY – EAGF – Tehniline	Kulukohustused = maksed ⁴⁹	(7)	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000		497,000

⁴⁷ Sektoripõhiste sekkumisliikide mahu suurenemine ÜPP kava alusel on seletatav põllumajandussektori toetuseks kavandatud 60 miljoni euro suuruse eraldisega ning puu- ja köögiviljasektori kulude suurenemisega, mis ei piirdu ELi tasandi rahastamispaketiga, järgides elarve viimatist täitmist.

tegevusabi ⁴⁸											
08 01 YY – EAGFi vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁵⁰	Kulukohustused = maksed	(8)	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000		91,000
67 01 & 67 02 – EAGFi sihtotstarbeline tulu	Kulukohustused = maksed	(9)	280,000	230,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000		1 160,000
KOKKU – EAGF	Kulukohustused	(10)=(1+2+3+5+6+7+8-9)	40 300,435	40 527,343	40 791,369	40 931,499	41 072,405	41 214,290	41 357,373		286 194,715
	Maksed	(11)=(1+2+4+5+6+7+8-9)	40 267,262	40 500,635	40 776,868	40 920,833	41 063,866	41 206,315	41 349,378	109,558	286 194,715

08 03 YY – Maaelu arengu toetustena makstavate sekkumiste liigid	Kulukohustused	(12)	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561		78 613,927
	Maksed	(13)	786,139	3 703,699	6 314,312	7 860,977	9 356,414	10 331,700	11 025,236	29 235,450	78 613,927
08 03 YY – EAFRD – ELi tehniline tegevusabi	Kulukohustused = maksed ⁵¹	(14)	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147		155,029
08 01 YY – EAFRD vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud	Kulukohustused = maksed	(15)	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000		42,000
KOKKU – EAFRD	Kulukohustused	(16)=(12+14+15)	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708		78 810,955

⁴⁹ Lihtsustamise huvides käsitatakse siin EAGFi tehnilise abi assigneeringuid liigendamata assigneeringutena. Täitmata kulukohustuste summa tundub ebaolulisena võrreldes käesoleva finantsselgituses esitatud kogusummaga.

⁴⁸ Kaasa arvatud summad, mida praegu rahastatakse peatükkide 05 07 (põllumajanduskulude audit) ja 05 08 (põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikavaldkonna poliitiline strateegia ja koordineerimine) alt.

⁵⁰ Kaasa arvatud summad, mida praegu rahastatakse eelarvepunktide 05 01 04 01 – Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuskulud – mitteoperatiivne tehniline abi, ning 05 01 06 01 – Tarbija-, Tervise- ja Toiduküsimuste Rakendusamet – toetus põllumajanduse edendamise programmist, alt.

⁵¹ Lihtsustamise huvides käsitatakse siin EAFRD tehnilise abi assigneeringuid liigendamata assigneeringutena. Täitmata kulukohustuste summa tundub ebaolulisena võrreldes käesoleva finantsselgituses esitatud kogusummaga.

		5)									
	Maksed	(17)=(1 3+14+1 5)	814,286	3 731,846	6 342,459	7 889,124	9 384,561	10 359,847	11 053,383	29 235,450	78 810,955
ÜPP-le ettenähtud assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=10+16	51 559,143	51 786,051	52 050,077	52 190,207	52 331,113	52 472,998	52 616,081		365 005,670
	Maksed	=11+17	41 081,548	44 232,481	47 119,327	48 809,957	50 448,427	51 566,162	52 402,761	29 345,008	365 005,670

Ümardamise tõttu ei ole kogusummad päris täpsed.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aa stat</i>	KOKKU
Inimressursid		125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678		879,746
Muud halduskulud		6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008		42,056
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused = maksed	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686		921,802

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aa stat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	51 690,829	51 917,737	52 181,763	52 321,893	52 462,799	52 604,684	52 747,767		365 927,472
	Maksed	41 213,234	44 364,167	47 251,013	48 941,643	50 580,113	51 697,848	52 534,447	29 345,008	365 927,472

Ümardamise tõttu ei ole kogusummad päris täpsed.

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	879,746
Muud halduskulud	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	42,056
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 kokku	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	921,802

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud ⁵²								
Inimressursid	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	12,950
Muud halduskulud	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	120,050
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	133,000

Ümardamise tõttu ei ole kogusummad päris täpsed.

KOKKU	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	1 054,802
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁵²

Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

Aasta		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
Komisjoni peakorteris ja esindustes		845	845	845	845	845	845	845
Delegatsioonides		3	3	3	3	3	3	3
Teadustegevus								
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ⁵³								
Rubriik 7								
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75
	- delegatsioonides	1	1	1	1	1	1	1
Rahastatakse programmi vahenditest ⁵⁴	- peakorteris	29	29	29	29	29	29	29
	- delegatsioonides							
Teadustegevus								
Muu (täpsustage)								
KOKKU		935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁵³ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁵⁴ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☒ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☒ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☒

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku mõju						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
67 01 & 67 02	280	230	130	130	130	130	130

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

08 02 YY – Sektoripõhised sekkumisliigid

08 02 YY – Otsetoetustena makstavate sekkumiste liigid

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

Vt märkused punktis 3.